

Een podcast van Sien Demuyneck

Sien Demuyneck

Bachelorproef aangeboden binnen de opleiding
verkorte bachelor in de Journalistiek

Interne promotor: Nelles De Caluwe
Externe promotor: Babette Moonen

Academiejaar 2020-2021

Noot

Dit document is een schriftelijke neerslag van het traject dat ik voor mijn bachelorproef doorlopen heb. Het is opgesteld volgens de vereisten van de Thomas More Hogeschool en bevat een schets en evaluatie van het gedane onderzoek en het werkproces. Inhoudelijke research schreef ik neer in een apart document en schrift, en werd niet vereist in dit dossier. Indien u deze research wilt raadplegen, kunt u mij contacteren op siendemuynck@telenet.be.

Mijn eigenlijke bachelorproef bestaat uit twee podcastafleveringen, te beluisteren via <https://soundcloud.com/sien-demuynck/sets/over-de-vloer>.

Inhoudstafel

Inleiding.....	4
1 Persbericht	5
2 Brainstormproces	6
3 Researchproces	8
3.1 De doelgroep.....	8
3.2 De onderwerpen.....	8
3.3 De gasten.....	9
4 Verloop van de opnames.....	10
4.1 Algemeen.....	10
4.2 Opname met prof. Mark Depauw	10
4.3 Opname met Arne De Graeve	10
4.4 Opname van de voice-over	10
5 Verloop van de montage.....	12
5.1 Algemeen.....	12
5.2 Montage aflevering één	12
5.3 Montage aflevering twee	12
6 Samenvatting commentaar jury.....	13
7 Zelfevaluatie	14
8 Communicatie met gasten en promotoren.....	15
8.1 Algemeen.....	15
8.2 Communicatie met promotoren	15
8.3 Communicatie met gasten	22
8.3.1 Wouter Dhaeze.....	22
8.3.2 Patrick De Rynck	25
8.3.3 Patrick Mathei (Gallo-Romeins museum Tongeren)	26
8.3.4 Jasper Feucht.....	28
8.3.5 Wim Declercq	29
8.3.6 Sofie Vanhoutte.....	32
8.3.7 Marleen Martens.....	34
8.3.8 Jelle De Beule	36
8.3.9 Mark Depauw	37
8.3.10 Bart Van Loo	41
8.3.11 Arne Verbrugge	42

8.3.12 Brigitte Meijns	44
8.3.13 Ortwin Huysmans	45
8.3.14 Arne De Graeve	46

Bijlage 1. Profiling en mission statement

Bijlage 2. Masterfile voorbereidende research

Inleiding

“Wij zijn Grieken en Romeinen”, klinkt het in aflevering zeven van *Dwars door de Middellandse Zee*, de nieuwste reeks van Arnout Hauben. Deze reeks mag dan minder goed onthaald zijn, Hauben vormt het ultieme voorbeeld van hoe je geschiedenis voor een breed publiek kan brengen. Een heldere uitleg, luchtige fragmenten tussendoor en vooral een ruim beeld op zoveel mogelijk aspecten van het verleden lijken cruciaal te zijn. Ook een duidelijke link met de wereld vandaag is een pluspunt. En een grote uitdaging om als jonge journaliste en historica mee aan de slag te gaan.

Over de vloer is het resultaat van een jaar denkwerk en vele uren research. Het is een podcast voor kinderen over geschiedenis. Om het herkenbaar en bij hun leefwereld te houden, focust de podcast op België. Het grondgebied België. Want al duizenden jaren wordt er gewandeld, gehuppeld, getrappeld en gereden over deze grond. De rijken waartoe ze behoorde, bepaalden mee wie wij vandaag zijn, net als de mensen die de grond bewoonden. De podcast zit vol leuke geluidjes en korte hoorspelen brengen de tijd van toen tot leven. De eerste aflevering bekijkt de komst van de Romeinen, in de tweede aflevering komen de Vikingen over de vloer.

Het maken van de podcastreeks *Over de vloer* heeft me niet alleen doen stilstaan bij de vormelijke eigenschappen van zo'n reeks, maar ook bij de inhoud van onze lessen geschiedenis en hoe we ons het verleden inbeelden. Elke vorm van presentatie, ook *Dwars door de Middellandse Zee* en *Over de vloer*, bevat een selectie van verschillende gebeurtenissen. Terwijl schoolboeken nog vaak focussen op het politiek-militaire, komt in andere vormen van presentatie steeds meer het sociale, religieuze en economische aspect aan bod. De waarheid – als die al bestaat – ligt in een combinatie van al deze elementen. Als mediamaker moet je je de vraag stellen ‘Welk verhaal wil ik vertellen?’, zonder het grotere plaatje uit het oog te verliezen.

Het idee om voor kinderen te werken, vormde een extra uitdaging. Maar er was ook een groot voordeel: alle kinderen in het Vlaamse onderwijs krijgen in het vak Mens en Maatschappij verplicht les over het verleden. Het onderdeel Historische tijd laat hen kennismaken met een eenvoudige tijdlijn en het fenomeen van evolutie. Door te bladeren in lesboeken en te spreken met leerkrachten kreeg ik dus vrij snel een duidelijk beeld van de basiskennis die kinderen bezitten. Naast de vraag ‘Welk verhaal wil ik vertellen?’, kwam nu ook de vraag ‘Hoe kan ik dat verhaal zo plezierig mogelijk vertellen?’.

De podcast *Wetenschapje* van Het Geluidshuis vormde een directe inspiratiebron voor de vormgeving van *Over de vloer*. De variatie, vele geluidjes en korte hoorspelen heb ik ook in mijn eigen audioreeks proberen te verwerken. Daarnaast kon ik putten uit mijn ervaring als leidster in de jeugdbeweging. Spelen en verhaaltjes-voor-het-slapengaan bedenken, gaan me goed af. En verbazend genoeg staan die niet eens zo ver af van het maken van een podcast.

Over de vloer mag dan een journalistiek product zijn, het is ook geschiedenis met een vleugje Chiro. Zeven weken lang kon ik mijn drie grootste passies combineren; nu hoop ik met deze podcastreeks enorm veel kinderen (én hun ouders) te fascineren. Geniet!

1 Persbericht

Leuven, 4 juni 2021

Podcast combineert geschiedenis en journalistiek met een vleugje Chiro

Hoe kan je kinderen warm maken voor geschiedenis? Het is een vraag waar veel leerkrachten, historici en mediamakers mee worstelen. Met de podcast *Over de vloer* wil historica en journaliste Sien Demuynck (22) hieraan tegemoet komen. In twee aflevering van elk een tiental minuten laat ze kinderen op een plezierige manier kennismaken met het verleden. Want het verleden is geen ver-van-ons-bedshow, maar heeft een directe invloed op wie wij vandaag zijn.

Over de vloer is een podcast voor kinderen van 9 tot 12 jaar. Maar ook ouders en grootouders zullen zeker enkele leuke weetjes oppikken. Want weet jij wie de eerste stenen wegen in België aanlegde? Of waar de namen van onze weekdays vandaan komen? Uit onderzoek blijkt dat leerlingen geschiedenislessen moeilijk, saai of irrelevant vinden. Maar dat hoeft helemaal niet zo te zijn.

Per aflevering gaat de reeks dieper in op een volk of groepering die mee de Belgische cultuur gevormd heeft. Het land België bestaat bijna 200 jaar, maar de grond onder onze voeten is er al veel langer. De podcast toont welke volkeren die grond bewoond hebben en van welke invloedsferen ze deel uitmaakte. De eerste aflevering bekijkt de komst van de Romeinen, in de tweede aflevering komen de Vikingen over de vloer. Door in gesprek te gaan met experts krijgt de podcast journalistiek gewicht, zonder saai of moeilijk te worden. Hoorspelen zorgen voor de nodige afwisseling en een speels gevoel.

Door te focussen op volksbewegingen en interactie, wil de maakster kinderen laten inzien dat migratie van alle tijden is en heel uiteenlopende oorzaken kan hebben. Daarnaast zet de podcast kinderen aan het denken over de vraag 'wat betekent het om Belg te zijn?'. Zonder een sluitend of eënduidig antwoord te geven, worden verschillende perspectieven belicht.

Sien Demuynck studeerde in 2020 af als historica aan de KU Leuven. Haar masterproef over de Menapii in Gallia Belgica werd bekroond met de IKS-Lectio Thesis Award. Deze podcast is gemaakt als bachelorproef voor de opleiding journalistiek. Het idee om 'iets' met geschiedenis te doen voor kinderen ontstond tegen Siens achtergrond als leidster in de jeugdbeweging. Eerder ontwierp ze in haar geboortestad Kortrijk twee maatschappelijke interventies rond het thema vluchtelingen.

Deze podcast werd gerealiseerd met medewerking van Nelles De Caluwe, Babette Moonen, Mark Depauw, Arne De Graeve, Karen Vandermeulen, Stijn Vandeputte, Salma Samghani, Janne Demuynck, Frans Destoop, Ingeborg Destoop, Nathalie Saikali, Mustapha Oudaha, Romanie Dierckx en Klaas Buggenhout.

De jingles zijn van Tijs Wylin. Lieze Van de Putte dacht mee over het artwork.

Over de vloer is vanaf 9 juni te beluisteren via Soundcloud (<https://soundcloud.com/sien-demuynck>) en op 21bis.be.

Noot voor de redactie:

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Sien Demuynck op het nummer 0471 82 25 10 of via siendemuynck@telenet.be.

2 Brainstormproces

Meteen na het schrijven van mijn masterproef wist ik dat ik ook als journaliste het verleden in mijn werk wilde betrekken. Hoe goed mijn thesis ook beoordeeld werd, niet-historici hebben er weinig aan en de academische stijl is niet uitnodigend. Door als journaliste meer publieksgericht aan geschiedenis te doen, zou ik een groter bereik kunnen bekomen. De keuze voor een podcast was vrij snel gemaakt omdat deze vorm zich nu eenmaal beter leent voor het vertellen van een langer verhaal dan een radioshow.

Het idee om voor kinderen te werken ontstond in oktober 2020 bij het vak Concept. Ik las over verschillende generaties en doelpublieken, maar putte uiteindelijk uit mijn eigen ervaring als Chiroleidster om mijn doelpubliek te bepalen. Drie jaar stond ik in leiding voor kinderen tussen 8 en 12 jaar, één jaar gaf ik werking aan een oudere groep. Het fijne aan jongere kinderen is dat je ze zo makkelijk kan meenemen in een verhaal, als je het maar goed vertelt. De grens tussen feit en fictie is soms nog vaag voor hen, maar tegelijk kunnen ze al heel intelligente vragen stellen. In eerste instantie legde ik mijn doelgroep dus vast op het derde tot en met het zesde leerjaar.

Voor Concept werkte ik een ijkpersoon uit en dacht ik verder na over de inhoud van de podcast (zie Bijlage 1. Profiling en mission statement). Naar analogie met mijn eigen expertise, de oudheid, wou ik het Romeinse verleden van hedendaagse steden tot leven laten komen. Onder andere de kindertijd in het fort van Oudenburg en het leven in Romeins Tongeren leken mij interessante onderwerpen. Voor de vorm ging ik op zoek naar gelijkaardige journalistieke producten. Die bleken echter amper te bestaan. De podcastreeks *Wetenschapje* kwam het dichtst in de buurt bij wat ik zelf wilde maken en werd uiteindelijk een uitstekende inspiratiebron.

Na een eerste pitch en feedback in november, besloot ik mijn tijdsperiode breder te maken dan de oudheid alleen. Dit had als nadeel dat het veel moeilijker werd om een onderwerp en een specifieke insteek te bedenken. Mijn gedachten gingen van de Vlaamse en Nederlandse Canon naar een drieluik van veldslagen. Een gesprek met Karel Van Nieuwenhuysse, professor in de educatieve masteropleiding geschiedenis, leerde me dat de aandacht in het onderwijs nu al vooral naar politiek-militaire gebeurtenissen gaat. De veldslagen vielen dus af, maar het idee van een drieluik bleef wel behouden. Ik was gewonnen voor het idee om korte, krachtige afleveringen met een rode draad in de onderwerpen te maken.

Omdat kinderen het doelpubliek van de podcast zijn, wilde ik niet zomaar *random* onderwerpen uit de wereldgeschiedenis plukken. Uiteindelijk groeide het plan om te werken rond België, zonder daarbij een nationalistisch of deterministisch beeld te propageren. Het onderwerp moest dus ruimer gaan dan de huidige politieke constructie. Bij de herneming van mijn eigen maatschappelijk project Vluchtwijzers, kwam ik tot de vaststelling dat ik ook in mijn bachelorproef rond migratie zou kunnen werken. Ik stelde voor mezelf een focus op: "België is niet altijd het grondgebied en de samenstelling geweest zoals het nu is. Volkeren die komen en gaan, zijn normaal, het is een wederkerend fenomeen in de geschiedenis." De eerste, bekende volkeren waar ik meteen aan dacht waren de Romeinen en de Bourgondiërs. Ook de kolonisatie van Congo wilde ik graag een plaatsje geven, want een stukje België in midden-Afrika, dat is toch opmerkelijk.

Tijdens de paasvakantie, net voor de aanvang van de eigenlijke bachelorproef, ging ik in gesprek met twee vriendinnen en leerkrachten in het lager onderwijs. Door kennis te maken met hun ervaringen en met de inhoud van hun lessen, kon ik mijn eigen ideeën en inhoud beter stroomlijnen. Tijdens de brainstorm bleek ook dat er vooral vanaf het vierde leerjaar gefocust wordt op België en de verschillende tijdsperiodes. Omdat enig besef van de verschillende historische periodes toch cruciaal

is om bijvoorbeeld de Romeinen te kunnen plaatsen, paste ik mijn doelgroep lichtjes aan: de podcast richt zich nu op kinderen van het vierde tot en met het zesde leerjaar.

Bij aanvang van de bachelorproef had ik het idee voor drie afleveringen: een eerste over de Romeinen, een tweede mogelijk over de Bourgondiërs en een derde over Congo. Uiteindelijk is er ook tijdens het maken van mijn podcast nog heel wat gebrainstormd. Over de Bourgondiërs was ik altijd al het minst zeker en Congo paste misschien toch niet helemaal in het concept. De Beeldenstorm in 1566, de Vikingen, de Ottonen en het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden onder Willem I passeerden de revue als mogelijke alternatieven. Uiteindelijk werd de keuze bepaald door de beschikbaarheid van de gasten. Zoals eerder vermeld, vormde de podcast *Wetenschapje* een grote inspiratiebron voor de vorm van mijn eigen podcast.

3 Researchproces

3.1 De doelgroep

De doelgroep voor *Over de vloer* is vastgelegd op kinderen van het vierde tot het zesde leerjaar, ongeveer 10- tot 12-jarigen dus. Hoe ik deze doelgroep bepaald heb, kwam hierboven reeds aan bod. Voor zowel het vak Concept in de eerste helft van het eerste semester als voor het vak Research in de tweede helft van het eerste semester, deed ik uitvoeriger onderzoek naar deze leeftijdsgroep. Verschillende, zeer uiteenlopende bronnen leverden erg interessante informatie op (zie ook Bijlage 2. Masterfile).

In de eerste plaats raadpleegde ik de onderwijsdoelen voor het vierde, vijfde en zesde jaar van het lager onderwijs. Daarnaast wierp ik een blik op de eindtermen van de eerste graad secundair onderwijs. Deze omschrijvingen gaven me een idee van wat leerlingen verondersteld worden te kunnen en kennen aan het einde van het lager onderwijs. Zo zouden kinderen belangrijke historische figuren moeten kunnen situeren in de juiste tijdperiode. Dit zijn echter theoretische doelen. De website onderwijsdoelen.be leerde me ook dat leerkrachten vrij zijn om te bepalen hoeveel lestijd ze besteden aan Historische tijd en waarop ze de nadruk leggen. Ik moest dus zien te achterhalen hoe het in de praktijk gesteld is met de historische kennis van kinderen.

Als bij toeval was er vrij recent, in mei 2019, een peilingsonderzoek uitgevoerd bij Vlaamse leerlingen naar het behalen van de eindtermen Mens en Maatschappij. De resultaten werden in november 2020 gepresenteerd in een webinar. De resultaten van deze peiling gaven me een heel duidelijk zicht op de sterke en zwakke punten van het geschiedonderwijs in Vlaanderen. Zo blijkt er sprake te zijn van een 'gendermysterie': jongens doen het significant beter dan meisjes, zonder dat het verschil in resultaat momenteel wetenschappelijk verklaard kan worden. Ik nam me dus meteen voor om ervoor te zorgen dat mijn podcast ook voor meisjes interessant zou zijn. Het onderzoek stelt ook dat historische periodes meer een eigen gezicht moeten krijgen zodat ze voor de leerlingen duidelijker zijn; een tweede aandachtspunt voor de uitwerking van mijn bachelorproef.

Tot slot raadpleegde ik de groeilijn van Chirojeugd Vlaanderen. Deze kleine bundel geeft per leeftijdsgroep een overzicht van de ontwikkeling van het kind. Ik bekeek de bundel voor Speelclub (9-10 jaar) en Rakwi (11-12 jaar). Ik leerde eruit dat het heel belangrijk is een onderscheid te maken tussen feit en fictie. Fictie kan zeker en kinderen van deze leeftijd gaan nog makkelijk mee in het verhaal, maar het is nodig om goed duidelijk te maken wanneer er overgegaan wordt naar feitelijke informatie. Dankzij de groeilijn kon ik me ook beter inleven in de wereld van de doelgroep.

3.2 De onderwerpen

Tijdens het brainstormproces besloot ik om elke aflevering aan één onderwerp te wijden, met als rode draad 'vreemde' volkeren in en op het grondgebied van het latere België. De eerste aflevering stond voor mij vast: de Romeinen. Tijdens het werkproces besliste ik met mijn promotor om deze aflevering in eerste instantie het meeste aandacht te geven, een derde aflevering verdween dus gauw naar de achtergrond. Over aflevering twee bleef ik wél nadenken. Uiteindelijk contacteerde ik Bart Van Loo om te praten over de Bourgondiërs en Arne De Graeve om het te hebben over de Vikingen. Deze laatste reageerde het snelst, en bepaalde daarmee dus de inhoud van aflevering twee.

Voor elke aflevering deed ik uitvoerig onderzoek naar het behandelde volk en naar de tijdperiode. Een snel overzicht is natuurlijk altijd te vinden op Wikipedia, daarna las ik verder op meer gespecialiseerde sites. Ik zocht ook specifiek naar informatie met kinderen als doelpubliek: filmpjes op YouTube, Schooltv.nl, de website van Zomerschool Vlaanderen. In de bibliotheek ontleende ik

informatieve kinderboeken en voor de nodige factchecks dook ik in de cursussen van de vakken die ik afgelopen jaren kreeg over de oudheid en de middeleeuwen. In een eerste stap probeerde ik zoveel mogelijk informatie te verzamelen, vervolgens selecteerde ik welke inhoud bruikbaar en/of noodzakelijk was om het verhaal te vertellen.

Tot slot las ik ook het onderzoek van Anouk Achtergale. Zij liet voor haar masterproef leerlingen uit het zesde leerjaar een opstel schrijven over “de geschiedenis van je land”. Daarmee wilde ze onderzoeken naar welke spontane kennis leerlingen teruggrijpen. Uit het onderzoek blijkt dat leerlingen de focus leggen op politiek-militaire, mannelijke en Europese geschiedenis, naar analogie met de inhoud van de lesboeken. Gebeurtenissen met aantrekkelijke verhalen en gebeurtenissen waarbij het verleden aan het heden gekoppeld wordt, komen het vaakst voor. Kinderen vertonen tot slot een regio-specifieke kennis: enkel leerlingen uit bijvoorbeeld Leuven gaan de brand van 1914 vernoemen, terwijl Brugse leerlingen de enige zijn die over de Brugse metten spreken. Op basis van dit onderzoek bepaalde ik dat elk hoofdonderwerp in de podcast zo breed mogelijk benaderd moest worden (dus niet enkel politiek-militair en mannelijk), dat er – waar mogelijk – een link moest zijn met het heden en dat een goed evenwicht tussen lokale en nationale gebeurtenissen de voorkeur kreeg.

3.3 De gasten

Research doen naar mogelijk gasten voor mijn podcast bleek niet zo moeilijk. Iemand vinden die ook daadwerkelijk kon meewerken, dat is een ander verhaal. Zowel voor de Romeinen als voor de Vikingen zocht ik iemand die onderlegd was in het thema en er liefst ook vlot over kon vertellen. De gasten hoefden niet specifiek voor kinderen te werken. Liefst wilde ik mijn gasten ontvangen in een radiostudio om een optimale klank te garanderen. Wegens de heersende coronamaatregelen bleek dat echter niet mogelijk en werd het uiteindelijk een gesprek op locatie en een online gesprek.

Als gast voor aflevering één dacht ik oorspronkelijk aan Wouter Dhaeze. Hij was stadsarcheoloog in Oudenburg en schreef al uitvoerig over de Romeinse periode in Vlaanderen. Ik gebruikte zijn artikels voor mijn masterproef. Dhaeze kon jammer genoeg geen tijd vrijmaken, maar gaf me wel de namen van enkele collega's door. Op die manier kwam ik bij andere mogelijke gasten terecht, maar ook zij waren niet meteen beschikbaar. Ondertussen contacteerde ik prof. Wim Declercq wiens doctoraat ik las. Ik richtte mijn vraag eveneens aan het Gallo-Romeins museum en aan archeologen en historici van het agentschap Onroerend Erfgoed. Zonder succes. Prof. Mark Depauw, van wie ik zelf nog les kreeg, hield ik achter de hand als laatste optie. Uiteindelijk zag ik geen andere mogelijkheid dan ook hem te contacteren en bleek hij wel bereid tot een interview.

Door de moeilijke zoektocht voor aflevering één, leek het mij goed om ook snel naar een gast voor de tweede aflevering uit te kijken. Tijdens het onderzoek voor mijn masterproef stootte ik geregeld op de naam van Arne Verbrugge en volgens Academia.eu zou zij onderlegd zijn in de tijd van de Vikingen. Foutieve informatie, zo bleek na haar te contacteren. Ze bracht me wel in contact met haar collega Arne De Graeve die meteen bereid was om mee te werken. Hoewel Arne niet specifiek onderzoek doet naar de Vikingen, was hij heel enthousiast en zelfs geëngageerd om zich in te lezen. De ideale gast die tijdens ons online gesprek ook uitvoerig vertelde.

4 Verloop van de opnames

4.1 Algemeen

Het moeilijkste aan de opnames bleek het vinden van een geschikte locatie. Omwille van de opnamekwaliteit wilde ik graag alle interviews in een studio afnemen. Helaas lieten lokale studio's omwille van de heersende coronamaatregelen geen externen toe. Naar Mechelen (Thomas More) of Brussel (VRT) komen voor een interview was voor mijn gasten een stapje te ver. Uiteindelijk was ik dus genoodzaakt bij Mark Depauw thuis in Leuven langs te gaan en het gesprek met Arne De Graeve online te voeren.

De opnames zelf verliepen vlot en mijn gasten vertelden uitvoerig over hun onderwerp. Ik bereidde het gesprek steeds voor door brede vragen op te stellen, gecombineerd met detailvragen over specifieke elementen die ik graag aan bod wilde laten komen. Ik vroeg mijn gasten ook steeds om mijn vraag te hernemen in hun antwoord zodat ik later makkelijk op zichzelf staande quotes kon knippen.

4.2 Opname met prof. Mark Depauw

De opname met professor Depauw vond op maandag 10 mei plaats bij hem thuis in Leuven. Voor de klank leende ik een Tascam van een medestudent. Het appartement bleek weinig last te hebben van omgevingslawaai, een groot voordeel voor de opname. In eerste instantie hoorde wel ik een vervelende piep bij het luisteren door mijn koptelefoon. Daarom verplaatsten we ons naar een andere ruimte in het appartement, waar het gepiep minder was, maar niet verdwenen. Gelukkig bleek achteraf van het gepiep niets te horen op de opname.

Professor Depauw antwoordde steeds uitgebreid op mijn vragen. Hij haalde heel wat elementen aan die ik graag wilde horen en formuleerde zijn antwoord soms opnieuw om een betere zinsconstructie te bekomen. Na ongeveer drie kwartier waren al mijn vragen gesteld en had hij zelf niets meer toe te voegen. Bij het beluisteren van de opname stelde ik vast dat hij heel langzaam en met veel pauzes praatte, maar dat bleek uiteindelijk zelfs een voordeel te zijn voor de podcast.

4.3 Opname met Arne De Graeve

Op 17 mei sprak ik online af met Arne De Graeve in een Google Meet-vergadering. Vooraf testte ik de mogelijkheden om via mijn laptop klank op te nemen. Tijdens onze kennismaking paste ik het inputlevel aan zodat ik zijn stem in Audition op het juiste geluidsniveau binnen kreeg tijdens het eigenlijk interview. Ik vroeg ook aan Arne om zichzelf met zijn smartphone op te nemen. Uiteindelijk gebruikte ik die laatste klank voor mijn podcast.

Het gesprek met Arne verliep vrij informeel en heel spontaan. Hij bleek enorm veel opzoekingswerk gedaan te hebben en had sommige dingen ook op papier uitgeschreven. Daarom klonken sommige antwoorden in eerste instantie een beetje afgelezen. Toen ik aan het einde van mijn vragen kwam, had Arne zelf nog heel wat dingen toe te voegen. Deze uitleg klonk natuurlijker en ik heb dan ook veel quotes uit dit deel van het gesprek gebruikt. Arne schonk zelf aandacht aan het feit dat ik een podcast voor kinderen maakte en probeerde alles zo goed mogelijk uit te leggen. Het was een enorm boeiend gesprek dat ondanks het online gegeven toch veel heeft opgebracht.

4.4 Opname van de voice-over

De voice-over nam ik op in de studio op school in twee aparte sessies per aflevering. Kort voor de deadline ging ik nog een derde keer langs om de laatste kleine dingetjes opnieuw in te spreken. De inleessessie die ik op stage met Babette deed, hielp me enorm om te weten waar ik zoal op moest letten. Vooral tempo en intonatie waren aandachtspunten. Het inspreken vroeg veel energie en dat is

hier en daar ook te horen in mijn stem, vind ik. Door in verschillende sessies de voice-over op te nemen, was er wel een zekere evolutie mogelijk. Ik ben ervan overtuigd dat aflevering één helemaal anders zou klinken mocht ik deze achteraf nog eens opnieuw inspreken.

5 Verloop van de montage

5.1 Algemeen

Dankzij mijn stage kon ik al wat ervaring opdoen met het monteren van langere stukken. Ook kleinere ‘trucjes’ die ik er leerde, kwamen goed van pas om mijn podcast net dat tikkje beter te maken. Over het algemeen vond ik de montage een van de leukste onderdelen van de podcast omdat ik er voor op niemand hoefde te wachten en er zelf zo lang of kort aan kon werken als ik wou.

Ik heb voor beide afleveringen ongeveer dezelfde manier van werken toegepast. Eerst ging ik door het volledige interview en maakte ik knipjes van goeie quotes en informatie. Vervolgens herschreef ik mijn scenario terwijl ik de beste quotes selecteerde en apart plaatste. Door de quotes meteen in de juiste volgorde te zetten, kon ik later heel makkelijk de voice-over toevoegen en kreeg ik een goed beeld van het geheel. De hoorspelen maakte ik eerst in een apart document. Tijdens het monteren van de voice-over voegde ik de hoorspelen op de juiste plaats in de podcast in.

5.2 Montage aflevering één

Omdat het eerste interview lang op zich liet wachten, begon de montage van aflevering één met het maken van het hoorspel. Het hoorspel heeft uiteindelijk ook het langst geduurd omwille van de verschillende stemmetjes die ik nodig had. In het begin was het wat zoeken hoe ik het interview het beste kon verwerken, maar uiteindelijk kon ik vrij vlot de nodige quotes knippen en klaarzetten. Eenmaal de voice-over opgenomen was, vroeg het nog ongeveer anderhalve dag tijd om alles bij elkaar te plaatsen.

Als feedback op aflevering één kreeg ik van verschillende ‘proefluisteraars’ te horen dat er nog vrij lange stukken tekst in zaten. Bij de herwerking voegde ik dus extra geluidjes toe. Babette gaf ook als opmerking dat de klemtonen in de voice-over soms niet helemaal goed lagen; daar heb ik bij de volgende inleessessie extra op gelet.

5.3 Montage aflevering twee

Bij de montage van aflevering twee wist ik al beter hoe ik het geheel moest aanpakken. Anders dan bij aflevering één, had ik na het interview met Arne nog niets van hoorspelen of geluidjes klaarstaan. Aflevering twee is daardoor meer als een organisch geheel tot stand gekomen. Ik besteedde veel aandacht aan een logische opbouw van het scenario en aan de hoorspelen, in combinatie met de juiste quotes. Ik voegde tijdens het monteren ook meteen veel geluidjes en extra sfeerelementen toe.

Na de feedback op aflevering twee trok ik de voice-over een tikkje luider en herwerkte ik het einde. Daarvoor deed ik nog een extra inleessessie waarbij ik ook stukjes vanop andere plaatsen in de aflevering opnieuw inlas. Helaas bleek de klank te verschillend en kon ik mijn extra voice-over dus enkel op het einde van aflevering twee gebruiken. Ik sleutelde op aangeven van Babette nog aan een paar geluidjes en aan een stukje muziek. Op minder dan een week tijd kreeg aflevering twee volledig vorm.

6 Samenvatting commentaar jury

Over het algemeen reageerde de jury positief op mijn podcast. Vooral de hoorspelen en de vele geluidjes vielen in de smaak. De jury was onder de indruk van de strakke montage. Ook voor de opbouw, de structuur en het prikkelend geheel kreeg ik lof. De podcast wordt als erg leerrijk ervaren en ook het testpubliek van kinderen bleek verschillende weetjes te hebben onthouden.

Door de vele informatie op korte tijd vond de jury de podcast op sommige plaatsen moeilijker te volgen. Meerdere keren luisteren was dan nodig om mee te zijn met het verhaal. Kortere afleveringen met één focus zouden deze reeks nog sterker kunnen maken. Indien dit geen eindwerk voor de opleiding Journalistiek zou zijn, was de keuze voor een historisch/speels personage in de plaats van een expert beter geweest. De jury apprecieerde dat ik de voice-over zelf heb ingesproken, maar had graag nog wat meer variatie gehoord. De podcast is nog iets te informatief om als ontspannend luisterverhaal te dienen, maar is wel perfect te gebruiken als aanvulling bij de lessen geschiedenis in het lager onderwijs.

Mijn promotoren ervoeren de samenwerking als zeer vlot. Ze merkten doorheen het maken van de podcast een evolutie op het vlak van scenario schrijven, inlezen en monteren. Deze podcast is het mooie resultaat van zeven weken intensief werken.

7 Zelfevaluatie

Ik heb me hard ingezet voor mijn bachelorproef en ben erg tevreden met het resultaat.

In het brainstormproces heb ik me opengesteld voor nieuwe mogelijkheden en ben ik verder beginnen kijken dan mijn eigen expertise. Puur uit interesse had ik me graag nog wat meer ingelezen in de verschillende mogelijke onderwerpen én vormen, maar voor deze podcast had ik ruim voldoende ideeën en inspiratie. Tijdens het brainstormen vond ik het belangrijk om een product te kunnen maken dat echt van mezelf komt en daar ben ik – denk ik – wel in geslaagd.

Researchen heb ik al langer in de vingers en dit was, naast het monteren, dan ook een van mijn favoriete delen. Naast de klassieke zoekmethoden die ik ken, ben ik ook andere wegen gaan verkennen. Zeker met kinderen als doelpubliek, bleek het enorm nuttig dat ik filmpjes en educatieve boeken uit de bibliotheek geraadpleegd heb. Het was een goed idee om met leerkrachten uit het lager onderwijs te praten. Ik had nog iets meer research kunnen doen naar de informatieve component van mijn podcast: hoe ik moeilijke informatie toch makkelijk kan overbrengen. Desalniettemin heb ik enorm veel informatie verzameld en is het me gelukt om de juiste elementen te selecteren.

Scenario schrijven was nieuw voor mij en daar had ik in het begin dan ook moeite mee. Ik vond het moeilijk om in te schatten hoeveel tijd bepaalde stukken zouden innemen en of alles wel interessant zou zijn. Hoewel ik mijn scenario's na de opnames herschreef, waren mijn eerste probeersels toch heel nuttig om een goed interview te kunnen afnemen. Ik blijf me afvragen hoe andere podcastmakers dit aanpakken en zou voor een volgende podcast zeker eerst een kleine rondvraag doen. Ik vind het zelf wel opmerkelijk dat er al een evolutie te merken is van mijn eerste naar mijn tweede aflevering. Ik nam de feedback van mijn promotoren steeds ter harte en dit heeft zeker geholpen om te kunnen groeien.

Ook met monteren was ik vóór dit jaar nog maar weinig vertrouwd. Ik heb op stage bewust veel feedback gevraagd op de montages die ik maakte, zodat ik die opmerkingen zou kunnen meenemen in mijn eigen podcast. Dat heeft sterk bijgedragen aan het uiteindelijke resultaat. Ik vond een goeie montage zelf erg belangrijk en heb daar dan ook veel aandacht aan besteed. Het was goed om uitgebreid te zoeken naar de juiste geluiden en om het maken van een jingle uit te besteden. In de verwerking van mijn interviews had ik nog iets gestructureerder kunnen werken, ik vond het erg moeilijk om een selectie te maken van de beste quotes. Meer overleg hierover of een extra klankbord kon geholpen hebben om mijn afleveringen korter en meer toegespitst te houden.

Over bepaalde stukken voice-over ben ik zelf niet helemaal tevreden. Ik had graag nog wat meer geoefend op voorhand of meer hulp gevraagd bij hoe ik best kon inlezen. Tegelijk heb ik wel grenzen verlegd door de voice-over van beide afleveringen helemaal zelf te doen. Dat was dan weer een goede oefening voor eventueel volgende podcasts. Naar het einde toe van aflevering twee, leerde ik via YouTube meer over klankbewerking in Audition en het creëren van een echte podcastklank. Ik vind het jammer dat ik deze trucjes niet eerder ontdekt had, of dat we hier op school geen les over gekregen hebben.

Ik ben bijna dagelijks bezig geweest met mijn podcast en heb erg veel plezier beleefd aan het maken ervan. De moeilijke zoektocht naar gasten maakte me soms onrustig, maar dankzij mijn doorzettingsvermogen heb ik de onderneming toch tot een goed einde gebracht. Dat geeft enorm veel voldoening. Ik heb gedaan wat ik kon en dat leverde een mooi resultaat op.

8 Communicatie met gasten en promotoren

8.1 Algemeen

Over het algemeen verliep de communicatie met zowel gasten als promotoren zeer vlot. Op een enkele uitzondering na kreeg ik altijd antwoord, vaak zelfs dezelfde dag nog. Het was soms een uitdaging om contactgegevens van de juiste persoon te vinden, maar ik ben er altijd in geslaagd minstens een e-mailadres te pakken te krijgen. Snelle communicatie met mijn externe promotor ging soms over Whatsapp. Korte onlinemeetings met mijn interne promotor zorgden ervoor dat ik problemen snel kon oplossen en verder aan het werk kon. Ik ben zelf erg tevreden over deze manier van communiceren.

8.2 Communicatie met promotoren

De communicatie met mijn promotoren was overvloedig en vaak ad hoc. Het heeft geen zin om alle e-mails hier toe te voegen, daarom herneem ik enkel de berichten waarin belangrijke communicatie of feedback neergeschreven is.

Babette Moonen <babettemoonen@gmail.com>

Wo 5/05/2021 9:07

Aan: Sien Demuynck

CC: Nelles De Caluwe

Hoi Sien,

allereerst: al best veel mooi werk geleverd, toch! Ik hoop zo dat de proffen (en Radio 2 Vlaams-Brabant) zich allemaal wat gaan schikken zodat je echt van start kan gaan. Wat er ligt, klinkt alvast veelbelovend. Het hoorspel heeft inderdaad nog wel net iets meer "saus" nodig, maar de soundscape zit goed en die vertelstem klinkt ook best wel meeslepend, dus met wat extra stemmetjes ga je inderdaad al een heel eind opschieten.

Wat de intro betreft: tof muziekje, je hoort inderdaad nu nog dat het niet in een studio is opgenomen maar dat geeft niet in deze fase. Waar je misschien wel nog wat op kan werken, is je zeggingswijze. Het klinkt nu soms nog wat voorgelezen en daardoor wat "gekapt". Herinner je toen we je docu gingen inlezen, dat we toen ook wat gewerkt hebben op welke woorden de klemtoon moeten krijgen en het verschil tussen vlot schrijven en vlot spreken. Misschien moet je nog eens door de tekst gaan en even bekijken waar je nu de klemtoon legt en waar die zou moeten liggen in functie van je boodschap. Het is ook helemaal geen schande om je tekst nog wat te herschrijven naar meer spreektaal, mocht je merken dat bepaalde zinnen gewoon te lang zijn. Al vind ik dat je dat schrijven op zich al heel goed gedaan hebt. Het is allemaal heel toegankelijk en er zitten geen schrijftalige constructies in enzo. Een voorbeeldje: "MAAR de GROND onder onze voeten DIE is er natuurlijk WEL al veel langer" -> Maar de grond onder onze VOETEN / die is er natuurlijk wel al VEEL LANGER. (Moeilijk om te schrijven, maar ik hoop dat je een beetje weet wat ik bedoel: die zin bestaat eigenlijk uit twee delen, waarbij je op het einde van deel 1 wat omhoog gaat met je stem, om in deel 2 neer te leggen.

Ik heb nog steeds geen respons van Radio 2 Leuven. Ik bel straks nog eens terug. Mochten we geen go krijgen, denk ik dat je best toch al dat gesprek met de prof opneemt. Een techniek die wij al eens gebruiken, is gewoon een Zoom-call (of met een andere videobellen-app). Dan vraag je je gast om zijn dictafoon op te zetten (staat bijna op elke gsm) en die op zo'n 30 centimeter van zijn of haar mond te houden. Het ziet er niet uit, maar op zich biedt

het wel goeie klank. Enkel oppassen dat ze er niet r cht in praten want dan krijg je mogelijks ploffers.

Nadien kunnen ze de klank dan makkelijk doorsturen via whatsapp.

Ik hou je verder op de hoogte als ik iets hoor van Luc van Radio 2.

Veel groeten,

B.

Op wo 12 mei 2021 om 10:07 schreef Sien Demuyndt <r0678008@student.thomasmore.be>:

Hoi!

Zoals aangekondigd hierbij het volledige script m t quotes voor de eerste aflevering van mijn podcast. Geef gerust opmerkingen in of naast de tekst. Daarnaast heb ik nog een paar algemene vragen die ik zelf moeilijk(er) kan inschatten:

- Is alles duidelijk?
- Zijn er minder interessante passages?
- Zijn er (te) moeilijke passages?
- Is het speels genoeg?

Schrijven jullie je feedback neer of liever in een meeting?

Bedankt alvast!

Groeten,

Sien

Van: Sien Demuyndt

Verzonden: maandag 10 mei 2021 15:29

Aan: Nelles De Caluwe <nelles.decaluwe@thomasmore.be>; Babette Moonen <babette-moonen@gmail.com>

Onderwerp: eerste interview

Dag Nelles en Babette

Het eerste interview is achter de rug! Ik vond het best spannend, maar het is erg goed verlopen. De professor heeft veel verteld en de klank is (denk ik) oké. Voorsmaakje in bijlage 😊

Ik ga morgen en woensdag de beste quotes selecteren, knippen en mijn eigen tekst herwerken. Ik hoop jullie tegen het verlengde weekend het scenario met de quotes te kunnen bezorgen zodat jullie daarop nog feedback kunnen geven voor ik het inlees.

Als dat lukt voor jou, Nelles, zou ik graag volgende maandag 17 mei naar school komen om de voice-over te doen.

Ik ben heel blij dat ik eindelijk écht aan de slag kan!

Laat maar horen als jullie nog tips of suggesties hebben!

Groeten,

Sien

Nelles De Caluwe
Wo 12/05/2021 22:35
Aan: Sien Demuynck
Hoi Sien,

op papier ziet dit er mij zeker goed uit...
alleen een 'toga' zou ik bijvoorbeeld wat meer verduidelijken, dat je echt beschrijft wat hoe dat kledingstuk er precies uitziet.
En het is de vraag hoe de flow van je podcast gaat klinken natuurlijk, dat is moeilijk in te schatten zo op papier.

Je einde 'hangt' ook nog een beetje heb ik het gevoel.

Jelle De Beule komt voorlopig niet aan bod in dit scenario?

Je vroeg om maandag op school te komen inlezen - dat kan zeker, alleen zijn er enkele uitzendingen van vrijdag naar maandag verschoven en weet ik nog niet wanneer de studio precies beschikbaar zal zijn maandag. Dat moet ik normaal dit weekend wel te weten komen.

Lijkt het jou wat om sowieso maandag naar school te komen, om samen gedetailleerd door je scenario te gaan?
En eventueel meteen nadien in te lezen, afhankelijk van de studiobezetting? In principe ben ik vanaf 15u beschikbaar. Laat maar weten.

Ik hou je op de hoogte van de studiobezetting!

Fijn weekend,

Nelles

Babette Moonen <babettemoonen@gmail.com>
Wo 19/05/2021 13:25
Aan:Sien Demuynck
CC: Nelles De Caluwe
Hoi Sien,

dit mailtje zat blijkbaar ondergesneeuwd tussen reclame allerlei - mijn excuses!

Ik heb je scenario doorgenomen en het ziet er wat mij betreft heel goed uit. Ik vind het goed dat je vertrekt vanuit "we zijn allemaal nog een beetje Romein" - dat maakt het meteen enorm relevant en wekt nieuwsgierigheid naar "hoe dan?"
Wat ik misschien nog zou veranderen, is de passage "wauw toen werden er zelfs dus al oorlogen gevoerd" - die komt op een raar moment voor mij. Je hebt het daarvoor al gehad over de uitbreiding van het rijk, over "soms voerden ze handel, soms oorlog". Die verbazing komt dus naar mijn gevoel wat laat.

Ik snap wel wat je ermee wil zeggen denk ik: oorlog was toen ook al menens. Misschien kan je het zo wat meer schrijven?

En ik weet niet of het kàn, maar de taken van mannen en vrouwen mogen van mij nog ietsje concreter beschreven worden. Want dat het huishouden voor de vrouwen is en het vee voor de mannen, dat was misschien al sinds de oertijd zo? (Nu begeef ik me op glad ijs, want ik ben natuurlijk verre van een historicus). Dus misschien zo nog net ietsje concreter omschrijven hoe het leven toen was - al is het maar dat vrouwen niet gewoon "koken" maar wàt maakten ze klaar? Zoiets?

In het laatste stukje, de samenvatting, zou ik persoonlijk nog eens terugkomen op de stelling van in het begin, dat we allemaal nog een beetje Romeinen zijn.

Ik weet niet of dit superduidelijk is, bel of mail gerust hè!

Veel succes met de verderzetting en nogmaals sorry voor de vertraging!

B.

Op ma 24 mei 2021 om 11:51 schreef Sien Demuyndt <r0678008@student.thomasmore.be>:

Hoi!

Konden jullie al luisteren naar mijn eerste aflevering?

Ondertussen stuur ik ook graag het scenario voor aflevering 2 door. Het was een heel interessant interview en dus een moeilijke selectie van quotes. Op papier is deze aflevering nog iets langer dan de eerste, ga er gerust eens met de grove borstel door. Aan de hoorspelen wil ik liever niet te veel meer veranderen, die zijn zo goed als klaar.

@nelles, kunnen we donderdag of vrijdag opnieuw op school afspreken om door het scenario te gaan en de voice-over te doen?

Ik kijk uit naar jullie feedback!

Groetjes,

Sien

Babette Moonen <babettemoonen@gmail.com>

Ma 24/05/2021 12:29

Aan: Sien Demuyndt

CC: Nelles De Caluwe

AFL 2 Scenario 2 met opmerkingen.docx

27 kB

Hoi Sien,

ik heb geluisterd naar je eerste versie en je scenario voor aflevering 2 doorgenomen. Hierbij mijn feedback.

AFLEVERING 1

- Over het algemeen vind ik het een heel leuke aflevering waar je echt wat van opsteekt. Toon en tempo zitten heel goed, je leert veel bij op korte tijd zonder het gevoel te hebben dat het te snel gaat. De prof klinkt ook leuk, je hebt dus een goeie spreker weten te fiksen, waarvoor hulde. Ook kudos voor de montage, heel strak gedaan! De paar opmerkingen die ik nog heb zijn dan ook je reinste muggenzifterij en mag je dus zeker ook gewoon zo laten en eventueel meenemen naar de volgende aflevering.
- Je voice-over klinkt goed, alleen zou ik misschien bij een volgende keer inlezen nog iets meer letten op het leggen van de juiste, natuurlijke, klemtonen. Nu liggen ze - wat heel logisch is - vaak nog op werkwoorden en verwijzwoorden (DAT boek ipv dat BOEK)
- Wanneer je met extra geluid werkt, luister ik meteen nog tien keer aandachtiger. Het is dus misschien een idee om niet alleen in het hoorspel en bv bij die verschillende talen met extra geluid te komen, maar doorheen heel de aflevering nog net iets creatiever te zijn met wat extra audio. Dat hoeft niet veel te zijn: een kort scratch'je of terugspoelgeluidje als je zegt "wacht ..." wanneer de prof iets heeft uitgelegd dat hij nog wat verder moet verklaren, misschien een heel kort Jeroen Meuske als je het over boter hebt, ... dat zijn kleine dingen die er wat meer schwung en humor in kunnen brengen.
- Het idee om eens buiten aan zo'n baan te gaan staan, vind ik heel tof! Ook dat maakt dat er echt iets gebeurt.
- "Zelfs in de oudheid vonden er dus al oorlogen plaats" na dat hoorspel blijft een rare voor mij, omdat je dat eigenlijk voordien al een paar keer aangehaald hebt. Maar als het te veel werk is om dat weg te halen, stoort het daar zeker niet hoor. Zoals gezegd, muggenzifterij.

AFLEVERING 2

Algemeen: heel tof geschreven, op papier lijkt dit een nog betere aflevering te worden dan aflevering 1. Ik heb wat feedback rechtstreeks in het documentje gezet.

Laat maar horen als ik nog kan helpen met iets!

Goed bezig!

B.

Van: Sien Demuyneck <r0678008@student.thomasmore.be>

Verzonden: maandag 31 mei 2021 13:55

Aan: Nelles De Caluwe <nelles.decaluwe@thomasmore.be>; Babette Moonen <babette-moonen@gmail.com>

Onderwerp: aflevering 2

Dag Nelles, Babette

Aflevering 2 is klaar, luisteren kan hier: <https://we.tl/t-nikbOEA7ZG>. Ik hoor graag jullie opmerkingen en suggesties!

En dan hoop ik vóór de deadline vrijdag de finale versie van beide afleveringen nog eens te kunnen doorsturen voor een allerlaatste rondje 😊

Bedankt!

Groetjes,

Sien

Nelles De Caluwe

Di 1/06/2021 14:07

Aan: Sien Demuynck;Babette Moonen <babettemoonen@gmail.com>

Sien,

ik heb graag geluisterd. Deze duurt wat langer, maar er zit meer dynamiek in wat het geheel wel verteerbaar maakt.

Technisch: de voice over van jou mag tikje luider, zeker in het eerste luisterspel, en eigenlijk over het algemeen heb ik het gevoel. Niet veel hoor, net een tikje.

Het tempo zit goed, je vertelt voldoende traag zodat alle info kan binnensijpelen.

Het einde komt voor mij iets te abrupt, misschien dat je een soort outro kan doen die standaard is bij elke podcast (waarin je afscheid neemt en doorverwijst naar andere afleveringen, die je bijvoorbeeld terugvindt op 21bis.be) (je intro is zeker ok). Zo wordt je podcast echt 'neergelegd'.

Ik heb deze tweede aflevering doorgestuurd naar twee nichtjes van me (vijfde leerjaar/tweede middelbaar) en naar de kinderen van Jeroen (ik gok vijfde leerjaar/eerste middelbaar), om ook een idee te hebben hoe het binnenkomt bij je uiteindelijke doelgroep. Benieuwd naar hun reacties, ik hou je op de hoogte.

Benieuwd wat Babette ervan vindt ook!

Nelles

Babette Moonen <babettemoonen@gmail.com>

Di 1/06/2021 18:53

Aan: Sien Demuynck

CC: Nelles De Caluwe

Hallo altgeder!

Ik heb ook geluisterd. Over all: heel fijne aflevering, Sien! Ik vind deze nog beter dan de eerste, misschien deels ook omdat er (voor mij althans) meer nieuwe elementen in zitten, maar ik heb ook de indruk dat je echt progressie hebt gemaakt op vlak van inlezen, scenario schrijven en wat meer durven in montage! Echt heel fijn dat deze nog net iets speelser klinkt en dat je meer geluidjes hebt toegevoegd. Jammer dat ik maar twee duimen heb, anders stak ik er meer in de lucht.

Net zoals de vorige keer heb ik ook nu weer wat feedback die aanleunt tegen mierenneukerij, je hoeft 'em voor mij dus zeker niet te verwerken. Maar hier gaat ie:

- Ik dènk een knipje te horen helemaal in het begin rond 30" tussen Spanjaarden en Nederlanders. Kan dat?

- Op 1'36" is er een luide knal te horen - ik dacht eerst dat dat was waar Martha van schrok, even later blijkt dat ze niets gehoord heeft waarvan ze schrikt, maar dat ze iets zièt. En dat het geluid dat we hoorden, het geluid is van een pan die op de grond valt. Om je luisteraars niet op een verkeerd spoor te brengen, is het misschien beter om die knal te vervangen door iets wat meer lijkt op een pan die op de grond klettert? Geen nood, je moet je huisraad niet op de grond staan gooien met een opnametoestel erbij. Ik denk dat je hiermee al wel verder kan: <https://youtu.be/x37Qz8Xr8mU?t=33>

- Op 6'28" stopt de muziek wat mij betreft iets te abrupt - als je het toch zo abrupt wil laten stoppen, is het misschien mooier om er nog even zo'n vinylscratch ofzo bij te monteren.

- Het stuk waarin de Vikingen aan het inhakken zijn op de monniken staat je stem een heel klein tikkie te zacht. Al heeft het ook wel iets natuurlijk dat je bijna overstemd wordt door het lawaai, dat geeft de illusie dat je er middenin staat. Ik was ook nog aan het denken dat dat misschien tof was geweest, als je in je lezing even lijkt weg te duiken voor een rondvliegende bijl ofzo - maar dat is misschien nu wat te veel gedoe.

- In je stukje met conclusies zeg je dat we kunnen zien dat de vikingen hier geweest zijn aan de dagen van de week. Ik vond dat een heel cool inzicht, dat zij ons de dagen van de week gegeven hebben, maar ik ben geschiedkundig noch journalistiek genoeg onderlegd om te weten of je zo kort door de bocht mag gaan? Als in: is dat letterlijk iets dat hier blijven plakken is omdat zij hier voet aan de grond gezet hebben, of hadden we dat ook zo overgenomen als ze bv niet de Schelde waren afgevaren maar alleen bij onze burens waren beland? Enfin - een bedenking van een leek.

- De voetnoot over dat die monniken geschriften maar één kant van het verhaal tonen, is ZEER waardevol, zeker in deze tijden van fake news etc. Heel cool dat je dat er in stopt en aantoont hoe je nooit mag afgaan op 1 bron. :)

- Het einde is ook voor mij redelijk abrupt. Goed dat je dat nog gaat aanpakken.

Zo, dat is het belangrijkste dat ik erover te zeggen heb. Maar nogmaals: het is heel goed zoals het is, wring je zeker niet in te acrobatische bochten om bovenstaande nog verwerkt te krijgen.

Als ik nog wat kan doen, laat maar horen!

En 8 juni staat in mijn agenda!

Veel groeten,

B.

Op do 3 jun. 2021 om 17:35 schreef Sien Demuyneck <r0678008@student.thomasmore.be>:

Dag allen

Hier de 'finale' versie van beide afleveringen: <https://we.tl/t-idBhFIRySd>

De stem van Caesar voor het eerste hoorspel laat nog op zich wachten, die moet er dus nog bij. Komt goed.

Als jullie nog opmerkingen hebben, hoor ik het graag. En dan dien ik morgenavond in!

Groetjes,

Sien

Van: Babette Moonen <babettemoonen@gmail.com>

Verzonden: vrijdag 4 juni 2021 08:11

Aan: Sien Demuynck <r0678008@student.thomasmore.be>

CC: Nelles De Caluwe <nelles.decaluwe@thomasmore.be>

Onderwerp: Re: finale versie

Hoi Sien,

ik vind beide afleveringen nog beter geworden nu. Die extra geluidjes doen heel veel en qua montage zit het nu ook helemaal goed. Indienen zou ik zeggen en héél trots zijn op jezelf!

Groetjes,

B.

Nelles De Caluwe

Vr 4/06/2021 15:09

Aan: Babette Moonen <babettemoonen@gmail.com>; Sien Demuynck

Wat Babette zegt!

Goed gedaan Sien!

Zorg dat je tijdig uploadt vanavond, het zou zonde zijn - zie Canvas > Bachelorproef > Opdrachten. Bij Modules vind je de details over het indienen en het dossier (dat pas een week na het jurygesprek binnen moet).

Tot volgende week!!

Nelles

8.3 Communicatie met gasten

8.3.1 Wouter Dhaeze

Van: Sien Demuynck <r0678008@student.thomasmore.be>

Verzonden: woensdag 21 april 2021 16:01

Aan: Wouter Dhaeze <Wouter.Dhaeze@oudenburg.be>

Onderwerp: podcast Romeinen

Geachte heer Dhaeze

Ik ben studente Journalistiek in verkort traject. Vorig jaar behaalde ik mijn diploma als historica van de oudheid aan de KU Leuven. Ik stuur u deze mail omdat ik graag beroep zou doen op uw expertise over de Romeinen in onze streken (Gallia Belgica).

Voor mijn eindwerk journalistiek heb ik het plan opgevat een podcast voor kinderen te maken over geschiedenis. Het is de bedoeling dat het een speels en amusant audiostream wordt, waar de kinderen ook iets van opsteken. Gezien mijn eigen achtergrond en de masterproef die ik schreef over de Menapii in de keizertijd, lijkt het me erg interessant om de eerste aflevering te wijden aan de Romeinen. In de klas wordt maar weinig aandacht besteed aan de Romeinse

aanwezigheid in het latere België en de invloed daarvan op de inheemse bewoners. Ik ben ervan overtuigd dat dit onderwerp kinderen erg zal fascineren.

Als historica kan ik natuurlijk zelf wel wat dingen vertellen over de oudheid, maar voor mijn podcast lijkt het me leuker ook een echte expert in de studio te hebben. Zo kwam ik bij u terecht. Zou u bereid zijn hierover met mij in gesprek te gaan op maandag, donderdag of vrijdag in onze studio in Mechelen? Uw bijdrage zou me erg helpen om mijn podcast en zo ook mijn opleiding tot een goed einde te brengen.

Alvast bedankt voor uw antwoord.

Vriendelijke groeten,
Sien Demuynck

Beste Sien,

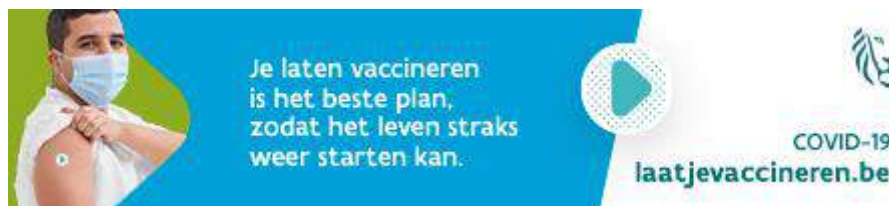
Wat een prachtig idee en initiatief! En ik voel mij natuurlijk vereerd dat je aan mij denkt. Ik kan mij jammer komende weken (tot eind juni) niet vrijmaken om dit te doen. Ik heb het zelf momenteel drukker dan ooit.

Met vriendelijke groet
Wouter

Wouter Dhaeze
Cultuurfunctionaris, conservator RAM, stadsarcheoloog
T 059-56 84 03
E wouter.dhaeze@oudenburg.be

Romeins Archeologisch Museum
Marktstraat 25 • 8460 Oudenburg
www.ram-oudenburg.be

Dit bericht met zijn eventuele bijlage(n) verbindt het stadsbestuur op geen enkele wijze. Enkel officieel ondertekende briefwisseling kan dat. Noch het stadsbestuur, noch de auteur kan bijgevolg aansprakelijk gesteld worden voor de inhoud van dit bericht met zijn eventuele bijlage(n).

Van: Sien Demuynck <r0678008@student.thomasmore.be>
Verzonden: donderdag 22 april 2021 9:40

Aan: Wouter Dhaeze <Wouter.Dhaeze@oudenburg.be>

Onderwerp: Re: podcast Romeinen

Beste Wouter

Bedankt voor je snelle antwoord. Heel spijtig.

Kan je me eventueel enkele namen doorgeven van collega's of andere historici / archeologen die ook interessant over de Romeinen in Gallia Belgica kunnen vertellen? Misschien kom ik zo bij experts terecht waar ik zelf niet zou aan denken.

Alvast bedankt.

Vriendelijke groeten
Sien Demuynck

Van: Wouter Dhaeze <Wouter.Dhaeze@oudenburg.be>

Verzonden: donderdag 22 april 2021 9:48

Aan: Sien Demuynck <r0678008@student.thomasmore.be>

Onderwerp: RE: podcast Romeinen

Beste Sien,

Je kunt eens polsen bij Wim Declerck, Johan Deschieter of Sofie Vanhoutte.

Succes!

(Dit gesprek moet plaatsvinden komende weken? In Mechelen?)

Met vriendelijke groet
Wouter

Van: Sien Demuynck <r0678008@student.thomasmore.be>

Verzonden: donderdag 22 april 2021 9:53

Aan: Wouter Dhaeze <Wouter.Dhaeze@oudenburg.be>

Onderwerp: Re: podcast Romeinen

Beste Wouter

Heel erg bedankt voor de namen.

Het gesprek zou inderdaad volgende week of kort daarna moeten plaats vinden. De radiostudio bevindt zich in ons schoolgebouw in Mechelen, maar eventueel kan ik ook op VRT terecht mocht dat makkelijker zijn voor mijn gast.

Vriendelijke groeten,
Sien Demuynck

Wouter Dhaeze <Wouter.Dhaeze@oudenburg.be>

Do 22/04/2021 9:56

Aan: Sien Demuynck

Oei, dat is zeker niet mogelijk voor mij.

Zit volop in voorbereiding van het indienen van een projectdossier betreffende de make-over van ons museum (en talrijke andere dossiers rond archeologie, cultuur en erfgoed).

Met vriendelijke groet
Wouter

8.3.2 Patrick De Rynck

Van: Sien Demuynck <r0678008@student.thomasmore.be>

Verzonden: donderdag 22 april 2021 10:39

Aan: patrick.de.rynck@telenet.be

Onderwerp: podcast Romeinen

Geachte heer De Rynck

Ik ben studente Journalistiek in verkort traject. Vorig jaar behaalde ik mijn diploma als historica van de oudheid aan de KU Leuven. Ik stuur u deze mail omdat ik graag beroep zou doen op uw expertise over de oudheid, specifiek de Romeinen.

Voor mijn eindwerk journalistiek heb ik het plan opgevat een podcast voor kinderen te maken over geschiedenis. Het is de bedoeling dat het een speels en amusant audiotuk wordt, waar de kinderen ook iets van opsteken. Gezien mijn eigen achtergrond lijkt het me erg interessant om de eerste aflevering te wijden aan de Romeinen. In de klas wordt maar weinig aandacht besteed aan de Romeinse aanwezigheid in het latere België en de invloed daarvan op de inheemse bewoners. Ik ben ervan overtuigd dat dit onderwerp kinderen erg zal fascineren.

Als historica kan ik natuurlijk zelf wel wat dingen vertellen over de oudheid, maar voor mijn podcast lijkt het me leuker ook een echte expert in de studio te hebben. Zo kwam ik bij u terecht. Zou u bereid zijn hierover met mij in gesprek te gaan op maandag, donderdag of vrijdag in onze studio in Mechelen? Uw bijdrage zou me erg helpen om mijn podcast en zo ook mijn opleiding tot een goed einde te brengen.

Alvast bedankt voor uw antwoord.

Vriendelijke groeten,
Sien Demuynck

Van: patrick.de.rynck@telenet.be <patrick.de.rynck@telenet.be>

Verzonden: vrijdag 23 april 2021 8:41

Aan: Sien Demuynck <r0678008@student.thomasmore.be>

Onderwerp: RE: podcast Romeinen

Beste Sien,

Boeiend thema!

Ik zou dat willen doen, maar je lijkt het mij te hebben over de zeer korte termijn (eindwerk klaar in mei, vermoed ik). Alles zit zo eivol, zeker volgende week. Mechelen kan er voor mij echt niet bij.

Sorry daarvoor! (Ik ken het probleem, hoor: hier in huis is ook een historica een eindwerk aan het afwerken...)

PDR

PATRICK·DE·RYNCK

Casinolaan 34 • B-3018 Leuven

016 44 00 91 • 0497 54 87 73

patrick.de.rynck@telenet.be

Sien Demuynck
Vr 23/04/2021 9:08
Aan: patrick.de.rynck@telenet.be
Beste Patrick

Heel erg jammer.

Idealiter vindt het gesprek volgende week plaats, maar de week van 3 mei is ook nog mogelijk, als dat voor u wel zou passen?

Vriendelijke groeten,
Sien Demuynck

8.3.3 Patrick Mathei (Gallo-Romeins museum Tongeren)

Van: Sien Demuynck <r0678008@student.thomasmore.be>

Verzonden: vrijdag 23 april 2021 9:42

Aan: Mathei Patrick <patrick.mathei@stadttongeren.be>

Onderwerp: podcast Romeinen

Geachte heer Mathei

Ik ben studente Journalistiek in verkort traject. Vorig jaar behaalde ik mijn diploma als historica van de oudheid aan de KU Leuven. Ik stuur u deze mail omdat ik op zoek ben naar een expert over de Romeinse periode in onze streken. Zou het mogelijk zijn deze mail door te sturen naar de juiste persoon/personen? Ik contacteerde reeds Patrick De Rynck, maar hij is niet beschikbaar de komende weken.

Voor mijn eindwerk journalistiek heb ik het plan opgevat een podcast voor kinderen te maken over geschiedenis. Het is de bedoeling dat het een speels en amusant audiostream wordt, waar de kinderen ook iets van opsteken. Gezien mijn eigen achtergrond lijkt het me erg interessant om de eerste aflevering te wijden aan de Romeinen. In de klas wordt maar weinig aandacht besteed aan de Romeinse aanwezigheid in het latere België en de invloed daarvan op de inheemse bewoners. Ik ben ervan overtuigd dat dit onderwerp kinderen erg zal fascineren.

Als historica kan ik natuurlijk zelf wel wat dingen vertellen over de oudheid, maar voor mijn podcast lijkt het me leuker ook een echte expert in de studio te hebben. Zou een medewerker van het Gallo-Romeinse museum bereid zijn hierover met mij in gesprek te gaan op maandag, donderdag of vrijdag in onze studio in Mechelen? Die bijdrage zou me erg helpen om mijn podcast en zo ook mijn opleiding tot een goed einde te brengen.

Alvast bedankt voor uw antwoord.

Vriendelijke groeten,
Sien Demuynck

Van: Mathei Patrick <patrick.mathei@stadtongeren.be>

Verzonden: vrijdag 23 april 2021 16:18

Aan: Sien Demuynck <r0678008@student.thomasmore.be>

Onderwerp: RE: podcast Romeinen

Geachte mevrouw Demuynck,

Ik vrees dat dit op korte tijd niet zal lukken.

Indien dit op langere termijn zou kunnen, kunnen we dit bekijken.

Met vriendelijke groeten,

Patrick Mathei

medewerker communicatie

VAN NEDERLANDER TOT GALLO-ROMEIN

+32 12 67 03 55

patrick.mathei@stadtongeren.be

Gallo-Romeins Museum | Kielstraat 15 | 3700 Tongeren

www.galloromeinsmuseum.be - [Schrijf u nu in op onze nieuwsbrief!](#)

Van: Sien Demuynck <r0678008@student.thomasmore.be>

Verzonden: vrijdag 23 april 2021 16:34

Aan: Mathei Patrick <patrick.mathei@stadtongeren.be>

Onderwerp: Re: podcast Romeinen

Geachte heer Mathei

Het is voor mij tot en met de week van 3 mei mogelijk om een interview af te nemen. Ik weet niet of deze termijn lang genoeg is om iets te regelen?

Ik hoop van harte dat u me kan helpen.

Vriendelijke groeten,

Sien Demuynck

Mathei Patrick <patrick.mathei@stadtongeren.be>

Vr 23/04/2021 16:59

Aan: Sien Demuynck

Beste Sien,

Dit wordt moeilijk.
Ik heb het nogmaals doorgestuurd.
Ik kan je maandag iets laten weten

Met vriendelijke groeten,
Patrick Mathei
medewerker communicatie

8.3.4 Jasper Feucht

Van: Feucht Jasper <jasper.feucht@stadttongeren.be>
Verzonden: woensdag 28 april 2021 9:16
Aan: Sien Demuynck <r0678008@student.thomasmore.be>
Onderwerp: podcast

Beste Sien,

Ik kreeg jouw vraag over de podcast doorgestuurd via een collega.
Hij vertelde me erbij dat de opname volgende week al doorgaat... Dat is nogal kort dag.
Helaas moet ik je melden dat mijn agenda op de voorgestelde dagen al vol zit en een verplaatsing naar Mechelen dus niet haalbaar is.
Jammer, want het klinkt als een leuk project.
Hopelijk vind je nog een andere kandidaat?

Met vriendelijke groeten,
Jasper Feucht
deskundige publieksbemiddeling

VAN NEDERLANDER TOT GALLO-ROMEIN

+32 12 67 03 57

jasper.feucht@stadttongeren.be

Gallo-Romeins Museum | Kielenstraat 15 | 3700 Tongeren

www.galloromeinsmuseum.be - [Schrijf u nu in op onze nieuwsbrief!](#)

Sien Demuynck
Wo 28/04/2021 9:55
Aan: Feucht Jasper <jasper.feucht@stadttongeren.be>
Beste Jasper

Bedankt voor je antwoord.

Het blijkt erg moeilijk om iemand te vinden. Indien een interview voor u wel zou lukken in de week van 10 mei, is dat voor mij eventueel ook nog mogelijk. Maar ik begrijp dat het niet evident is om op korte termijn een verplaatsing naar Mechelen te plannen.

Vriendelijke groeten,
Sien Demuynck

8.3.5 Wim Declercq

Van: Sien Demuynck <r0678008@student.thomasmore.be>

Verzonden: vrijdag 23 april 2021 18:32

Aan: Wim De Clercq

Onderwerp: podcast Romeinen

Geachte professor De Clercq

Ik ben studente Journalistiek in verkort traject. Vorig jaar behaalde ik mijn diploma als historica van de oudheid aan de KU Leuven. Ik stuur u deze mail omdat ik graag beroep zou doen op uw expertise over de Romeinen in onze streken (Gallia Belgica).

Voor mijn eindwerk journalistiek heb ik het plan opgevat een podcast voor kinderen te maken over geschiedenis. Het is de bedoeling dat het een speels en amusant audiostream wordt, waar de kinderen ook iets van opsteken. Gezien mijn eigen achtergrond en de masterproef die ik schreef over de Menapii in de keizertijd, lijkt het me erg interessant om de eerste aflevering te wijden aan de Romeinen. In de klas wordt maar weinig aandacht besteed aan de Romeinse aanwezigheid in het latere België en de invloed daarvan op de inheemse bewoners. Ik ben ervan overtuigd dat dit onderwerp kinderen erg zal fascineren.

Als historica kan ik natuurlijk zelf wel wat dingen vertellen over de oudheid, maar voor mijn podcast lijkt het me leuker ook een echte expert in de studio te hebben. Zo kwam ik bij u terecht. Zou u bereid zijn hierover met mij in gesprek te gaan op maandag, donderdag of vrijdag in onze studio in Mechelen of Brussel (VRT)? Uw bijdrage zou me erg helpen om mijn podcast en zo ook mijn opleiding tot een goed einde te brengen.

Alvast bedankt voor uw antwoord.

Vriendelijke groeten,
Sien Demuynck

Sien Demuynck

Di 27/04/2021 10:34

Aan: w.declercq@ugent.be

Geachte professor De Clercq

Ik stuurde u afgelopen vrijdag onderstaande mail. Zou u al de tijd gevonden hebben deze te bekijken en mijn vraag te overwegen?

Ik kijk erg uit naar uw antwoord.

Vriendelijke groeten,
Sien Demuynck

Van: Wim De Clercq <W.DeClercq@UGent.be>

Verzonden: dinsdag 27 april 2021 23:18

Aan: Sien Demuyck <r0678008@student.thomasmore.be>

Onderwerp: Re: podcast Romeinen

Beste Sien,

inderdaad ik heb jouw mail gezien, en ik merk uit je reactie dat er heel veel haast gemoed is in je vraag, maar de toestroom aan e-mails is dermate groot dat ik die onmogelijk allemaal meteen kan beantwoorden. Dat is onmogelijk gewoon.

Bovendien is het razend druk met deadlines en de oplevering van teksten ea zaken betreffende onderstaande tentoonstellingen, ik kan me dus onmogelijk op heel korte tijd vrijmaken, zelfs voor zo'n interessant project. Bovendien blijkt dit in Brussel of Mechelen te zijn, begrijp ik dus goed dat ik me een hele dag moet vrijmaken om met de wagen of in coronatijden met de trein naar daar te verplaatsen ? Naar Gent of Brugge, of digitaal lijkt me dat wel haalbaar, maar in deze tijden en met deze drukte kan ik me geen dag verplaatsing naar Brussel veroorloven, helaas. Ik wil je graag helpen, maar dus graag in genoemde regio en wat verderaf in de tijd.

Overigens gefeliciteerd met de behaalde prijs voor je verhandeling, ik heb die nog niet kunnen lezen maar neem aan dat deze zeker wel goed zal beoordeeld geweest zijn ! Ik keek snel eens op internet en zag overigens dat bepaalde media afbeeldingen uit je studie overnamen, die eigenlijk uit m'n doctoraat komen (kaart van het Menapisch gebied). Dat mag natuurlijk, maar een bronvermelding is wel gepast, of ik keek er in de snelheid van handelen over.

Vriendelijke groeten,

Wim

Prof. dr. Wim De Clercq

Historical Archaeology Research Group

Dept.of Archaeology

Ghent University

St.-Pietersnieuwstraat 35

B-9000 Ghent-Belgium

Tel.: +003293310151

Email: w.declercq@ugent.be

<https://orcid.org/0000-0002-5560-486X>

<https://www.ugent.be/lw/archeologie/en>

Van: Sien Demuyck <r0678008@student.thomasmore.be>

Verzonden: woensdag 28 april 2021 10:01

Aan: Wim De Clercq <W.DeClercq@UGent.be>

Onderwerp: Re: podcast Romeinen

Beste professor De Clercq

Hartelijk dank voor uw antwoord. Ik begrijp dat het niet evident is om alle e-mails meteen te beantwoorden.

Mijn vraag is inderdaad vrij dringend, dit eindwerk journalistiek dient op een beperkt aantal weken gemaakt te worden. In Brugge of Gent ben ik niet meteen thuis, maar in Kortrijk kan ik eventueel wel in een studio terecht. Ik weet niet of dat ook een optie voor u zou zijn, en wanneer 'verderaf in de tijd' iets mogelijk is? Het interview zal vermoedelijk maximum één uur duren. Digitaal zou natuurlijk makkelijkst zijn, maar dat is niet ideaal voor een podcast. Ik vraag nog even na bij mijn promotor (Nelles De Caluwé) of er misschien toch digitale mogelijkheden zijn, en of hij contacten heeft in Brugge of Gent.

Wat betreft mijn masterproef: ik vond het een heel interessant onderzoek en heb dankbaar gebruik gemaakt van uw doctoraat. Bij elke afbeelding in mijn masterproef staat een bronvermelding, maar helaas heb ik niet in handen wat bepaalde media daarmee doen. Als u me eventueel doorgeeft over welke website(s) het gaat, kan ik vragen om een bronvermelding toe te voegen.

Vriendelijke groeten,
Sien Demuynck

Van: Sien Demuynck <r0678008@student.thomasmore.be>

Verzonden: donderdag 29 april 2021 14:43

Aan: Wim De Clercq

Onderwerp: podcast Romeinen in Gent

Geachte professor De Clercq

We kunnen voor het gesprek terecht in het Radiohuis van Radio 2 Oost-Vlaanderen in Gent, elke weekday tussen 10u en 15u.

Kan u me een uur en datum in de week van 3 mei of in de week van 10 mei voorstellen waarop dit voor u zou passen? Dan vraag ik bevestiging bij Radio 2 en kunnen we het interview plannen.

Alvast bedankt voor uw antwoord.

Vriendelijke groeten,
Sien Demuynck

Van: Wim De Clercq <W.DeClercq@UGent.be>

Verzonden: donderdag 20 mei 2021 9:39

Aan: Sien Demuynck <r0678008@student.thomasmore.be>

Onderwerp: Re: podcast Romeinen in Gent

Dag Sien,

het deadline-werk mbt de oplevering van de expo en het bijhorende boek (tekst gisteren afgerond) begint te minderen. Moest het nog nuttig zijn kan het in de volgende tijd. Ik weet dat dit laat is, maar jouw verzoek was helaas heel kort dag.

Mbt het kaartje zonder ref. : <https://leiegouw.be/2021/01/10/sien-demuynck-wint-iks-lectio-thesis-award/>

Vriendelijke groeten,

Van: Sien Demuynck <r0678008@student.thomasmore.be>

Verzonden: donderdag 20 mei 2021 10:17

Aan: Wim De Clercq

Onderwerp: Re: podcast Romeinen in Gent

Beste professor De Clercq

De podcast is ondertussen bijna klaar, uw bericht komt dus helaas te laat.

Vriendelijke groeten,

Sien Demuynck

Van: Wim De Clercq <W.DeClercq@UGent.be>

Verzonden: donderdag 20 mei 2021 10:24

Aan: Sien Demuynck <r0678008@student.thomasmore.be>

Onderwerp: Re: podcast Romeinen in Gent

Geen probleem Sien.

Volgend jaar komen er overigens nog enkele nieuwe publicaties uit mbt het Menapische gebied. Ik stuur je de linken of pdfs dan door.

Beste groeten,

8.3.6 Sofie Vanhoutte

Van: Sien Demuynck <r0678008@student.thomasmore.be>

Verzonden: maandag 26 april 2021 9:50

Aan: Vanhoutte Sofie <sofie.vanhoutte@vlaanderen.be>

Onderwerp: podcast Romeinen

Geachte mevrouw Vanhoutte

Ik ben studente Journalistiek in verkort traject. Vorig jaar behaalde ik mijn diploma als historica van de oudheid aan de KU Leuven. Ik stuur u deze mail omdat ik graag beroep zou doen op uw expertise over de Romeinen in onze streken (Gallia Belgica).

Voor mijn eindwerk journalistiek heb ik het plan opgevat een podcast voor kinderen te maken over geschiedenis. Het is de bedoeling dat het een speels en amusant audiostuk wordt, waar de kinderen ook iets van opsteken. Gezien mijn eigen achtergrond en de masterproef die ik schreef over de Menapii in de keizertijd, lijkt het me erg interessant om de eerste aflevering te wijden aan de Romeinen. In de klas wordt maar weinig aandacht besteed aan de Romeinse aanwezigheid in het latere België en de invloed daarvan op de inheemse bewoners. Ik ben ervan overtuigd dat dit onderwerp kinderen erg zal fascineren.

Als historica kan ik natuurlijk zelf wel wat dingen vertellen over de oudheid, maar voor mijn podcast lijkt het me leuker ook een echte expert in de studio te hebben. Zo kwam ik bij u terecht. Zou u bereid zijn hierover met mij in gesprek te gaan op maandag, donderdag of vrijdag in onze studio in Mechelen of Brussel (VRT)? Uw bijdrage zou me erg helpen om mijn podcast en zo ook mijn opleiding tot een goed einde te brengen.

Alvast bedankt voor uw antwoord.

Vriendelijke groeten,
Sien Demuynck

Vanhoutte Sofie <sofie.vanhoutte@vlaanderen.be>

Di 27/04/2021 22:48

Aan: Sien Demuynck

Beste Sien,

Ik zie dat je me ondertussen ook al via mijn UGent-mail probeerde te bereiken, voor je vraag van gisteren.

Ik heb nu eenmaal een heel drukke mailbox...

Dit lijkt me een heel leuk initiatief en project.

Helaas kan ik me niet engageren, hoe graag ik dat ook zou willen.

Ik heb hier jammer genoeg geen tijd voor in mijn drukke agenda, zeker niet om zo *short notice*, op verplaatsing te gaan. Mijn agenda zit voor volgende week al vol.

Eventueel kan je even polsen bij mijn collega Marleen Martens (marleen.martens@vlaanderen.be) of dit voor haar haalbaar is.

Vriendelijke groeten en succes met je project en je studie,
Sofie

Sofie Vanhoutte

Onderzoeker Archeologie / Researcher Archaeology
Toevalsvondstverantwoordelijke West-Vlaanderen

Team Archeologie

Afdeling Onderzoek en Bescherming

Agentschap Onroerend Erfgoed / Flanders Heritage Agency

Vlaamse Overheid

Ontdek onze website op jouw maat: www.onroenderfgoed.be

////////////////////////////////////

8.3.7 Marleen Martens

Van: Sien Demuynck <0678008@student.thomasmore.be>

Verzonden: maandag 3 mei 2021 9:43

Aan: Martens Marleen <marleen.martens@vlaanderen.be>

Onderwerp: podcast Romeinen

Geachte mevrouw Martens

Ik kreeg uw gegevens van uw collega Sofie Vanhoutte. Voor mijn eindwerk ben ik op zoek naar iemand die veel kan vertellen over de Romeinen in België. Ze dacht dat u mogelijk geïnteresseerd zou zijn.

Ik ben studente Journalistiek in verkort traject. Vorig jaar behaalde ik mijn diploma als historica van de oudheid aan de KU Leuven.

Voor mijn eindwerk journalistiek heb ik het plan opgevat een podcast voor kinderen te maken over geschiedenis. Het is de bedoeling dat het een speels en amusant audiostream wordt, waar de kinderen ook iets van opsteken. Gezien mijn eigen achtergrond en de masterproef die ik schreef over de Menapii in de keizertijd, lijkt het me erg interessant om de eerste aflevering te wijden aan de Romeinen. In de klas wordt maar weinig aandacht besteed aan de Romeinse aanwezigheid in het latere België en de invloed daarvan op de inheemse bewoners. Ik ben ervan overtuigd dat dit onderwerp kinderen erg zal fascineren.

Als historica kan ik natuurlijk zelf wel wat dingen vertellen over de oudheid, maar voor mijn podcast lijkt het me leuker ook een echte expert in de studio te hebben. Zo kwam ik bij u terecht. Zou u bereid zijn hierover met mij in gesprek te gaan deze of volgende week? Uw bijdrage zou me erg helpen om mijn podcast en zo ook mijn opleiding tot een goed einde te brengen.

Alvast bedankt voor uw antwoord.

Vriendelijke groeten,
Sien Demuynck

Van: Martens Marleen <marleen.martens@vlaanderen.be>

Verzonden: maandag 3 mei 2021 21:41

Aan: Sien Demuynck <0678008@student.thomasmore.be>

Onderwerp: RE: podcast Romeinen

Dag Sien,

Ik wil wel helpen en spreken over de Romeinen bij ons. Waar wil je dit laten plaatsvinden?

Groetjes,

Marleen

Marleen Martens

Onderzoeker archeologie

Vlaamse overheid

Agentschap **Onroerend Erfgoed**

Team Onderzoek en bescherming

T 02 553 60 40, **M** 0477 56 04 35, **Skype** marleen.martens@vlaanderen.be

Havenlaan 88 bus 5, 1000 Brussel

www.onroenderfgoed.be

////////////////////////////////////

Disclaimer: www.onroenderfgoed.be/juridisch

Van: Sien Demuyne <r0678008@student.thomasmore.be>

Verzonden: maandag 3 mei 2021 22:01

Aan: Martens Marleen <marleen.martens@vlaanderen.be>

Onderwerp: Re: podcast Romeinen

Dag Marleen

Bedankt voor je antwoord, heel fijn om te horen!

Idealiter vindt het gesprek plaats in een studio, dat kan voor mij makkelijk in Brussel (VRT) of Mechelen (Thomas More Hogeschool). Ik weet niet of je daar soms in de buurt moet zijn of makkelijk naartoe kan komen? Eventueel kan het ook in de radiohuizen van Radio 2 in Gent of Leuven, maar dat moet ik dan nog even navragen.

Als je zelf een opnametoestel in huis of ter beschikking zou hebben, dan kan het ook via een onlinegesprek waarbij je jezelf opneemt met het toestel.

Ik hoor graag wat voor jou haalbaar is.

Alvast bedankt!

Vriendelijke groeten,
Sien

Van: Martens Marleen <marleen.martens@vlaanderen.be>

Verzonden: dinsdag 4 mei 2021 9:25

Aan: Sien Demuyne <r0678008@student.thomasmore.be>

Onderwerp: RE: podcast Romeinen

Dag Sien,

Voor mij zou Leuven het makkelijkst zijn moest dat lukken 🙏

Groetjes,

Marleen

Marleen Martens
Onderzoeker archeologie

Van: Sien Demuyne <r0678008@student.thomasmore.be>

Verzonden: dinsdag 4 mei 2021 9:44

Aan: Martens Marleen <marleen.martens@vlaanderen.be>

Onderwerp: Re: podcast Romeinen

Dag Marleen

In Leuven kunnen we terecht op weekdays tussen 10u en 15u (want daarvoor en -na zijn er live-uitzendingen). Geef je me een datum en uur wanneer voor jou zou passen? Dan vraag ik bevestiging.

Mijn agenda is vrij leeg, dus voor mij kan het zo snel als mogelijk voor jou 😊

Groeten,
Sien

Martens Marleen <marleen.martens@vlaanderen.be>

Di 4/05/2021 10:35

Aan: Sien Demuynck

Dag Sien,
Ik zou 13, 18 of 19 mei kunnen.
Groetjes,
Marleen

Marleen Martens
Onderzoeker archeologie
8.3.8 Jelle De Beule

Op 1 mei 2021 om 10:43 heeft Sien Demuynck <r0678008@student.thomasmore.be> het volgende geschreven:

Geachte heer De Beule

Ik ben studente Journalistiek in verkort traject. Vorig jaar behaalde ik mijn diploma als historica van de oudheid aan de KU Leuven. Voor mijn eindwerk Journalistiek ben ik al een tijdje op zoek naar een expert over de Romeinse oudheid. Helaas blijkt elke academicus het razend druk te hebben en kon ik tot nu toe niemand interviewen. Per toeval ontdekte ik dat ook u een enorme fascinatie heeft voor de Romeinen. Ik vraag mij af of u het een en ander zou kunnen vertellen over de Romeinen in België en hun invloed op de inheemse bevolking?

Mijn eindwerk zal verschijnen in de vorm van een podcast over geschiedenis, met als doelpubliek kinderen. De eerste aflevering wil ik dus graag wijden aan de Romeinen. Het is de bedoeling dat het een speels en amusant audiostuk wordt, waar de kinderen ook iets van opsteken. In de klas wordt maar weinig aandacht besteed aan de Romeinse aanwezigheid in het latere België. Ik ben ervan overtuigd dat dit onderwerp kinderen erg zal fascineren.

Als historica kan ik natuurlijk zelf wel wat dingen vertellen over de oudheid, maar voor mijn podcast lijkt het me leuker ook een echte expert in de studio te hebben. Uiteindelijk kom ik zo dus bij u terecht. Zou u bereid zijn hierover met mij in gesprek te gaan in de week van 3 mei of de week van 10 mei? Uw bijdrage zou me erg helpen om mijn podcast en zo ook mijn opleiding tot een goed einde te brengen.

Alvast bedankt voor uw antwoord.

Vriendelijke groeten,
Sien Demuynck

Van: Jelle De Beule <Jelle.DeBeule@woestijnvis.be>
Verzonden: woensdag 5 mei 2021 21:47
Aan: Sien Demuynck <r0678008@student.thomasmore.be>
Onderwerp: Re: podcast Romeinen

Dag Sien,

Ik wil dat zeker doen.
Hoe zie je dit praktisch?

Mvg

Jelle

Sien Demuynck
Vr 7/05/2021 9:23
Aan: Jelle De Beule <Jelle.DeBeule@woestijnvis.be>
Dag **Jelle**

Bedankt voor je antwoord, heel fijn om te horen.

Ik weet niet of je soms op VRT moet zijn? Dankzij mijn promotoren Nelles De Caluwé en Babette Moonen kan ik daar makkelijk een studio boeken.
Ook op de schoolcampus in Mechelen kunnen we zeker in een studio terecht.

Als je zelf een opnametoestel in huis of ter beschikking zou hebben, is een online meeting ook een mogelijkheid. Dan neem je jezelf in goede kwaliteit op en bezorg je me achteraf de audio.

Ik hoor graag wat je ziet zitten.

Vriendelijke groeten,
Sien

8.3.9 Mark Depauw

On 3 May 2021, at 17:51, Sien Demuynck <r0678008@student.thomasmore.be> wrote:

Geachte professor Depauw

Vorig jaar behaalde ik mijn diploma als historica van de oudheid aan de KU Leuven. Momenteel volg ik een verkorte bachelor Journalistiek. Ik stuur u deze mail omdat ik graag beroep zou doen op uw expertise over de Romeinen. Mocht iemand anders op 'de zesde verdieping' ook geïnteresseerd zijn, dan wil ik u vriendelijk vragen deze mail naar hem/haar door te sturen.

Voor mijn eindwerk journalistiek heb ik het plan opgevat een podcast voor kinderen te maken over geschiedenis. Het is de bedoeling dat het een speels en amusant audiostream wordt, waar de kinderen ook iets van opsteken. Gezien de masterproef die ik schreef over de Menapii in de keizertijd, lijkt het me erg interessant om de eerste aflevering te wijden aan de Romeinen in Gallia Belgica. In de klas wordt maar weinig aandacht besteed aan de Romeinse aanwezigheid in het latere België en de invloed daarvan op de inheemse bewoners. Ik ben ervan overtuigd dat dit onderwerp kinderen erg zal fascineren.

Als historica kan ik natuurlijk zelf wel wat dingen vertellen over de oudheid, maar voor mijn podcast lijkt het me leuker ook een echte expert in de studio te hebben. Zo kwam ik bij u terecht. Zou u bereid zijn hierover met mij in gesprek te gaan deze of volgende week? Uw bijdrage zou me erg helpen om mijn podcast en zo ook mijn opleiding tot een goed einde te brengen.

Alvast bedankt voor uw antwoord.

Vriendelijke groeten,

Sien Demuyneck

Van: Mark Depauw <mark.depauw@kuleuven.be>

Verzonden: dinsdag 4 mei 2021 10:12

Aan: Sien Demuyneck <r0678008@student.thomasmore.be>

Onderwerp: Re: podcast Romeinen

Beste Sien,

Na overleg met Herbert hebben we beslist dat ik het wel zal doen.

Zou dat maandag kunnen? Voor welke leeftijdsgroep is het? Al enig idee wat je zoal wil vragen?

Met vriendelijke groet,

Mark

On 4 May 2021, at 18:12, Sien Demuyneck <r0678008@student.thomasmore.be> wrote:

Beste professor Depauw

Maandag is prima voor mij. Zou het lukken om naar het Radiohuis in Leuven te komen? Voor een precies tijdstip wacht ik nog even op mijn externe promotor (Babette Moonen). Na bevestiging zouden we bij Radio 2 Vlaams-Brabant gebruik kunnen maken van een studio, zodat de klank optimaal is. Het gesprek zal zeker niet langer dan een uur duren.

Mocht de studio niet vrij zijn, dan voorzie ik een online alternatief.

De podcast is bedoeld voor kinderen tussen 9 en 12 jaar (vierde tot zesde leerjaar) en vangt aan bij de invallen van Caesar. Natuurlijk ken ik zelf de antwoorden, maar ik zou u willen vragen: wie woonde hier op dat moment (50 v.C.)? Hoe leefden zij? Hoe vond die verovering plaats? Hoe leefden de mensen na de verovering: was er een verschil (romanisatie?) of niet? Hoe komt het dat we nu geen Romeinen meer zijn?

Ik zou ook graag een deel wijden aan de wegen die werden aangelegd en of mensen dan op reis konden gaan etc.

Alvast heel erg bedankt.

Vriendelijke groeten,

Sien

Van: Mark Depauw <mark.depauw@kuleuven.be>

Verzonden: woensdag 5 mei 2021 14:11

Aan: Sien Demuyneck <r0678008@student.thomasmore.be>

Onderwerp: Re: podcast Romeinen

Dag Sien,

Ok voor maandag en ik kom graag naar het Radiohuis - dat is nog dichterbij voor mij dan de faculteit :-).

Eerlijk gezegd denk ik dat jij de antwoorden beter kent dan ik, dus stel ik voor om er een luchtige insteek aan te geven waarbij ik gewoon jou inschakel als ik het niet weet :-). Ik denk dat dat voor kinderen van die leeftijd ook boeiender is, trouwens.

Ik overleg graag nog eens met je morgen of vrijdag als dat past voor jou.

Noem me trouwens maar Mark hoor, je bent nu afgestudeerd dus zo formeel hoeft het niet meer.

Groetjes,

Mark

Van: Sien Demuyck <r0678008@student.thomasmore.be>

Verzonden: woensdag 5 mei 2021 16:08

Aan: Mark Depauw <mark.depauw@kuleuven.be>

Onderwerp: Re: podcast Romeinen

Dag Mark

Ik had zonet contact met het Radiohuis. Door de coronamaatregelen laten ze voorlopig geen externen toe. Vervelend. We kunnen op school in Mechelen wel in een studio terecht, maar ik begrijp het volledig als dat te ver voor je is. De andere optie is dat we op een rustige plaats afspreken en ik het gesprek met een opnametoestel opneem.

Ik ben zeker bereid om morgen of vrijdag al eens te overleggen.

Het is inderdaad de bedoeling dat het luchtig wordt. Ik baseer mijn podcast op *Wetenschapje* van Het Geluidshuis. Luister gerust eens om een idee te krijgen: <https://open.spotify.com/episode/2fhF4pirGs1QL7bvulOGUD> . Sterke quotes worden dus afgewisseld met aanvulling van de voice-over. Ik ben zeker dat dat moet lukken 😊

Groeten,

Sien

On 7 May 2021, at 09:17, Sien Demuyck <r0678008@student.thomasmore.be> wrote:

Dag Mark

Kunnen we maandag om 11u afspreken? Ik heb erover nagedacht en de hoogste verdieping van het Erasmushuis lijkt mij een geschikte locatie. Als ik het me goed herinner zijn de stoeltjes daar bekleed met stof en ligt er tapijt op de grond, goed voor de akoestiek. Is dat ok voor jou?

Laat maar horen mocht je nog vragen hebben of vandaag online zou willen overleggen.

Groetjes,

Sien

Van: Mark Depauw <mark.depauw@kuleuven.be>

Verzonden: vrijdag 7 mei 2021 9:20

Aan: Sien Demuynck <r0678008@student.thomasmore.be>

Onderwerp: Re: podcast Romeinen

Dag Sien,

Het tijdstip is geen probleem, de locatie wel vrees ik. Ik kan me vergissen, maar ik denk dat wij eigenlijk niet geacht worden mensen te ontmoeten voor andere redenen dan onderwijs, en in het hol van de leeuw wil ik dat nu ook liever niet doen.

Heb je nog alternatieven?

Groet

Mark

On 7 May 2021, at 09:35, Sien Demuynck <r0678008@student.thomasmore.be> wrote:

Dag Mark

Oei, daar had ik geen rekening mee gehouden. We zouden voor de klank toch minstens ergens binnen moeten zitten, maar da's in deze tijden niet evident... Ik kan nu meteen eigenlijk geen andere geschikte plek in Leuven bedenken die niet aan de universiteit gerelateerd is.

Ik ga op zoek en hou je op de hoogte.

Sien

Van: Mark Depauw <mark.depauw@kuleuven.be>

Verzonden: vrijdag 7 mei 2021 9:38

Aan: Sien Demuynck <r0678008@student.thomasmore.be>

Onderwerp: Re: podcast Romeinen

Dag Sien,

Als je echt niks anders vindt, dan kunnen we het interview ook bij mij thuis doen. Daar ligt wel parket, vrees ik ...

MVG

Mark

On 7 May 2021, at 15:17, Sien Demuynck <r0678008@student.thomasmore.be> wrote:

Dag Mark

Ik dacht nog aan een groepswerklokaal, maar dat krijg ik zonder KU Leuven-account niet gereserveerd.

Een andere locatie dient zich niet meteen aan. Als dat voor jou zeker goed is, dan kom ik maandag om 11u langs bij je thuis (vermoedelijk is dat in Leuven?).

Sorry voor het ongemak en alvast heel erg bedankt.

Groeten,

Sien

Van: Mark Depauw <mark.depauw@kuleuven.be>
Verzonden: zondag 9 mei 2021 16:11
Aan: Sien Demuynck <r0678008@student.thomasmore.be>
Onderwerp: Re: podcast Romeinen

Dag Sien,

Het adres is Mercatorpad 10 bus 602. Mijn gsm is 0474/652005, voor als je het niet vindt.

Tot morgen 11.00u.

Groet,

Mark

Sien Demuynck
Zo 9/05/2021 19:41
Aan: Mark Depauw <mark.depauw@kuleuven.be>
Bedankt, ik zal er zijn.

Tot morgen!
Sien

8.3.10 Bart Van Loo

Van: Sien Demuynck <r0678008@student.thomasmore.be>
Verzonden: donderdag 29 april 2021 15:10
Aan: Sofie Dewulf <Sofie.Dewulf@standaarduitgeverij.be>
Onderwerp: podcast eindwerk

Beste

Zou het mogelijk zijn onderstaande mail en vraag te bezorgen aan Bart Van Loo en mij van zijn antwoord op de hoogte te brengen?

Alvast bedankt.

Vriendelijke groeten,
Sien Demuynck

Geachte heer Van Loo

Ik ben studente Journalistiek in verkort traject. Vorig jaar behaalde ik mijn diploma als historica van de oudheid aan de KU Leuven. Ik stuur u deze mail omdat ik graag beroep zou doen op uw expertise over de Bourgondiërs in de Lage Landen.

Voor mijn eindwerk journalistiek heb ik het plan opgevat een podcastreeks voor kinderen te maken over geschiedenis. Het is de bedoeling dat het speelse en amusante audiostreamen worden, waar de kinderen ook iets van opsteken. In de eerste aflevering heb ik het over de Romeinen in Gallia Belgica en de invloed van hun aanwezigheid op de inheemse bevolking. Voor

aflevering twee wil ik graag wat verder in de tijd gaan en een kijkje nemen bij de Bourgondiërs. In de klas wordt maar er maar weinig aandacht besteed aan deze fascinerende periode, maar ik ben ervan overtuigd dat dit onderwerp ook kinderen zal boeien.

Als historica kan ik natuurlijk zelf wel wat dingen vertellen over het verleden, maar voor mijn podcast lijkt het me leuker ook een echte expert in de studio te hebben. Zo kwam ik bij u terecht. Zou u bereid zijn hierover met mij in gesprek te gaan in een van de komende weken onze studio in Mechelen of Brussel (VRT)? Uw bijdrage zou me erg helpen om mijn podcast en zo ook mijn opleiding tot een goed einde te brengen.

Alvast bedankt voor uw antwoord.

Vriendelijke groeten,
Sien Demuyne

Sofie Dewulf <Sofie.Dewulf@standaarduitgeverij.be>
Do 29/04/2021 15:14
Aan: Sien Demuyne
Beste Sien,

Dat zal ik doen.

Veel groeten,
Sofie

Sofie Dewulf
Uitgeverij De Bezige Bij
+32 486 290 300

8.3.11 Arne Verbrugge

Van: Sien Demuyne <r0678008@student.thomasmore.be>
Verzonden: dinsdag 4 mei 2021 17:21
Aan: Arne Verbrugge <arne.verbrugge@so-lva.be>
Onderwerp: podcast Vikingen

Geachte mevrouw Verbrugge

Vorig academiejaar behaald ik mijn diploma als historica van de oudheid aan de KU Leuven. Momenteel volg ik een bijkomende, één-jarige opleiding Journalistiek. Ik contacteer u omdat ik graag beroep zou doen op uw expertise over de Vikingen.

Voor mijn eindwerk journalistiek heb ik het plan opgevat een podcastreeks voor kinderen te maken over geschiedenis. Het is de bedoeling dat het speelse en amusante audiostukken worden, waar de kinderen ook iets van opsteken. In de eerste aflevering heb ik het over de Romeinen in Gallia Belgica en hun invloed op de inheemse bevolking. Voor aflevering twee zou ik graag werken rond de Vikingen, specifiek de Vikingraids én -handel in het latere België. Dit onderwerp komt in de klas maar weinig aan bod. Ik ben ervan overtuigd dat het kinderen zeker zal fascineren.

Als historica kan ik natuurlijk zelf wel wat dingen vertellen over de Vikingen, maar voor mijn podcast lijkt het me leuker ook een echte expert in de studio te hebben. Zo kom ik bij u terecht. Zou u bereid zijn hierover met mij in gesprek te gaan tijdens een van de komende weken in onze

studio in Mechelen of Brussel (VRT)? Uw bijdrage zou me erg helpen om mijn podcast en zo ook mijn opleiding tot een goed einde te brengen.

Alvast bedankt voor uw antwoord.

Vriendelijke groeten,
Sien Demuynck

Van: Arne Verbrugge <arne.verbrugge@so-lva.be>

Verzonden: dinsdag 4 mei 2021 17:31

Aan: Sien Demuynck <r0678008@student.thomasmore.be>; Arne De Graeve <arne.de.graeve@so-lva.be>

Onderwerp: RE: podcast Vikingen

Beste Sien,

Ik moet je ontgoochelen, ik ben helemaal geen viking-expert. Ik zet collega Arne De Graeve in copy, hij heeft wel een grote kennis van vroegmiddeleeuwse wapens, dus ik vermoed dat jouw mailtje voor hem was bedoeld. Alvast succes met uw podcast, lijkt me wel een leuk initiatief.

Met vriendelijke groeten

Arne VERBRUGGE
Archeologe

arne.verbrugge@so-lva.be
TEL 053 64 65 29
GSM 0496 52 05 57

Gentsesteenweg 1 B – 9520 Sint-Lievens-Houtem
www.so-lva.be | www.solvaprojectontwikkeling.be

f in

Sien Demuynck

Di 4/05/2021 17:34

Aan: Arne Verbrugge <arne.verbrugge@so-lva.be>

Beste Arne

Bedankt voor je snelle antwoord.

Ik baseerde me op deze website: <https://independent.academia.edu/ArneVerbrugge>. Daar wordt expertise in 'Viking Age Weapons' ook aan jou toegeschreven. Hopelijk heb ik bij je collega meer succes!

Vriendelijke groeten,

Sien Demuynck

8.3.12 Brigitte Meijns

From: Sien Demuynck <r0678008@student.thomasmore.be>

Sent: donderdag 29 april 2021 15:27

To: Brigitte Meijns <brigitte.meijns@kuleuven.be>

Subject: podcast Vikingen

Geachte professor Meijns

Tijdens mijn eerste jaar in de opleiding Geschiedenis aan de KU Leuven doceerde u mij de vakken Geschiedenis van de middeleeuwen (+ capita selecta) en Post-klassieke Latijnse historische teksten. Ondertussen behaalde ik mijn diploma als historica van de oudheid en volg ik een bijkomende, één-jarige opleiding tot journalist.

Voor mijn eindwerk journalistiek heb ik het plan opgevat een podcastreeks voor kinderen te maken over geschiedenis. Het is de bedoeling dat het speelse en amusante audiostukken worden, waar de kinderen ook iets van opsteken. In de eerste aflevering heb ik het over de Romeinen in Gallia Belgica en hun invloed op de inheemse bevolking. Voor aflevering twee zou ik graag werken rond de Vikingen, specifiek de Vikingraids én -handel in het latere België. Ik herinner me dat deze aan bod kwamen in bovengenoemde vakken en bladerde de cursussen opnieuw door.

Als historica kan ik natuurlijk zelf wel wat dingen vertellen over de Vikingen, maar voor mijn podcast lijkt het me leuker ook een echte expert in de studio te hebben. Zo kwam ik bij u terecht. Zou u bereid zijn hierover met mij in gesprek te gaan tijdens een van de komende weken in onze studio in Mechelen of Brussel (VRT)? Uw bijdrage zou me erg helpen om mijn podcast en zo ook mijn opleiding tot een goed einde te brengen.

Alvast bedankt voor uw antwoord.

Vriendelijke groeten,
Sien Demuynck

Brigitte Meijns <brigitte.meijns@kuleuven.be>

Vr 30/04/2021 13:55

Aan: Sien Demuynck

Dag Sien,

Dank voor je bericht en fijn dat je met me contact opneemt omdat je mijn lessen herinnert!

Hoewel ik uiteraard erg geïnteresseerd om mee te werken, kan ik jammer genoeg niet op je vraag ingaan. Ik ben momenteel vicedecaan internationaal beleid en bevind me in het midden van een nogal ingrijpende hertekening van IMCO (de internationaliseringsdienst) die al mijn tijd opslokt. Ik vrees dus dat ik je niet kan helpen. Maar misschien is mijn vervanger, Dr. Ortwin Huysmans (ortwin.huysmans@kuleuven.be) wel geïnteresseerd. Ortwin heeft bij mij zijn doctoraat geschreven (over tiende-eeuwse bisschoppen) en vervangt mij momenteel voor 'Geschiedenis van de Middeleeuwen'. Hij weet zeker ook het een en het ander af van de Vikingen. Contacteer hem gerust.

Ik wens je in ieder geval veel succes met de opleiding journalistiek en hoop dat je binnen afzienbare tijd met glans afstudeert!

Vriendelijke groeten,
Brigitte

Prof. Dr. Brigitte Meijns

Vice Dean for International Affairs
Vicedecaan Internationaal Beleid
Faculty of Arts – KU Leuven
Department of History – Research Unit Middle Ages
Blijde-Inkomststraat 21 box 3307
3000 Leuven - BELGIUM
tel. +32 16 32 49 98

<http://www.arts.kuleuven.be/middeleeuwen/english/staff/00010002>

<https://www.arts.kuleuven.be/english/education/history/history>

8.3.13 Ortwin Huysmans

Van: Sien Demuyneck <r0678008@student.thomasmore.be>

Verzonden: vrijdag 30 april 2021 14:32

Aan: Ortwin Huysmans

Onderwerp: podcast Vikingen

Geachte dr. Huysmans

Via prof. Brigitte Meijns kom ik bij u terecht. Ik contacteerde haar voor een interview, maar jammer genoeg kan ze daar op korte termijn geen tijd voor vrijmaken. Ze liet me weten dat u mogelijk geïnteresseerd zou zijn en, net als zij, wel het een en ander van Vikingen af weet.

Vorig academiejaar behaald ik mijn diploma als historica van de oudheid aan de KU Leuven.

Momenteel volg ik een bijkomende, één-jarige opleiding tot journalist.

Voor mijn eindwerk journalistiek heb ik het plan opgevat een podcastreeks voor kinderen te maken over geschiedenis. Het is de bedoeling dat het speelse en amusante audiostukken worden, waar de kinderen ook iets van opsteken. In de eerste aflevering heb ik het over de Romeinen in Gallia Belgica en hun invloed op de inheemse bevolking. Voor aflevering twee zou

ik graag werken rond de Vikingen, specifiek de Vikingraids én -handel in het latere België. Ik herinner me dat deze aan bod kwamen in de cursus Geschiedenis van de Middeleeuwen.

Als historica kan ik natuurlijk zelf wel wat dingen vertellen over de Vikingen, maar voor mijn podcast lijkt het me leuker ook een echte expert in de studio te hebben. Zo kwam ik bij u terecht. Zou u bereid zijn hierover met mij in gesprek te gaan tijdens een van de komende weken in onze studio in Mechelen of Brussel (VRT)? Uw bijdrage zou me erg helpen om mijn podcast en zo ook mijn opleiding tot een goed einde te brengen.

Alvast bedankt voor uw antwoord.

Vriendelijke groeten,
Sien Demuyneck

Van: Ortwin Huysmans <ortwin.huysmans@kuleuven.be>
Verzonden: dinsdag 4 mei 2021 17:14
Aan: Sien Demuyneck <r0678008@student.thomasmore.be>
Onderwerp: Re: podcast Vikingen

Dag Sien,

Ik zou dat graag doen, maar zit momenteel in een drukke periode nu de laatste lessen naderen... Ik weet wel iets van de Noormannen, maar weinig over de precieze impact op onze streken of de handelsbetrekkingen daar. Dus ik kan enkel erg algemene zaken over zeggen. Dus ik vrees dat ik je daar onvoldoende kan mee helpen...

Hartelijke groeten,

Dr. Ortwin Huysmans
Onderzoeksgroep Middeleeuwen
Faculteit Letteren | KU Leuven
Blijde-Inkomststraat 21 - bus 3307
3000 Leuven

Sien Demuyneck
Di 4/05/2021 17:36
Aan: Ortwin Huysmans <ortwin.huysmans@kuleuven.be>
Beste dr. Huysmans

Bedankt voor uw antwoord. Ik zoek verder naar iemand die meer kan vertellen!

Vriendelijke groeten,
Sien Demuyneck

8.3.14 Arne De Graeve

(als reactie op doorgestuurde mail van Arne Verbrugge)

Van: Arne De Graeve <arne.de.graeve@so-lva.be>
Verzonden: woensdag 5 mei 2021 8:28
Aan: Arne Verbrugge <arne.verbrugge@so-lva.be>; Sien Demuyneck

<r0678008@student.thomasmore.be>

Onderwerp: RE: podcast Vikingen

Beste Sien,

Het klopt dat ik wel wat thuis ben in vroeg middeleeuws wapentuig, maar ik zou me zelf niet als expert beschouwen 😊 Het is immers politiek/geografisch een heel dynamische en complexe periode. Is het de bedoeling dat je podcast openbaar gemaakt wordt? Of is het enkel voor je eindwerk?

Het onderwerp dat je voorstel is inderdaad heel interessant, alleen zijn er voor België amper dingen over gekend. Zeker als we het dan gaan hebben over de materiële cultuur die we in opgravingen terugvinden. Er zijn maar enkele vondsten gedaan in België die aan Noormannen toe te schrijven zijn. Uit het hoofd kan ik niet meteen iets handel-gerelateerd bedenken...

Heb je al een idee van welke vragen je wil behandelen, dan kijk ik eens of ik er iets over kan vertellen 😊

Met vriendelijke groeten

?

Arne DE GRAEVE
Archeoloog

Van: Sien Demuyck <r0678008@student.thomasmore.be>

Verzonden: woensdag 5 mei 2021 9:22

Aan: Arne De Graeve <arne.de.graeve@so-lva.be>

Onderwerp: Re: podcast Vikingen

Beste Arne

Bedankt voor je antwoord.

Het wordt een podcast voor kinderen dus het is de bedoeling om vooral een globaal beeld te schetsen: wie waren die Noormannen, hoe zijn ze hier terecht gekomen? Wie leefde in de vroege middeleeuwen in Vlaanderen, hoe zag de regio eruit?

Ik herinner me uit mijn opleiding een tekst uit de abdij van Lobbes (Henegouwen) die een inval beschrijft, zoiets kan bijvoorbeeld ook aan bod komen. Net als de enkele vondsten die gedaan zijn 😊

De podcast is in principe enkel voor mijn eindwerk, maar ik zou hem ook graag publiceren op Soundcloud (kwestie van een soort online portfolio te kunnen aanleggen). Als je graag meewerkt, maar liever niet online verschijnt, dan wil ik deze aflevering gerust achterhouden.

Dat je geen 'expert' zou zijn, is geen probleem. Het is vooral leuk om een tweede stem te hebben die iets kan vertellen over de Vikingen. Uit het interview zou ik quotes halen om daarrond mijn eigen tekst en verhaal op te bouwen.

Laat maar horen of je het zou zien zitten om mee te werken!

Vriendelijke groeten,
Sien Demuynck

Van: Arne De Graeve <arne.de.graeve@so-lva.be>
Verzonden: woensdag 5 mei 2021 9:32
Aan: Sien Demuynck <r0678008@student.thomasmore.be>
Onderwerp: RE: podcast Vikingen

Ik wil het wel proberen 😊 Zal mij wel even nog wat moeten inwerken, maar dat komt wel goed. Heb thuis wel wat literatuur voorhanden.

Op welke tijdspanne zie je dat? Is dat in het weekend of in de week?

Geef gerust nog maar een overzicht van de thema's, dingen waarrond je het wil hebben, dan kan ik nog wat opzoeking doen.

Met vriendelijke groeten

Van: Sien Demuynck <r0678008@student.thomasmore.be>
Verzonden: woensdag 5 mei 2021 10:03
Aan: Arne De Graeve <arne.de.graeve@so-lva.be>
Onderwerp: Re: podcast Vikingen

Dag Arne

Super, heel erg bedankt alvast!

Idealiter vindt het gesprek in een studio plaats. Dat kan makkelijk in Brussel (VRT) of Mechelen (Thomas More hogeschool). Ik weet niet of je daar soms in de buurt moet zijn? Eventueel kunnen we op weekdays ook bij Radio 2 Oost-Vlaanderen in Gent terecht, maar daar moet ik dan nog even bevestiging voor vragen. Zou dat lukken voor jou? Als het niet mogelijk is om je te verplaatsen, dan kan het desnoods ook online. De technische details stuur ik je later, mocht het nodig zijn.

Wat denk je van de week van 17 mei? Het gesprek zal zeker niet langer dan een uur duren.

Ik ben nu vooral met de eerste aflevering over de Romeinen bezig geweest, dus ik moet me ook nog wat verdiepen in de Vikingen. Ik stuur je binnenkort concreter waar ik het over zou willen hebben. Goed?

Ik kijk er alvast naar uit!

Vriendelijke groeten,
Sien

Van: Arne De Graeve <arne.de.graeve@so-lva.be>
Verzonden: woensdag 5 mei 2021 10:07
Aan: Sien Demuynck <r0678008@student.thomasmore.be>
Onderwerp: RE: podcast Vikingen

De week van 17 mei moet normaal wel lukken. Voor mij is Gent het makkelijkste en qua moment liefst de namiddag, da's makkelijker om verlof te nemen.

Hoe sneller we een datum hebben, hoe beter, dan kan ik het hier in ons planning opnemen.

Met vriendelijke groeten

Van: Sien Demuyndt <r0678008@student.thomasmore.be>

Verzonden: woensdag 5 mei 2021 10:14

Aan: Arne De Graeve <arne.de.graeve@so-lva.be>

Onderwerp: Re: podcast Vikingen

Dag Arne

Stel ik maandag 17 mei voor bij Radio 2? Laat maar horen als je voorkeur naar een andere dag uit zou gaan.

Groeten,
Sien

Van: Arne De Graeve <arne.de.graeve@so-lva.be>

Verzonden: woensdag 5 mei 2021 10:15

Aan: Sien Demuyndt <r0678008@student.thomasmore.be>

Onderwerp: RE: podcast Vikingen

Da's goed voor mij.

Met vriendelijke groeten

Van: Sien Demuyndt <r0678008@student.thomasmore.be>

Verzonden: vrijdag 7 mei 2021 13:43

Aan: Arne De Graeve <arne.de.graeve@so-lva.be>

Onderwerp: Re: podcast Vikingen

Dag Arne

Gezien de geldende coronamaatregelen laat Radio 2 geen externen toe in haar studio's. Ik polste bij andere radio's in Gent, maar ook daar dezelfde regel. Vervelend.

Ik stel voor om het gesprek dus online te laten plaatsvinden. Dat mag voor mij gerust 's avonds zodat je geen verlof hoeft te nemen. Is maandag 17 mei nog steeds oké dan?

Sorry voor het ongemak.

Groeten,
Sien

Van: Arne De Graeve <arne.de.graeve@so-lva.be>

Verzonden: vrijdag 7 mei 2021 14:14

Aan: Sien Demuyndt <r0678008@student.thomasmore.be>

Onderwerp: RE: podcast Vikingen

Dat is jammer. 17e 's avonds is ok voor mij!

Gaat de kwaliteit dan wel goed genoeg zijn? Ik zal eens kijken of ik ergens een headset kan gebruiken, om toch zoveel mogelijk ruis weg te krijgen.

Met vriendelijke groeten

Van: Sien Demuyndt <r0678008@student.thomasmore.be>

Verzonden: vrijdag 7 mei 2021 14:34

Aan: Arne De Graeve <arne.de.graeve@so-lva.be>

Onderwerp: Re: podcast Vikingen

Dag Arne

Inderdaad heel jammer en een beetje vervelend voor de klank. Het kan wel nog in de studio in Brussel of Mechelen, maar ik begrijp dat dat voor jou niet evident is.

Als we het online doen neem ik uiteraard met mijn laptop de klank die binnenkomt op, maar ik zou je ook vragen jezelf thuis op te nemen. Dat kan door de dictafon op je smartphone zo'n dertig centimeter van je mond te houden. Het ziet er niet uit, maar geeft normaal wel een aanvaardbare klank. De audio kan je me dan achteraf via mail of Whatsapp bezorgen. Denk je dat dat lukt?

Groeten,
Sien

Van: Arne De Graeve <arne.de.graeve@so-lva.be>

Verzonden: maandag 10 mei 2021 8:02

Aan: Sien Demuyndt <r0678008@student.thomasmore.be>

Onderwerp: RE: podcast Vikingen

Heb je al geïnformeerd bij de ugent radiostudie aan de Krook? Ik hoorde dat die ook soms opengesteld wordt voor externen.

Stuur je me dan nog een script/ lijst van onderwerpen waarover je het wil hebben? Dan kan ik wat zaken voorbereiden

Met vriendelijke groeten

Van: Sien Demuyndt <r0678008@student.thomasmore.be>

Verzonden: maandag 10 mei 2021 9:17

Aan: Arne De Graeve <arne.de.graeve@so-lva.be>

Onderwerp: Re: podcast Vikingen

Dag Arne

Ik contacteerde Pieter Blomme, hij is radiodocent aan de UGent en aan het KASK en zelfstandig producer. Hij liet me weten dat er voorlopig nergens externen worden toegelaten. Helaas.

Wat betreft de onderwerpen: hieronder een lijstje. Het is vooral de bedoeling om een globaal beeld te schetsen dus je hoeft je zeker niet in alle kleine details te verdiepen. Hier en daar een

voorbeeldje of een weetje is wel leuk. Het is een podcast voor kinderen; ik weet niet of er veel over kinderen in die tijd geweten is, maar ik zou die leefwereld ook graag even aan bod laten komen.

- Situatieschets 'België' 8e- 9e eeuw: de Karolingers, gebieden die het rijk besloeg, typische elementen in de Karolingische heerschappij
- Situatieschets Scandinavië: wie leefde er, hoe zag een vikingdorp eruit, beeld van de maatschappij
- Oorzaken of redenen voor de vikingraids
- Hoe ging zo'n raid eraan toe? Was er een specifiek doelwit (kloosters?)?
- Is er ook iets bekend over vreedzame handel?
- Welke 'ontdekkingen' heb je bij ons zoal gedaan die aan de Vikingen gerelateerd zijn?
- Zijn er elders nog sporen van hen te vinden?
- Waarom zijn wij geen vikingen / waarom kwam er een einde aan de ontdekkingsstochten?

Ga gerust dieper in op de vragen die jij interessant vindt of waar veel over te vinden is. Waar je weinig over weet, kunnen we maar kort aan bod laten komen. Ik zal je tijdens het gesprek ook gewoon laten vertellen, we zien wel waar we uitkomen 😊

Bedankt alvast!

Sien

Van: Arne De Graeve <arne.de.graeve@so-lva.be>

Verzonden: maandag 10 mei 2021 13:03

Aan: Sien Demuyck <r0678008@student.thomasmore.be>

Onderwerp: RE: podcast Vikingen

Ok bedankt voor de leidraad. Ja natuurlijk ben ik niet heel erg thuis in de historisch/politieke situatie (die overigens heel complex is), maar ik denk dat dit ook voor kinderen niet meteen het meest boeiende is 😊 Wat is de leeftijd van de doelgroep?

Als archeoloog zou ik iets dieper willen ingaan op dagelijkse leven, gebruiksvoorwerpen en zo voort. Dit zijn de tastbare zaken, waar ook handel kan aan bod komen. Ook de leefwereld van kinderen kunnen we dan aan bod laten komen.

Met vriendelijke groeten

Van: Sien Demuyck <r0678008@student.thomasmore.be>

Verzonden: vrijdag 14 mei 2021 12:55

Aan: Arne De Graeve <arne.de.graeve@so-lva.be>

Onderwerp: Re: podcast Vikingen

Dag Arne

Hierbij de link voor ons gesprek maandag: <https://meet.google.com/cea-xmfy-bjo>. Spreken we af om 19u30?

Voor de klank kies je, als dat mogelijk is, best een ruimte met wat 'stof': gordijnen, eventueel tapijt, kussens, ... Zal het lukken om ook met de voicerecorder van je gsm jezelf op te nemen?

Stuur me gerust een mailtje mocht je nog vragen hebben!

Groeten,
Sien

Arne De Graeve <arne.de.graeve@so-lva.be>
Zo 16/05/2021 17:58
Aan: Sien Demuynck
19u30 is ok!

Ik zal proberen met mijn gsm. Ik hoop maar dat de klank goed genoeg is. we zien wel.

Tot dan.

Met vriendelijke groeten

Bijlage 1. Profiling en mission statement

Profiling

Omschrijving van de doelgroep

Mijn doelgroep bestaat uit jongens en meisjes tussen 8 en 12 jaar. Kinderen uit het derde en vierde leerjaar moeten het product kunnen begrijpen en interessant vinden, voor het vijfde en zesde leerjaar moet het product een meerwaarde voor hun eigen kennis vormen. Idealiter heeft de doelgroep broers en/of zussen die zowel ouder als jonger zijn waaraan hij/zij kan vertellen over het product. Voor zowel de oudere als jongere kinderen uit de doelgroep vormen hun ouders een belangrijk gegeven. Het product mag geen onderscheid maken tussen kinderen met gescheiden ouders, twee mama's, twee papa's of andere situaties.

De kinderen uit de doelgroep kunnen zowel in de stad als op het platteland wonen, maar ze hebben één gemeenschappelijke interesse: ontdekken. Voor de 8- tot 10-jarigen gebeurt dit ontdekken nog vaak in een fantasiewereld en is het belangrijk steeds terug te koppelen naar de realiteit. De 10- tot 12-jarigen hebben al een beter zicht op de wereld en zijn weet-, leer- en nieuwsgierig naar alles om hen heen. Zij verkiezen realistische thema's, maar kunnen ook enorm aangetrokken zijn tot raadselachtige elementen. Jeugdbeweging en sportclubs zijn belangrijke factoren in de ontwikkeling van de doelgroep: ze leren er om te gaan met anderen en ontdekken al spelend hun interesses. Onderweg van en naar hun hobby's neemt de doelgroep actief de omgeving in zich op, daarom gaan ze graag met de fiets op weg. Sommige kinderen uit de doelgroep mogen van hun ouders voor het eerst alleen naar school en grijpen die kans dan ook om de wereld van hun dorp of stad beter te leren kennen. Een eigen mening over politiek, milieu en andere wereldzaken hebben ze nog niet; ze nemen vooral over wat ze van hun ouders horen.

Media en televisie hebben een enorme invloed op de 8- tot 12-jarigen. Aan de hand van filmpjes én reclame op het internet maken ze zelf uit wat 'cool' is en wat niet, en laten dat ook duidelijk blijken aan hun leeftijdsgenoten. Ze kunnen de liedjes van hun favoriete muziekgroep woord voor woord meezingen. Op Karrewiet zien ze wat er in de wereld gebeurt en soms vragen ze aan hun ouders meer uitleg. Een krant wordt enkel gebruikt om de strips te lezen. Boeken worden door hun leeftijdsgenoten als minder 'cool' beschouwd, maar voor de kinderen uit de doelgroep is het een unieke wereld waarin ze helemaal kunnen verdwijnen. De oudere kinderen uit de doelgroep kiezen soms al voor non-fictie, bijvoorbeeld een boek over de natuur of over de puberteit, dat ze stiekem ontlenen en onder hun hoofdkussen verstoppen.

Het product moet toegankelijk zijn voor kinderen met verschillende achtergronden en culturen, maar vereist wel een basiskennis van het Nederlands. Het product kan extra interessant zijn voor kinderen die uit om het even welk ander land komen, omdat ze door het product een element uit de geschiedenis van België beter leren kennen en dit misschien kunnen vergelijken met of koppelen aan iets dat ze kennen uit hun eigen land. De meeste kinderen uit de doelgroep denken zelf weinig na over religie, maar doen vooral wat hun ouders van hen verlangen. Een klein deel zal actief een geloof belijden, maar ook voor de kinderen die dat niet doen, moet het product toegankelijk zijn.

Kinderen uit de doelgroep hebben nood aan zowel afwisseling als structuur. Om hun aandacht te behouden is er een goede combinatie tussen actie en rust nodig. Vaak geven ze zelf aan wanneer ze nood hebben aan het ene of het andere. Anderzijds zijn de 8- tot 12-jarigen nog heel erg gesteld op structuur en appreciëren ze het wanneer je duidelijk aangeeft wat wanneer zal gebeuren. Ze kunnen

begrip opbrengen voor beslissingen die hen niet zinnen, zolang de beslissing maar degelijk onderbouwd is en ze deze kunnen begrijpen.

Do's en don'ts kenmerkend voor de doelgroep

Do's

- Creëer een veilige en vertrouwde omgeving
- Zorg voor structuur
- Zorg voor afwisseling tussen actie en rust
- Geef een duidelijke reden waarom je iets beslist
- Geef hen, indien mogelijk, inspraak in beslissingen
- Begin bij de belevingswereld van de kinderen
- Koppel fantasie-elementen steeds terug naar de werkelijkheid
- Maak nuancerings als aanvulling op hun zwart-witdenken
- Houd de boodschap eenvoudig
- Laat jezelf zien als mens

Don'ts

- Wees niet té beschermend
- Houd geen negatieve elementen voor hen achter
- Stel jezelf niet op als expert
- Sla geen denkstappen over en formuleer een duidelijke conclusie
- Ga er niet vanuit dat je weet wat 'cool' is, laat het hen zelf vertellen
- Onderschat hun kennis niet
- Laat pesten niet zomaar voorbij gaan
- Lach hun zelf bedachte antwoorden niet uit maar ga mee in hun denken
- Behandel hen niet te kinderachtig
- Focus niet te lang op één onderwerp of activiteit

Moodwall

<https://pin.it/5uOWy7z>

Empathy map

Daan Van Vosselaar

2 februari 2011

Man

Leerling in het vierde leerjaar

Woont in Gavere

Daan woont met zijn mama en papa in het Oost-Vlaamse Gavere. Hij heeft een oudere broer Jonas die in het zesde leerjaar zit en een jongere zus Leen. Leen gaat net naar het eerste leerjaar en soms vindt Daan haar vervelend omdat ze zoveel aandacht vraagt. Liever trekt Daan op met zijn oudere broer Jonas, maar die heeft vaak al veel huiswerk en meer interesse voor zijn eigen vrienden. Met huiswerk heeft Daan niet zoveel moeite. Dat zorgt ervoor dat hij veel vrije tijd heeft. Van zijn ouders mag hij een half uurtje per dag spelletjes spelen op de tablet. Voor het avondeten kijken de drie kinderen samen naar Karrewiet. Na het avondeten gaat Leen meteen slapen, Daan en Jonas mogen samen nog één programma kiezen om naar te kijken. Meestal is dat Nachtwacht of Like Me. In het weekend mag iedereen zijn eigen programma kiezen. Dan kijkt Daan graag naar Heldentoeren op Ketnet. Nachtwacht vindt hij ook leuk, maar soms is het programma wat te eng en krijgt hij nachtmerries. Naar Like Me kijkt hij vooral omdat zijn broer Jonas daar vaak over praat. Wanneer Daan gaat slapen, leest hij eerst nog in de boeken die hij uitleent in de bibliotheek. Hij houdt van verhalen met ridders en van de reeks "De Waanzinnige Boomhut". Soms is hij nog steeds aan het lezen als hij mama en papa de trap op hoort komen.

Hij rijhuis waarin Daan met zijn gezin woont, ligt in de hoofdstraat van het dorp. Hij gaat meestal te voet naar school samen met Jonas, Leen en mama of papa. Op woensdagmiddag mag hij samen met zijn broer en zus alleen naar huis wandelen. Dan kookt oma voor hen terwijl ze onderweg zijn. Het centrum van Gavere is klein, ze nemen vaak de fiets naar de slager of bakker. Door het dorp vloeit de rivier de Schelde. Daan weet dat dit een grote rivier is die naar Gent stroomt, daar komt hij soms met mama als hij nieuwe kleren nodig heeft. De Scheldevallei is vrij groen en hier en daar is er ook een stukje bos. De ouders van Daan wandelen graag in de omgeving, maar voor Daan gaan ze steeds te snel. Hij wil liever de tijd nemen om takken te verzamelen zodat hij een geheim kamp kan bouwen. Jonas vindt kampen bouwen ook leuk, Daan spant dan ook meestal samen met hem om mama en papa te doen stilstaan tot het kamp klaar is. Meestal is Leen hier de spelbreker, omdat ze niet mee mag doen van de jongens of omdat ze het koud heeft of omdat ze moe is of ...

Op school doet Daan het goed, alleen met wiskunde heeft hij het soms moeilijk. Wereldoriëntatie is zijn favoriete vak. De andere kinderen vinden het niet leuk als hij extra vragen stelt. Daan heeft één heel goede vriend: Joris. De twee jongens doen bijna alles samen en gaan ook vaak bij elkaar spelen. Op de speelplaats voetballen ze meestal samen met de andere jongens. Tussen vier vuren vindt Daan ook een heel leuk spel, hij wil altijd winnen. Soms gooit hij de bal hard naar de overkant en dan worden de meisjes boos, maar dat begrijpt Daan niet goed. Het spel speel je toch om te winnen? Samen met Joris en Jonas gaat Daan naar de jongenschiro in het naburige dorp. Hij vindt het leuk dat hij daar helemaal in de spelletjes kan opgaan. Als Daan het spel niet leuk vindt, gaat hij uit het zicht van de leiding een kamp bouwen of voetbalt hij met Joris. Ooit vond hij in het bos een schedel van een everzwijn; toen hij het naar de leiding bracht, waren ze eerst erg geschrokken, maar daarna vonden ze het heel cool en nu heeft de schedel een plaatsje in het Chirolokaal.

Nu Jonas bijna naar de middelbare school gaat, denkt ook Daan soms na over wat hij wil worden. Hij denkt aan dokter, of boswachter. Stiekem hoopt hij dat hij samen met Joris naar de middelbare school kan, want hij is niet zo goed in nieuwe vrienden maken. Daan denkt nogal snel dat de andere kinderen hem niet leuk vinden. Hij houdt zich meestal wat op de achtergrond. Over zijn toekomstdromen vertelt hij op woensdagmiddag aan oma, zij gaat mee in zijn fantasie. Hij vertelt het haar ook als mama en papa ruzie gemaakt hebben. De laatste tijd heeft hij schrik dat zijn ouders gaan scheiden. Bij 4 of 5 kindjes in zijn klas is dat het geval. Gelukkig weet oma hem meestal te troosten, maar helemaal gerust is hij er niet op.

Daan is niet bewust met nieuwsgaring bezig. Hij zoekt vooral dingen op als het gaat om muziekgroepen of nieuwe merken. Dan hoort hij van de kinderen op school iets nieuws en vist later thuis uit wat het is. Dat doet hij het liefst en snelst via YouTube. Wanneer ze met de auto op reis gaan, krijgen de kinderen meestal een luisterverhaal van Het Geluidshuis cadeau. Jonas vindt de verhalen een beetje kinderachtig en daarom zegt Daan dat ook, maar eigenlijk kan hij zijn lach soms amper bedwingen. Op Karrewiet ziet Daan wat er in de wereld gebeurt, maar meestal denkt hij daar niet veel extra bij na. Het is gewoon een van de programma's die ze kijken. Heel soms gaat hij met mama en papa naar een kindertoneel in Gent.

Mission statement

Vooronderzoek: cijfers

KINDEREN EN GESCHIEDENIS

1. De **gemiddelde score van leerlingen uit het zesde leerjaar op een test historische tijd bedraagt in Vlaanderen 69 procent en in Brussel 51 procent**. Het onderzoek werd gevoerd aan de hand van peilingen over heel Vlaanderen en Brussel in het kader van de eindtermen basisonderwijs.

“De meeste leerlingen hebben een zeker historisch bewustzijn verworven. De wat mindere resultaten voor historische tijd hebben vooral te maken met het feit dat veel leerlingen nog geen goed beeld van de vier grote historische periodes hebben ontwikkeld. Ze verwarren de periodes en hebben nog geen historisch referentiekader opgebouwd dat hen toelaat om de historische figuren, gebouwen, voorwerpen of gebeurtenissen te situeren in de tijd.

Leerlingen slagen er beter in om historische elementen correct te situeren in de oudheid en de middeleeuwen dan in de meer recente historische periodes. Ze lijken dus meer vertrouwd met de historische periodes die verder van hun dagelijkse leven afstaan. Dat is misschien wat tegen de verwachtingen in. De oudheid en de middeleeuwen spreken echter wellicht meer tot de verbeelding. Leerlingen zijn vertrouwd met deze periodes door speelgoed, verhalen en films. Het gaat vaak om thema's (dinosaurussen, ridders en kastelen) die ook reeds in het kleuteronderwijs aan bod komen en die leerlingen vaak meer interesseren dan de technische evoluties in de nieuwe tijd en in onze tijd. Het werken met een (historische) tijdsband is voor zesdeklassers nog moeilijk. Een aanzienlijk aantal leerlingen slaagt er zelfs niet in om een gegeven jaartal correct aan te duiden op een tijdsband. Dat vergt eigenlijk geen historische kennis, inzicht of interpretatie. Slechts een derde van de leerlingen kan een gegeven eeuw correct markeren op een tijdsband. Nog minder leerlingen kunnen bepaalde gebeurtenissen op de tijdsband situeren wanneer het jaartal of de periode niet in de opgave vermeld is. Ze moeten dan een beroep doen op kennis over de historische periode waarin deze gebeurtenissen zich situeren. Het onderscheid tussen een mening en een feit is voor veel

leerlingen een probleem: ze slagen er niet in om aan te geven welke stelling een weergave is van een historisch feit en welke stelling een mening uitdrukt.” (p.51)

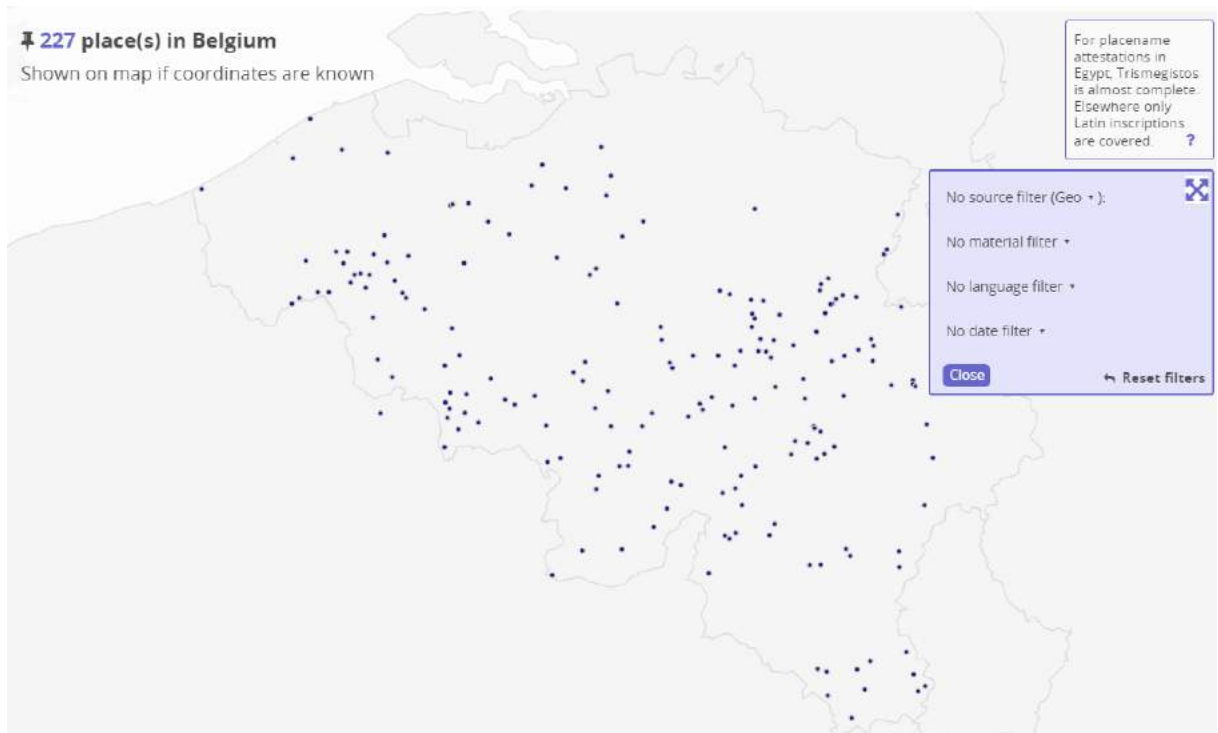
Bron: KU Leuven en VUB, *Peiling wereldoriëntatie (tijd, ruimte, maatschappij en brongebruik) in het basisonderwijs*, Brussel, 2011.

http://eindtermen.vlaanderen.be/peilingen/basisonderwijs/peilingen/peil_WO_web.pdf

2. **De leerlingen kunnen hun afstamming aangeven tot 2 generaties terug**, staat in de eindtermen van het basisonderwijs sinds 1 september 2015.
Bron: *Onderwijsdoelen.be*, ‘Basisonderwijs’, s.d.
(https://onderwijsdoelen.be/resultaten?intro=basisonderwijs&filters=onderwijsniveau%25B0%25D%255Bid%255D%3Df7dcdedc9e9c97a653c7dba05896ef57a333480b%26onderwijsniveau%25B0%25D%255Btitel%255D%3DBasisonderwijs%26onderwijsniveau%25B0%25D%255Bwaarde%255D%3DBasisonderwijs%26bo_onderwijs_subniveau%25B0%25D%255Bid%255D%3Dc6770d35508ce6bdab180b85cb08a171f2ed94be%26bo_onderwijs_subniveau%25B0%25D%255Btitel%255D%3DBasisonderwijs%2520%253E%2520Lager%2520Onderwijs%26bo_onderwijs_subniveau%25B0%25D%255Bwaarde%255D%3DLager%2520Onderwijs). Geraadpleegd op 17 oktober 2020.
3. **“In het derde leerjaar** hebben we voor het eerst aandacht voor ‘evoluties’ en specifieke vergelijkingen van het verleden met het nu. Daarvoor volstaan de levenslijnen niet meer en gebruiken we de eeuwband. **Die eeuwband omvat evenwel de 19e, 20e en 21e eeuw.** (...) **Vanuit die eeuwband maken we nu in het vierde leerjaar een eeuwenband**, omdat we systematisch evoluties zullen schetsen. Daarvoor gaan we veel verder in de tijd dan in het derde leerjaar en hebben we dus een eeuwenband nodig. Op die eeuwenband situeren we vaak de verschillende stappen in een ontwikkeling van bepaalde maatschappelijke fenomenen waar ook kinderen mee te maken hebben: onderwijs, vrije tijd, wonen, arbeid, voeding ...”
Bron: ‘Les 1. De introductie van de eeuwenband’, *Histo.mundo*, p. 6.
(info voor de leerkracht bij focusthema 1, vierde leerjaar)
4. Onderwijsdoel secundair onderwijs eerste graad A: (Geschiedenis - kennis en inzicht) De leerlingen leggen ten minste **één probleem** uit in verband met **mens en maatschappij** waarmee die samenlevingen werden geconfronteerd.
Bron: VERMEERSCH, L. e.a., *Cultuur over cultuur. Cultuurreflectie in de ontwikkelingsdoelen en eindtermen van het Vlaamse basis- en secundair onderwijs: een analyse op basis van de cultuurtheorie ‘Cultuur in de Spiegel’*, Onderzoek in opdracht van CANON Cultuurcel, Leuven en Brussel, 2014, p. 83.

BELANG VAN GESCHIEDENIS IN BELGIË

5. In België zijn maar liefst **227 plaatsen met archeologische vondsten uit de oudheid** van enige relevantie. Op sommige plekken, zoals Heestert en Tiegem gaat het om sporen van kleine inheemse villa’s, terwijl in Tongeren, Doornik en Wervik grote en goed ontwikkelde nederzettingen aan het licht zijn gekomen

Bron: *Trismegistos*, 'Belgium', 2020 (www.trismegistos.org). Geraadpleegd op 16 oktober 2020. (Databank van de onderzoeksgroep Oude Geschiedenis aan de KU Leuven)

6. **Tussen 860 en 1010 jaar oud**, dat is de leeftijd van de man die opgegraven werd op de markt van Oudenaarde. Merkwaardig genoeg bevond hij zich in een ton en is zijn lichaam volledig intact, op het tongbeentje na. Aan de hand van dendrochronologie en fysieke antropologie werd zijn leeftijd, afkomst en uitzicht bepaald, maar waarom en hoe hij precies in die ton terecht gekomen is, blijft tot op vandaag een mysterie.

Bron: BLEYS, R. en HEYVAERT, B., 'Het mysterie van tonman: wie is de man die 1000 jaar geleden begraven werd in een ton onder de markt van Oudenaarde en hoe kwam hij aan zijn eind?', *Het Nieuwsblad*, 13 juni 2020.

https://www.nieuwsblad.be/cnt/dmf20200611_04988485?&articlehash=6A92A15283F6EDC840534B0E8466300118AE0B6B6B7E94CBBABEB88F8046E57BB2689C5C26B1A15CB2B33090907E8CFC05E1EA7F5D717DA52B923B293CC915F0

7. **180 000 euro** betaalde het gemeentebestuur van Kinrooi voor archeologisch onderzoek op toekomstige woongebieden. Het is nochtans verre van zeker dat er iets gevonden zal worden, de voorafgaande proefsleuven waren in elk geval geen succes.

Bron: PERGENS, P., 'Maand lang opgravingen, maar geen aanwijzing dat er iets te vinden is', *Het Nieuwsblad*, 16 mei 2018.

https://www.nieuwsblad.be/cnt/dmf20180515_03515021?&articlehash=BA9DE9254FC70DA71120A053B0905D6D112A7F00E4FA70F93B0716C4FC7CE74FE781C2DA2B4A314AE2D11C326383365085D0DAB9E250D26ACB51E4DBA9E53D

EEN INTERESSANT MOGELIJK ONDERWERP: OUDENBURG

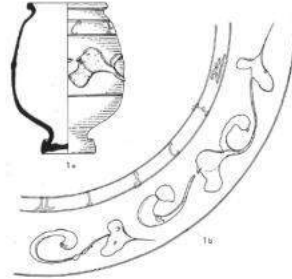
Oudenburg lijkt mij een interessante archeologische site om in de podcast te belichten. Er is een mooi verhaal te vertellen van de eerste bewoners tot de uitbouw van een militair fort. Het grondplan van het fort is bewaard in het stratenplan van het huidige Oudenburg. Er is een archeologisch museum rond de geschiedenis van Oudenburg en de stad zelf stelde een 'stadsarcheoloog' aan. Nog

elk jaar vinden er archeologische opgravingen of vooronderzoeken plaats. De naslagwerken waaruit ik de cijfers haalde zijn aan het einde toegevoegd.

8. **Vier bekers** met een 'feestelijk' opschrift kwamen aan het licht op de vierde-eeuwse, militaire necropool. Het opschrift is meestal in witte verf aangebracht op de aardewerken beker. Ook versiering ontbreekt niet.

Figuur 1. VAN IMPE en MERTENS, 1971, pl. LXIV, 1.

Figuur 2. VAN IMPE en MERTENS, 1971, pl. LXIX, 1.

9. Uit de tweede eeuw n.C. en eerste helft van de derde eeuw is er een necropool opgegraven met meer dan **vierhonderd graven**. Anders dan de vorige vermelde necropool gaat het hier niet om militairen, maar om gewone burgers. Er is dus een duidelijke evolutie in de bewoning van de site. De burgernecropool bestaat vooral uit brandrestengraven: de overledene is gecremeerd en (een deel van) de assen zijn toevertrouwd aan de grond. Opmerkelijk aan deze necropool is dat er een rijke materiële cultuur is: vaak zijn munten, aardewerk, juwelen, ... meegegeven in de kuil.
10. Omstreeks 200 n.C. verscheen er militaire aanwezigheid in Oudenburg. Er werd een fort gebouwd, dat verschillende keren verwoest werd en terug opgebouwd. Aan het begin van de vierde eeuw werd het fort opgenomen in een reeks van forten, beginnende in Zuid-Nederland en verder lopend tot in het Franse Bretagne. Op dat moment was de versterking in Oudenburg omwald door een **gracht van 20 meter breed**.
11. Aan het eind van de derde eeuw n.C. was de afstand van Oudenburg tot de kust... **0 km!** Door een stijging van de zeespiegel lag de kustlijn veel zuidelijker dan vandaag het geval en lag ook Brugge aan zee. Vandaar ook de noodzaak om een fort te bouwen: aanvallers van over zee bereikten in Oudenburg de kust.

Bronnen over Oudenburg:

DE CLERCQ, Wim en VAN DIERENDONCK, Robert, 'Extrema Galliarum. Zeeland en noordwest-Vlaanderen in het imperium Romanum', *Zeeuws Tijdschrift*, 58 (2008), 5-34.

DHAEZE, Wouter, 'In het land van de Menapiërs', *Zeeuws Tijdschrift*, 58 (2008), 35-44.

DE LAET, Siegfried, 'Oudenburg', *The Princeton encyclopedia of classical sites*, Princeton en New Jersey, 1976, 661-662.

VAN DOORSELAER, André en DE COCK, Suzanne, *1974-2004 = 30 jaar archeologie in West-Vlaanderen, 30 jaar V.O.B.O.W.*, s.l., 2004.

Vorm, Tone of voice & doelgroep

1. Journalistieke audioproducten met een gelijkaardige invalshoek, inhoud of doelgroep
 - *Geheugenissen*:
 - Geschiedenispodcast vanuit de vakgroep Geschiedenis aan de UGent. In elke aflevering laat dr. Julie Van Bogaert een historicus uit de vakgroep Geschiedenis aan het woord over wat hem/haar bezig houdt. In 20 à 30 minuten probeert ze daarmee een zo breed mogelijk publiek te bereiken. Er waren al afleveringen over middeleeuwse kloostervrouwen, sodomie in de vroegmoderne tijd en de invloed van de pest op vrouwen in de veertiende eeuw.
 - “Geheugenissen is een podcast voor al wie iets heeft met geschiedenis, maar het zelf nog niet wist”, is te lezen op de Facebookpagina van Geheugenissen. Toch is de podcast naar mijn gevoel eerder academisch gericht en is ze moeilijker toegankelijk voor wie geen enkele band met geschiedenis heeft. Termen worden niet altijd verklaard en de historici die aan het woord komen gedragen zich als echte experts. De meeste gesprekken duren ook vrij lang, iets waar jongeren volgens mij op afknappen. Studenten vormen mogelijk een doelgroep, maar ik vermoed dat de podcast vooral beluisterd wordt door oudere volwassenen die al bij voorbaat interesse hebben in geschiedenis.
 - Ik vermeld dit product omwille van de inhoud, maar beschouw het niet als toonaangevend. De podcast is te ‘plat’, er is weinig variatie en ook de interviews zijn eerder saai. Qua inhoud zijn er relevante onderwerpen die ik ook zou behandelen, maar op een compleet andere manier.
 - Zoals vermeld is de “tone of voice” vrij formeel, academisch. Julie Van Bogaert probeert soms een luchtige of grappige toevoeging te doen, maar dat werkt niet altijd. Er is een zeer aanwezige informatieve component. Een poging tot afwisseling wordt gebracht in de vorm van de geïnterviewde. De “tone of voice” is doorheen de hele podcastreeks quasi gelijk.
 - Julie Van Bogaert heeft een herkenbare stem en opent de podcast telkens op dezelfde manier. Er is duidelijk telkens Julie zelf als presentatrice en de geïnterviewde gast als expert. De podcast verschijnt op Spotify, Soundcloud en iTunes met dezelfde vormgeving. Er is ook een Facebookpagina waarnaar in de podcast verwezen wordt en die beeldmateriaal biedt bij de besproken onderwerpen.
 - Het Geluidshuis ‘*Wetenschapje*’ (<https://www.wetenschapje.be/>): we kunnen erover discussiëren of dit product een journalistieke inslag heeft, maar ik vind het het voordeel van de twijfel hebben. Het is in elk geval een zeer relevant audioproduct dat het potentieel heeft om kinderen op journalistieke wijze met een onderwerp kennis te laten maken.
 - *Wetenschapje* is een podcast over wetenschap voor kinderen vanaf 8 jaar. In een 8 tot 13 minuten durende podcast wordt een (wetenschappelijke) vraag van een jonger of ouder kind beantwoord. Bijvoorbeeld: Leeft er een vuurspuwend monster in een vulkaan?; Gaan wij ooit nog een levende mammoet zien?; Wie was de allereerste mens op aarde? In elke aflevering is Leen Renders de presentatrice en soms komt Vic de Wachter er bij als serieuze stem. In elke aflevering is er ook een expert over het onderwerp te gast.
 - Dit product heeft exact de vorm en tone of voice die ik met mijn podcast wil hebben. De vragen komen van kinderen zelf, waardoor ze automatisch geïnteresseerder zullen luisteren. Er is een levendige wisselwerking tussen de presentatrice, de ‘serieuze’

presentator en de wetenschapper die in elke aflevering aan bod komt. Op die manier is het een ontspannend product, dat toch heel informatief is.

- De makers geven zelf aan dat het product bestemd is voor kinderen +8 jaar, met een interesse om over dingen na te denken. “Zo komen we veel te weten over van alles, of van alles over veel” De manier waarop de presentatrice praat en de gebruikte geluidseffecten, wijzen er ook duidelijk op dat het om een product voor kinderen gaat.
- De tone of voice is speels en levendig. Tegelijk is er een duidelijke informatieve component, maar door de vele achtergrondmuziekjes, grapjes en leuke geluidjes komt deze component niet expliciet op de voorgrond. Wat natuurlijk ideaal is voor kinderen 😊 Soms is de tekst (gesproken woord) iets te lang naar mijn gevoel om de aandacht van mij, en dus zeker van de kinderen, te houden.
- Het product heeft een eigen jingle, wat het natuurlijk herkenbaar maakt voor kinderen. Verder voelt de stem van Leen Renders vertrouwd, ook bij de eerste keer luisteren. Er is telkens een expert die vrijwel meteen aan het begin wordt voorgesteld, meestal aan de hand van een quote die later in de podcast terugkomt. Ook de grapjes en geluidjes bepalen mee de herkenbaarheid van *Wetenschapje*.

Verder bestaan er – voor zover ik weet – geen journalistieke audioproducten die focussen op geschiedenis en/of kinderen als doelgroep hebben. Toch wil ik nog twee audioproducten vermelden die kunnen helpen om de vorm en tone of voice van mijn podcast te bepalen. Het gaat om:

- Het Geluidshuis ‘*Heerlijk Hoorspel*’: hoorspelen gebaseerd op bestaand sprookjes of verhalen. De combinatie van verteller, spel en zang maken de verhalen enorm levendig. Er zit veel humor en absurditeit in de teksten, waardoor de verhalen razend populair zijn bij kinderen van de lagere school. Vaak bevat de humor een dubbele laag zodat ook de ouders kunnen meelachen. Het Geluidshuis zelf spreekt over “luisterplezier voor kinderen van 6 tot 106 jaar”. Aan de hand van het bijhorende boek kunnen kinderen meevolgen met de liedjes en zich de personages beter voorstellen, maar het boek is zeker niet essentieel om de verhalen te beluisteren.
- *De Bourgondiërs*: een podcast van Klara waarin Bart Van Loo zijn boek “De Bourgondiërs” op magistrale wijze tot leven brengt. Het boek gaat over de opkomst van de Bourgondische dynastie, de vorming van de Lage Landen en de invloed tot vandaag de dag. De manier waarop de presentator het verhaal brengt is begeistertend. De personages worden echte mensen van vlees en bloed, geluidseffecten zorgen dat je naast hen op slagveld staat. Soms voert politieke geschiedenis de boventoon, dan weer volgt er een uitweiding over feestbanketten waarbij het water je in de mond loopt. De nodige afwisseling zorgt ervoor dat je als luisteraar steeds geboeid blijft. Stukken middeleeuwse gezangen bieden wat ontspanning tussen de vele verhalen.

2. Journalistieke onlineproducten met een interessante invalshoek op het thema / de doelgroep

- De Pretshow: 40 aflevering, sinds 2010 uitgezonden op Ketnet maar nu enkel nog online beschikbaar. Er wordt telkens op een grappige, vaak klunzige manier geantwoord op de vraag naar een historische periode die een kind gesteld heeft.
 - In het programma zijn enkel felle kleuren gebruikt: geel, groen, rood. Ieder hoekje van de studio en van de online animaties is opgevuld. Witruimte is er nergens.
 - Het beeld primeert in de Pretshow. Historische situaties worden nagespeeld, de tekst erbij is van secundair belang.

- Het programma is gestructureerd opgebouwd, wat belangrijk is voor kinderen. Toch worden er ook vaak 'fouten' gemaakt waardoor alles een grappige toets krijgt. Het personage van Pretman is helemaal over-the-top: zowel in zijn uitspraken als in zijn daden trekt hij alles in het belachelijke. Er zijn ook kinderen in de studio aanwezig die zagezegd het programma leiden. Waarschijnlijk voelen de kijkende kinderen thuis zich daardoor meer betrokken en krijgen ze het gevoel dat ze echt deel uitmaken van het programma.
- Museum Jeugd Universiteit Vlogt: elk schooljaar stelt Museum Jeugd Universiteit (Nederland) een kind tussen 8 en 12 jaar aan om vlogs te maken. De vlogger gaat Nederlandse musea of kindercolleges bezoeken en maakt daar een reportage over. Ze praten ook telkens met een expert. Bij het bekijken van de video lijkt het er op dat de kinderen ook (deels) zelf de montage gedaan hebben.
 - Er lijkt geen bijzondere aandacht voor de kleuren te zijn. Aangezien de kinderen vermoedelijk de video's helemaal zelf maken, is er ook geen lijn in de lay-out. Er is ook nergens uitgesproken en/of bewust witruimte gebruikt.
 - Ook hier primeert het beeld, nauw gevolgd door de tekst. De kinderen vertellen in de vlogs waar ze naartoe gaan en hoe het daar is. De vragen die ze stellen aan experts komen soms ook aan de hand van tekst in beeld. Het is duidelijk dat bij de vlogs het allerbelangrijkste is dat de kinderen filmen. Hoe ze precies presenteren, de camera vasthouden en monteren is van minder belang.
 - Er zijn geen moeilijke tekstblokken en ook de inhoud is niet te zwaar of diepgaand. Er zijn weinig flitsende beelden of hippe montages, wat de doelgroep misschien een beetje afstoot? Ik heb het gevoel dat er bij Museum Jeugduniversiteit vooral ingezet is op het laten vloggen door kinderen en minder op hoe het uiteindelijke resultaat er dan uit ziet.

Check your mission

1. Welke primaire taak wil ik met mijn product vervullen?

De luisteraar op een speelse en ontspannende manier laten kennismaken met de rijke Romeinse geschiedenis van (een stad in) België.

2. Wie is de gebruiker?

Kinderen tussen 8 en 12 jaar met een gezonde interesse in de grote wereld en haar verleden.

3. Wat verschaf ik aan mijn gebruiker?

Degelijke, onderbouwde en verbazende informatie in een luchtige en amusant jasje.

4. In welke behoeften voorzie ik?

De goesting om meer van de wereld te weten. De podcast moet vragen beantwoorden die kinderen misschien nog niet luidop stelden, maar waarop ze het antwoord heel graag willen weten éénmaal gesteld.

5. Wat ervaren de gebruikers als het meest waardevol?

De vertrouwelijke, persoonlijke toon van de podcast. Elk luisterend kind moet het gevoel krijgen dat de presentator aan hem/haar persoonlijk het verhaal vertelt.

Mijn product staat voor: een 12 à 15 minuten durend dynamisch gesprek tussen presentatrice en expert waarin een Romeinse site in België tot leven gewekt wordt voor kinderen.

Extra naslagwerken

<https://chiro.be/sites/default/files/attachments/2018-03/Groeilijn.pdf> (speelclub & rakwi)

FISSER, P., *Natuurlijk nieuwsgierig – Kinderen als onderzoekende ontwerpers*, Lectorale rede bij de intrede als lector aan Hogeschool Edith Stein/Onderwijscentrum Twente en Expertis, 2 september 2009.

VAN BOXTEL, C. en VAN DRIE, J., 'Het vermogen tot historisch redeneren: onderliggende kennis, vaardigheden en inzichten', *Hermes*, 12 (43), p. 45-54.

VAN DRIE, J. en VAN BOXTEL, C., 'Historical reasoning: towards a framework for analysing students' reasoning about the past', *Educational Psychology Review*, 20 (2), p. 87-100.

Wetenschappers en kinderen: verwondering, nieuwsgierigheid en onderzoek doen, De Praktijk i.o.v. KNAW, 2014.

JANUARI 2021

Bijlage 2. Masterfile voorbereidende research

MASTERFILE

RESEARCH

Sien Demuynck
academiejaar 2020 - 2021
docent: Jeroen Franssens

INHOUDSTAFEL

1 Onderzoeksvraag	1
2 Hypothese	1
3 Operationalisering	2
3.1 Open sources	2
3.2 Human sources	9
4 Conclusie	13
Bibliografie	14

1 ONDERZOEKSVRAAG

Hebben kinderen uit het lager onderwijs een verkeerd beeld van het verleden?

2 HYPOTHESE

Kinderen uit de bovenbouw van het lager onderwijs (4e, 5e en 6e leerjaar) ontwikkelen, op basis van de inhoud van de lessen geschiedenis, een vertekend beeld van het verleden.

3 OPERATIONALISERING

3.1 OPEN SOURCES

Bron 1 Onderwijskiezer.be

“Voor het basisonderwijs legt de overheid geen lessenroosters vast. De school bepaalt zelf de inhoud van het basisonderwijs.”

De website Onderwijskiezer.be wordt ondersteund door het departement Onderwijs en is een initiatief van de vrije CLB-koepel en van het CLB voor het Gemeenschapsonderwijs. De site biedt dus betrouwbare, relevante en officiële informatie over het onderwijs in Vlaanderen.

Op basis van de aangetroffen informatie leren we dat de inhoud van de lessen op elke lagere school kan verschillen. Het is dus mogelijk dat leerlingen een heel verschillend beeld op geschiedenis krijgen. De scholen zijn wel gebonden aan eindtermen die door de overheid worden vastgelegd voor 6 leergebieden: wiskunde, wereldoriëntatie, lichamelijke opvoeding, Nederlands, muzische vorming en Frans. Merk op dat geschiedenis hier niet afzonderlijk vermeld wordt.

Bron 2 Onderwijsdoelen.be

Vanuit de Vlaamse overheid werd Onderwijsdoelen.be opgericht. De website bevat alle eindtermen en onderwijsdoelen die door de overheid vastgelegd zijn voor onder andere het basisonderwijs.

Onder het luik 'Mens en Maatschappij' vinden we tien doelen onder het thema 'Tijd'; zes ervan hebben betrekking op geschiedenis.

Historische tijd

- > 3.5. De leerlingen kunnen belangrijke gebeurtenissen of ervaringen uit eigen leven chronologisch ordenen en indelen in periodes. Ze kunnen daarvoor eigen indelingscriteria vinden.
- > 3.6. De leerlingen kunnen hun afstamming aangeven tot twee generaties terug.
- > 3.7. De leerlingen kennen de grote periodes uit de geschiedenis en ze kunnen duidelijke historische elementen in hun omgeving en belangrijke historische figuren gebeurtenissen waarmee ze kennis maken, situeren in de juiste tijdsperiode aan de hand van een tijdband.
- > 3.8. De leerlingen kunnen aan de hand van een voorbeeld illustreren dat een actuele toestand, die voor kinderen herkenbaar is, en die door de geschiedenis beïnvloed werd, vroeger anders was en in de loop der tijden evolueert.
- > 3.9. ° De leerlingen tonen belangstelling voor het verleden, heden en de toekomst, hier en elders.

Algemene vaardigheden tijd

- > 3.10. ° De leerlingen beseffen dat er een onderscheid is tussen een mening over een historisch feit en het feit zelf.

Figuur 1. *Onderwijdoelen.be*, 'Onderwijsdoelen - Resultaten', s.d. (<https://ap.lc/W7svc>). Geraadpleegd op 23 december 2020.

Naast de eindtermen vermeldt de website dat er zowel in de tweede als in de derde graad van het lager onderwijs minstens 5 en maximum 7 lessen per week aan Mens en Maatschappij besteed moeten worden. Er is geen verdere tijdsverdeling voor de verschillende thema's die onder Mens en Maatschappij vallen. Elke leerkracht is dus vrij om te kiezen hoeveel tijd hij/zij besteedt aan Historisch tijd. Ook dit heeft een grote invloed op het beeld van geschiedenis dat leerlingen ontwikkelen.

Van de onderwijsdoelen zijn vooral punt 3.7. en 3.8. belangrijk voor dit onderzoek. Net deze punten blijken echter problematisch te zijn voor leerlingen, zoals twee peilingsonderzoeken aantonen.

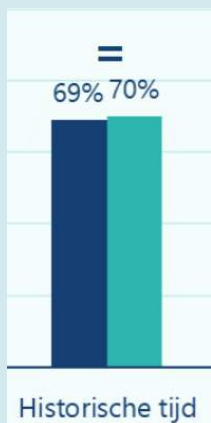
Bron 3 en 4 Peilingsonderzoek 2010 en 2019

Zowel in 2010 als in 2019 is er een peilingsonderzoek uitgevoerd bij Vlaamse leerlingen uit het zesde leerjaar naar het behalen van de eindtermen voor Mens en Maatschappij, in 2010 nog Wereldoriëntatie genaamd. Het is interessant om de onderzoeken samen te kijken om zo evoluties en bredere verschuivingen aan het licht te brengen.

Beide onderzoeken gaan uit van de KU Leuven in samenwerking met de VUB (2010) of Universiteit Antwerpen (2019). Het gaat om gestandaardiseerde toetsen waarbij ook de achtergrond van de leerlingen in kaart is gebracht. In 2010 en 2019 namen respectievelijk 113 en 100 scholen deel. Op basis van deze informatie lijken de peilingsonderzoeken een uiterst betrouwbare en interessante bron.

Enkele opmerkelijke vaststellingen in verband met historische tijd:

- Bij beide peilingen behaalde ongeveer 70 procent van de leerlingen de eindtermen. Er is dus geen significant verschil tussen 2010 en 2019. (zie figuur 2)
- Zowel in 2010 als in 2019 doen jongens het significant beter dan meisjes wat betreft historische tijd. Er is sprake van een 'gendermysterie': het verschil in resultaat kan momenteel niet wetenschappelijk verklaard worden. (zie figuur 3)
- Wanneer er meer tijd besteed wordt door de leerkracht aan historische tijd, scoren leerlingen beter op de toets. Dit hangt mogelijk samen met de interesse van de leerkracht voor historische tijd, de manier waarop hij/zij over het verleden vertelt en de leerlingen probeert te betrekken.
- 20 procent van de leerlingen is niet in staat een gebeurtenis te situeren in de juiste tijdsperiode (zie figuur 4). Dit hangt samen met eindterm 3.7. De betrokken experts hekelen het bestaande referentiekader: de periodes zijn te ruim voorgesteld. Volgens hen is er nood aan verfijning en toespitsing waardoor historische periodes meer een eigen gezicht krijgen.

Figuur 2

Alle figuren zijn afkomstig uit de brochure van het peilingsonderzoek Mens en Maatschappij uit 2019: <https://ap.lc/jYdSP>. Geraadpleegd op 16 december 2020.

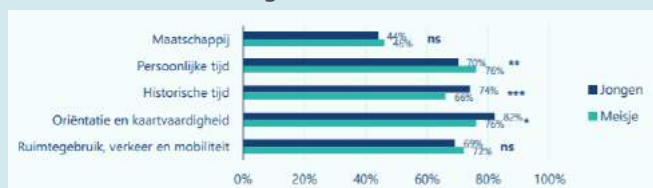
Figuur 4

In bijna elke gemeente in Vlaanderen vind je een oorlogsmonument om gesneuvelde soldaten te herdenken.

In welke periode zijn deze soldaten gesneuveld?

- middeleeuwen
- prehistorie / oudheid
- onze tijd
- nieuwe tijden

Figuur 3

Getoetste eindterm: 3.7 - De leerlingen kennen (verwerkingsniveau= kennen) de grote periodes uit de geschiedenis en ze kunnen duidelijke historische elementen in hun omgeving en belangrijke historische figuren en gebeurtenissen waarmee ze kennis maken, situeren in de juiste tijdsperiode aan de hand van een tijdband.
Percentage correct: 77% (D)
Percentage leerlingen dat kiest voor de afleiders: A: 8%, B: 5%, C: 10%
Soort opgave: basisopgave

Bron 5 Histo.mundo: oefenkatern voor het 4e leerjaar (Die Keure)

De inhoud van de lessen geschiedenis verschilt per school, zolang de leerlingen de eindtermen maar halen. Anderzijds gebruiken de meeste leerkrachten wel een handboek of werkschrift dat helpt richting geven aan de lessen. Het handboek bepaalt dus mee het beeld dat de leerlingen van het verleden ontwikkelen.

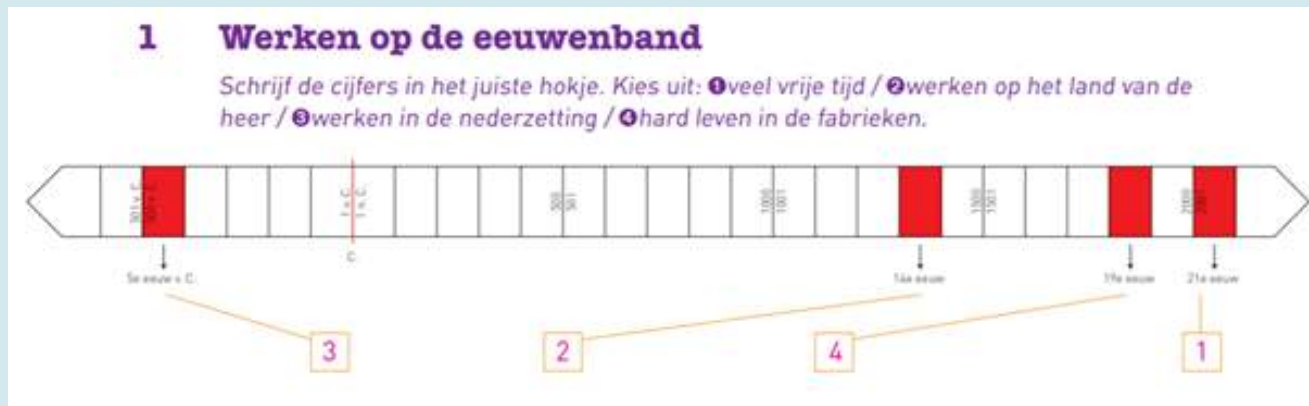
In het vierde leerjaar ligt de focus op de eeuwenband: de verschillende historische periodes krijgen een gezicht en worden uitgezet in de tijd. Een oefening (met oplossingen) op de eeuwenband ziet er uit zoals op figuur 5. Wat valt op?

- De tijd wordt gevisualiseerd voor de leerlingen.
- 1 v.C. / 1 n.C. wordt aangeduid als breekpunt.
- “Veel vrije tijd” in de 21e eeuw staat tegenover werken in de voorgaande eeuwen.
- Er is een groot gat tussen de 5e eeuw v.C. en de 14e eeuw n.C., alsof er daarin niets gebeurde.

Uit deze oefening kan zonder twijfel voor de leerlingen een vertekend beeld ontstaan. Er wordt duidelijk een hedendaagse visie op het verleden afgebeeld, waarbij “werken” en “hard leven” in schril contrast staan met “veel vrije tijd” in het heden. De cijfers zijn ook zeer eenzijdig aan één eeuw toegewezen, terwijl iets als “werken op het land van de heer” in elke eeuw tussen de 5e v.C. en de 19e n.C. zou passen.

Een tweede oefening (figuur 6) laat de leerlingen kennis maken met de verschillende periodes aan de hand van personages. De leerlingen verbinden telkens uitspraken, woonsituatie, kledingstijl, voedsel, ... met het juiste personage. Hier valt op dat er weinig wordt ingezet op de verschillende lagen van de bevolking. Voor de 19e eeuw gaat het bijvoorbeeld vooral over armoede, hard werken in de fabriek en weinig voedsel. De leerlingen zien niet dat er ook rijkere families waren, zelfstandigen, ...

Figuur 5 *Histo.mundo. 4e leerjaar. Focusthema 1, werkatern 1., Brugge, s.d., p. 3.*

Figuur 6 *Histo.mundo. 4e leerjaar. Focusthema 1, werkatern 1., Brugge s.d., p. 3.*

	WERKEN	VRIJE TIJD
5e eeuw voor Christus 	- hard werken in de nederzetting - smid - moeder: huishouden	- grootvader vertelt verhalen bij het vuur
14e eeuw 	- beide ouders werken op het land van de heer - deel oogst afstaan aan landheer - af en toe meehelpen op kasteel	
19e eeuw 	- hard werken in de fabriek	- op zondag naar de kerk - vader op café na de mis
vandaag, 21e eeuw 	- met de bus rijden - bejaarden verzorgen - in ploeg werken	- voetbal - sportles

Bron 6 en 7 Zomerschool Vlaanderen - lessen

Ook online zijn er lessen geschiedenis te vinden, zoals op de website van Zomerschool Vlaanderen. Ik bekeek 2 filmpjes en merkte op dat de hoofdzaken over het algemeen goed en duidelijk uitgelegd worden, maar dat er ook flagrante fouten voorkomen.

Een voorbeeld over evolutie:

<https://www.zomerschool.vlaanderen/lessen/diy-pinatas-knutselen-met-camille-en-jr> (3e en 4e leerjaar)

- Er wordt een tijdlijn gebruikt om “tweehonderd jaar” te duiden. Opvallend: de tijdlijn stopt bij 1816, het jaar waarover de presentatrice spreekt, alsof er daarvoor niets was.
- Concrete voorbeelden van evolutie: fiets, computer, gsm.
- Er wordt niet gesproken over de tegenslagen die aan evolutie gekoppeld zijn!

Een voorbeeld over de Romeinen:

<https://www.zomerschool.vlaanderen/lessen/ave-caesar-juf-julie-en-de-romeinen> (5e en 6e leerjaar)

- Duidelijke link met vandaag gelegd, invloed van de Romeinse tijd tot vandaag.
- Kaart: foutief Groot-Brittannië volledig bij het Romeinse Rijk gekleurd!
- Wegen worden zigzag getekend, terwijl het net kenmerkend was voor de Romeinen om rechte wegen te hebben!
- Uitvinding van het geld foutief toegeschreven aan de Romeinen, geld bestond al veel langer en komt uit het oosten (Bactrië en de regio rond het huidige India).
- Goede uitleg over de ‘romanisering’ van Gallia.

De oefeningen in de bestudeerde werkkatern kunnen er toe leiden dat de kinderen slechts een beperkt beeld van de samenleving in een bepaalde tijd hebben. Op basis van de filmpjes van de zomerschool kunnen ook nog fouten in dat beeld sluipen.

Bron 8 Achtergael, A., *Opstellen over nationale geschiedenis in lagere scholen in Vlaanderen*, Onuitgegeven masterproef, Faculteit Psychologie en Pedagogische Wetenschappen (KU Leuven), Leuven, 2016.

“*Leerlingen leggen hun focus op een politieke, militaire, Europese en mannelijke geschiedenis*”

Masterstudente Anouk Achtergaele liet in 2016 een honderdtal leerlingen uit het zesde leerjaar van verschillende Vlaamse scholen een opstel schrijven over "de geschiedenis van je land". Daarmee wilde ze onderzoeken naar welke spontane kennis leerlingen teruggrijpen. Uit het onderzoek blijkt dat leerlingen hun focus leggen op een politieke, militaire, Europese en mannelijke geschiedenis; gebeurtenissen met aantrekkelijke verhalen en vermeldingen waarbij het heden gekoppeld worden met het verleden komen het vaakst voor (p. 87). Verder zouden de onderdelen van de kennis die studenten hanteren op het einde van het secundair onderwijs al voor een groot deel gevormd zijn in het lager onderwijs (p. 1).

Wegens tijdgebrek kon Achtergaele geen onderzoek doen naar de handboeken wereldoriëntatie in het lager onderwijs, maar ze vermeldt wel dat eerder onderzoek (Snijders, 2010) toont dat de manier waarop het verleden wordt geschreven in geschiedenisboeken altijd een selectie van verschillende gebeurtenissen bevat (p. 21). In combinatie met de eerdere vaststelling, ontstaat de interessante vraag of leerlingen militaire en politieke gebeurtenissen uit zichzelf interessant ervaren in tegenstelling tot andere onderwerpen (zoals sociale corporatieven) of dat de school, bewust of onbewust, nadruk legt op deze gebeurtenissen (p. 45).

“Leerlingen vertonen een regiospecifieke kennis”

In de opstellen komen een aantal onderwerpen veelvuldig aan bod: het koningshuis, de Eerste en Tweede Wereldoorlog, Hitler/de Duitsers, Europa, soms de Guldensporenslag, Congo en de Belgische Revolutie. Er is vaak een duidelijke periodisering zoals hier: *Leerling 37: "Daar na was het aan de nieuwe tijd. Dat was van 1500 tot 1800 dan moesten de mensen in de fabriek werken. het was een erge tijd. Toen was er oorlog 2 jaar lang. Daarmee was het onze tijd. Dat was helemaal ander (belge werd onafhankelijk). Het begon in 1800 tot nu.."*

Uit de studie blijkt tot slot dat leerlingen vaak regiospecifieke kennis vertonen. Zo schreef de helft van de leerlingen uit Leuven over 'de brand van Leuven', terwijl enkel in opstellen uit West- en Oost-Vlaanderen de steden Brugge, Gent en Kortrijk vermeld werden.

3.2 HUMAN SOURCES

3.2.1 De expert

Professor Karel Van Nieuwenhuysse is verantwoordelijk voor vakdidactiek geschiedenis en de lerarenopleiding geschiedenis aan de KU Leuven. In zijn onderzoeken bestudeert hij enerzijds de geschiedenis van het geschiedenisonderwijs, anderzijds het historisch denken bij leerlingen. Van Nieuwenhuysse was co-promotor bij de masterproef van Anouk Achtergaelle (bron 8). Verder is hij betrokken bij de ontwikkeling van de nieuwe eindtermen historisch bewustzijn voor het lager en secundair onderwijs in Vlaanderen en Brussel. Hij werkte als wetenschappelijk expert mee aan het peilingsonderzoek van de KU Leuven in 2019 (bron 4).

"Als je de eindtermen te vaag houdt, dreigt geschiedenis niets méér te worden dan leuke verhaaltjes vertellen"

Professor Van Nieuwenhuysse vindt het goed dat de overheid niet concreet bepaald heeft welke inhoud de leerlingen moeten kennen, hij noemt het een mooi principe dat leerkrachten daar zelf invulling mogen aan geven. Anderzijds vindt hij dat de eindtermen vandaag wel heel vaag zijn en dat de volledige vrijheid van leerkrachten (ook qua onderwijstijd) niet ideaal is. Hij noemt twee actiepunten: "Ik denk dat we (1) goed moeten nadenken over het iets meer toespitsen van de onderwijstijd en dat we (2) de eindtermen helderder moeten formuleren met een aantal prioriteiten, zodat elke leerkracht weet wat de belangrijke dingen zijn waar hij/zij zich op moet richten. Want als je de eindtermen te vaag houdt, dan kan het over vanalles gaan en dan dreigt geschiedenis niets méér te worden dan leuke verhaaltjes vertellen."

Wat betreft historische tijd in het lager onderwijs, ziet hij drie grote prioriteiten:

1) Een historisch referentiekader: leerlingen moeten zicht krijgen op de grote lijnen van het menselijke verleden, en dat hangt samen met periodisering. De huidige periodisering is problematisch: de prehistorie en de oudheid zijn samengenomen; de schepen waarmee Columbus de Atlantische Oceaan overstak zitten in dezelfde periode als de schepen uit de Eerste Wereldoorlog. Van Nieuwenhuysse: "Dit houdt geen steek. De bedoeling is net van een referentiekader dat je grote lijnen trekt in de grijze brij die dat verleden is. Als je die periodes te groot maakt dan blijft dat een grijze brij."

2) Leerlingen kritisch leren omgaan met bronnen: leerkrachten moeten durven inzetten op brongebruik. "Leerlingen hebben een heel naïeve, wat we noemen epistemologische opvatting over geschiedenis. Als je dat laat bestaan in het lager onderwijs, dan krijg je dat er in het secundair nog moeilijk uit." Als je leerlingen kritisch leert omgaan met bronnen, dan kan je ze ook leren over het verschil tussen feit en mening. Dat bleek problematisch in de peilingen.

"We moeten leerlingen duidelijk maken dat er in bronnen een perspectief zit"

3) Leerlingen moeten al een klein beetje inzien dat het verleden 'gebruikt' wordt. Dat kan op basis van heel simpele vragen: waarom staat er een standbeeld op het dorpsplein? Waarom zijn wij thuis op 11 november? Als je ze daarover laat nadenken, dan denken ze over de betekenis die wordt gegeven aan het verleden.

Wanneer ik mijn hypthese voorleg aan professor Van Nieuwenhuysse, antwoordt hij het volgende: "Die vertekening klopt in zeker zin wel. In de eerste plaats zeker op dat epistemologisch niveau, omdat er te weinig onderscheid gemaakt wordt tussen verleden en geschiedenis. Ten tweede dreigen leerlingen, op inhoudelijk niveau, een te simplistisch beeld te krijgen van het verleden. We moeten niet altijd het verleden op de leefwereld van de leerlingen willen betrekken."

Het volledige interview is te lezen in bijlage 1.

3.2.2 De ervaringsdeskundigen

DE LEERLINGEN

In de eerste plaats kunnen we om de hypothese te bevestigen of te weerleggen nog het meest leren van de leerlingen zelf. Om tot een relevant en betrouwbaar antwoord te komen zou er echter een gestandaardiseerde lijst aan honderden leerlingen moeten voorgelegd worden; dat was niet mogelijk binnen dit beperkte onderzoek.

DE LEERKRACHT LAGER ONDERWIJS

Lilian Dendooven is sinds twee jaar leerkracht in het lager onderwijs. Ze volgde een lerarenopleiding aan hogeschool Vives in Kortrijk. Vorig jaar gaf ze les in het tweede leerjaar, dit jaar staat ze voor het vierde leerjaar in PiusX in Kortrijk.

Lilian schrijft me: "Het is de eerste keer dat ik het thema (historisch tijd) gaf. Mijn collega zei dat het een moeilijk thema was, maar ik vond het wel interessant en leuk. De leerlingen waren vaak onder de indruk. Ze kunnen wel moeilijk die tijden inschatten: 500 jaar geleden is moeilijk te bevatten voor hen."

“500 jaar geleden' is moeilijk te bevatten voor hen”

DE LEERKRACHT SECUNDAIR ONDERWIJS

Greet Bekaert gaf 14 jaar geschiedenis in het eerste middelbaar van het Don Boscollege in Kortrijk. Daarnaast gaf ze Nederlands en Godsdienst, en dat doet ze vandaag nog steeds.

Greet merkt meteen op dat er een groot verschil is qua niveau tussen leerlingen die uit een Freinet- of Steinerschool komen en leerlingen uit het regulier onderwijs: als kinderen zelf hun interesses mogen ontdekken

en verder uitdiepen, blijft er meer en grondigere kennis hangen. Ook kinderen die van thuis uit gestimuleerd zijn - door bijvoorbeeld naar musea te gaan, op reis historische sites te bezoeken - blijken meer te weten over het verleden dan anderen.

"De meeste leerlingen vinden geschiedenis écht moeilijk, politieke structuren bij uitstek. Ook domeinen vinden ze heel moeilijk om te zien, want ze hebben eigenlijk geen beeld van wat politiek, economie, ... is. Wat ze tof vinden, zijn de verhalen. Maar om daar dan verder iets mee te doen..."

*"Ik geef hen één uur geschiedenis per week.
Er is geen tijd om nuances te leggen"*

Greet legt in haar lessen aan de leerlingen uit de periodisering achteraf komt. Door hen zelf te laten denken wanneer "onze" periode zou starten (bij de computer? bij de gsm? 9/11?) begrijpen leerlingen hoe periodisering in zijn werk gaat en dat dat ook subjectief is. Anderzijds gelooft ze dat het verleden er voor veel leerlingen als een sprookje uit ziet. Ze focust zelf weinig op thema's als armoede, sociale klassen, de dood. In de weinige tijd die ze heeft, wil ze de leerlingen iets spectaculairder bieden zoals bijvoorbeeld de Egyptische godenwereld. Ze benadrukt dat heel veel ook afhangt van hoeveel de leerkracht weet, en dat dat nog altijd opvallend veel mannen zijn.

Het volledige interview is te lezen in bijlage 2.

*"Als we stagiairs krijgen voor geschiedenis
zijn dat bijna altijd jongens"*

4 CONCLUSIE

“19e eeuw - vader op café na de mis”

Bron: *Histo.mundo. 4e leerjaar. Focusthema 1, werkkatern 1, Brugge, s.d., p. 3. (figuur 6)*

Op basis van de open sources kan de hypothese dat leerlingen een vertekend beeld ontwikkelen, bevestigd worden. Hoewel er mooie initiatieven bestaan zoals de filmpjes van Zomerschool Vlaanderen, blijkt de lesinhoud nog te vaak te mannelijk, Europees en politiek-militair te zijn. Leerlingen uit het lager onderwijs kunnen uiteraard niet alles bevatten, maar de kaders die hen vandaag aangereikt worden, zijn te simplistisch.

De human sources bekrachtigen dit besluit. Zij wijzen er echter ook op dat het onderwijs per individuele leerkracht heel veel kan verschillen. Een vastgelegde 'geschiedcanon' is niet gewenst, maar specifiekere eindtermen, een breder beeld op het verleden en een professionelere omgang met bronnen zou zowel de leerkrachten als de leerlingen ten goede komen.

BIBLIOGRAFIE

Alle websites zijn geraadpleegd op 23 december 2020.

OPEN SOURCES

ACHTERGAELE, A., *Opstellen over nationale geschiedenis in lagere scholen in Vlaanderen*, Onuitgegeven masterproef, Faculteit Psychologie en Pedagogische Wetenschappen (KU Leuven), Leuven, 2016.

Histo.mundo. 4e leerjaar. Focusthema 1, werkkatern 1., Brugge, s.d.

Onderwijskiezer.be, 'Onderwijskiezer', 2020
(https://www.onderwijskiezer.be/v2/basis/basis_detail_samenscholing.php?detail=6).

Onderwijsdoelen.be, 'Onderwijsdoelen - Resultaten', s.d. (<https://ap.lc/W7svc>).

Peiling wereldoriëntatie (tijd, ruimte, maatschappij en brongebruik) in het basisonderwijs, Brussel, 2011.

Peiling mens en maatschappij. Domeinen maatschappij, tijd, ruimte en brongebruik in het basisonderwijs, Leuven, 2019.

Steunpunt toetsontwikkeling en peilingen, 'Webinar peiling mens en maatschappij BaO vrijdag 27 november 2020', 2020
(<https://peilingsonderzoek.be/webinar-peiling-mens-en-maatschappij-basionderwijs/>).

Zomerschool Vlaanderen, 'Ave, Caesar! Juf Julie en de Romeinen', s.d.
(<https://www.zomerschool.vlaanderen/lessen/ave-caesar-juf-julie-en-de-romeinen>).

Zomerschool Vlaanderen, 'DIY: Pinatas knutselen met Camille en JR', s.d. (<https://www.zomerschool.vlaanderen/lessen/diy-pinatas-knutselen-met-camille-en-jr>).

HUMAN SOURCES

BEKAERT, G., online interview, 10 december 2020.

DENDOOVEN, L., online correspondentie, 18 oktober 2020.

VAN NIEUWENHUYSE, K., online interview, 11 december 2020.

Bijlage 1

Interview met professor Karel van Nieuwenhuysse, 11 december 2020

[00:00:00]

(irrelevant)

[00:00:35]

Sien: Bedankt alvast dat u even tijd heeft om met mij te praten. Ik ben van plan om als bachelorproef een podcast voor kinderen van het lager onderwijs over geschiedenis te maken. Daarvoor doe ik nu eerst research hoeveel ze al kennen, wat ze weten. De webinar die u had doorgestuurd vond ik heel interessant dus ik heb die bekeken en ik vroeg mij af: uit de peiling van 2010 en 2019 is gebleken dat ongeveer 70 procent van de leerlingen de eindtermen haalt, bent u daar tevreden mee?

Van Nieuwenhuysse: Eeum (lacht) Ja... De vraag is altijd is het half vol of half leeg he? Ja ben ik daar tevreden mee? Ik denk eigenlijk wel dat dat hoger kan. Dus ja, als je dat vergelijkt met de peilingen die meer rond burgerschap te maken hebben waar het percentage een pak lager ligt zou je kunnen zeggen 'we zouden daar tevreden mee moeten zijn'. Maar eigenlijk, het feit dat die percentages stabiel zijn, denk ik, moeten we daar eigenlijk niet tevreden mee zijn. We moeten proberen dat naar omhoog te krijgen.

[00:01:58]

Sien: Ik sprak gisteren met een leerkracht geschiedenis uit de eerste graad van het secundair onderwijs en zij zei dat er een opvallend verschil is tussen leerlingen die uit een Steiner of Freinetschool komen en leerlingen die uit het katholiek onderwijs komen. Is er daar ook al onderzoek naar gedaan? Zijn die leerlingen opgenomen in die peiling?

Van Nieuwenhuysse: Je zou eens moeten kijken in de brochure, ik denk dat de peiling over de onderwijskoepels heen gebeurd is. Het is natuurlijk wel zo dat steiner en freinetscholen een heel eigen aanpak hebben. Waardoor, omdat zij helemaal vanuit de leefwereld vertrekken, vanuit de interesses van de kinderen, uiteraard ook in de andere netten wordt er heel veel gewerkt vanuit de leefwereld van de kinderen, omgevingsonderwijs, maar toch zit daar een verschil op. Ik kan mij dat wel voorstellen, dat men die verschillen ziet, ja.

[00:03:05]

Sien: U sprak in de webinar, en dat komt ook in de peiling naar voor, over het gendermysterie, dat jongens beter scoren dan meisjes. De leerkracht van het secundair onderwijs gaf dat zelf ook aan en zij zei dat het misschien, dat zij de indruk had dat de verhalen al van heel vroeg over militaire zaken gaan en over veldslagen en zo en dat dat jongens meer zou aanspreken. En anderzijds zegt zij ook dat jongens misschien meer lef hebben om gewoon een verhaal op te schrijven, te vertellen; terwijl meisjes veel meer bang zouden zijn om details fout te hebben en daarom veel minder snel iets opschrijven. Denkt u dat dat kan kloppen of hebt u nog andere redenen daarvoor?

Van Nieuwenhuysse: Ja.. Het is en blijft voor mij echt wel een beetje een mysterie. We zien dat trouwens niet alleen in die peiling voor lager onderwijs. We hebben bijvoorbeeld in 2015 de grote geschiedenisquiz georganiseerd met het davidsfonds. We hebben eerst een proefsessie gedaan met duizend mensen, dan is die quiz online gelanceerd, hebben meer dan 100 000 mensen dat ingevuld. Ook daar zie je dus echt die 'gap'. Je ziet daar echt een verschil in score tussen mannen en vrouwen. Dus het is niet alleen bij lagere schoolkinderen, het is evengoed bij volwassenen, evengoed in het secundair zie je dat ook. De vraag is dan: hoe komt dat? Wat die leerkracht eigenlijk zegt is 'ja, misschien heeft het te maken met de nadruk op politiek-militaire zaken', waarvan zou worden

aangenomen dat jongens dat meer interesseert dan meisjes. Dat is een verklaring die al heel lang mee gaat, maar de vraag is natuurlijk: klopt dat eigenlijk wel? Interesseren meisjes zich minder aan die politiek-militaire geschiedenis, en jongens meer. Misschien kan dat kloppen, maar ik zou mijn hand daarvoor toch niet zomaar in het vuur durven steken. Zelf heb ik daar geen onmiddellijk zicht op qua onderzoeksgegevens. Maar wie weet, dat zou een mogelijke verklaring kunnen zijn. Daarmee zou dan ook samenhangen dat die geschiedenis, of dat in de geschiedenis vooral gekeken wordt naar wat mannen doen. In plaats van vrouwen. Zeker in de negentiende en eerste helft twintigste eeuw en dat geldt eigenlijk vandaag de dag nog: vrouwen komen gewoon veel minder aan bod in geschiedenis dan mannen. Als we dat echt door een genderbril gaan bekijken dan moet je wel vaststellen dat vrouwen nog heel weinig een plaats hebben in het verleden, in het verhaal dat wij van het verleden maken, dat bedoel ik. En dus wie weet zit daar een deel van de verklaring. Tegelijk moet ik ook wel zeggen voor lager onderwijs, zie je toch wel een beetje die verschuiving: van puur politiek-militaire geschiedenis naar ook geschiedenis van het dagelijks leven. En dus in die zin kan ik mij toch ook niet helemaal vinden in die verklaring, toch zeker niet voor de peiling van 2019. Je ziet toch dat er meer aandacht is voor andere onderwerpen die, als dat al zou kloppen, meisjes veel meer kunnen interesseren. De geschiedenis van dagelijks leven enz. Maar je ziet ook in leerboeken dat vrouwen meer een plaats beginnen krijgen, dat daar een klein beetje meer aandacht naartoe gaat. Maar nog niet zo heel veel. Dus wie weet is het onder andere die kwestie van de rolmodellen, dat zou ook kunnen. Dus ja, ik weet het niet goed. We zouden daar echt eens veel grondiger onderzoek naar moeten doen. Maar het is in elk geval wel een belangrijke vaststelling die we daar maken en die echt van naderbij moet bekeken worden. Want fijn is dat niet om vast te stellen hé. Tegelijk merk je dan ook wel dat bij andere domeinen meisjes hoger scoren dan jongens. Ook dat is wel van belang om aan te halen: het heeft er hoe dan ook niet mee te maken – soms wordt dat wel eens gezegd hé: aja maar het brein van meisjes is minder goed voor geschiedenis -, dit is echt je reinste onzin. Daar gaan we niet in mee hé, in dit soort van onnozele futiliteiten.

Sien: Ja ik heb zelf ook geschiedenis gestudeerd dus.. (lacht)

[00:07:30]

Van Nieuwenhuysse: Voila. Ja ik stel ook vast dat bij ons hier aan de faculteit Letteren in Leuven, daar zien we dat geschiedenis eigenlijk een heel goeie balans heeft tussen jongens en meisjes die dat studeren. Ik kan mij daar echt niet zo in vinden 'whoo meisjes interesseren zich daar minder in' enzovoort. Ik zou daar echt niet zomaar generieke uitspraken over maken.

[00:07:52]

Sien: U zei dat er misschien een verschil komt door de rolmodellen, door de gender die in de verhalen komt, wat mij eigenlijk opviel meteen als ik aan dit onderzoek begon is dat er wel eindtermen bepaald zijn voor het lager onderwijs, maar dit er niet echt een vaste inhoud is. Hoe komt dat eigenlijk.

Van Nieuwenhuysse: Dat... Dat is een beetje van oudsher, laat ons zeggen, het is zo dat in de jaren 90 van de 20^e eeuw, dus op het ogenblik dat onderwijs deelstaat materie is geworden, heeft men eindtermen vastgelegd. Minimumdoelen die elke leerling moet bereiken. Die eindtermen zijn vastgelegd voor het secundair onderwijs, maar ook voor het lager onderwijs, kleuteronderwijs, ontwikkelingsdoelen enz. Wat heeft men voor geschiedenis in het secundair, zowel als voor historische tijd in het lager onderwijs... welke optie heeft men daar genomen? Men heeft gezegd: het is eigenlijk niet aan een overheid om te gaan bepalen welke concrete inhouden nu aan bod moeten komen in dat onderwijs. Ik sta daar ook de volle 100 procent achter. Want op den duur krijg je anders een canon, vaste lijst van gebeurtenissen en feiten die je moet kennen in het verleden en heden, en

die meestal een heel specifiek hedendaags doel dienen. En dat is eigenlijk niet het verleden in zijn eigen logica laten zijn, maar een verleden dat vandaag wordt bepaald. We zien dat met de canon van Vlaanderen vandaag ook, men zegt altijd wel van neen, maar het is heel duidelijk dat dat de Vlaamse identiteit moet dienen. Ik vind niet dat het aan een overheid is om dat te gaan opleggen. Dus eigenlijk heeft men gezegd van oké we gaan een aantal generieke principes identificeren, neerschrijven in een eindterm. Maar het is dan aan de onderwijsverstrekkers, dus ook aan de leerkrachten, om daar zelf invulling aan te geven. Ik vind dat een mooi principe. Ik moet nu wel zeggen dat de eindtermen nu wel héél vaag zijn. We zouden die toch wel een klein beetje meer kunnen toespitsen, maar echt niet veel meer. Ik vind dat wel van belang.

[00:10:06]

Sien: Ik had zelf ook het gevoel dat het heel hard afhangt van de leerkracht. Als je een leerkracht hebt en die is heel geïnteresseerd in geschiedenis en beslist om daar meer uren aan te spenderen, er is ook gebleken hoe meer uren hoe sterker de leerlingen daar in zijn, zou daar dan iets kunnen aan gedaan worden of?

Van Nieuwenhuysse: Voila, dus ja, dat is eigenlijk een beetje een groot probleem aan deze eindtermen tot nu. Dat ze natuurlijk, ze zijn heel vaag, dat vind ik niet oké, ze moeten echt meer helder zijn, over wat je nu precies wil bereiken. Maar ze laten wel nog veel vrijheid, dat vind ik goed, dat moet behouden worden. Maar zoals gezegd, er moet toch ergens ook wel een indicatie van tijd worden gegeven. Want het is echt niet oké, als je dat rapport leest, dat er tussen de 1 en de 6 uren worden besteed aan dat domein mens en maatschappij, dat is ... dat is niet oké. Men heeft wel een aantal verklaringen, het heeft misschien te maken met hoe de leerkracht het een en het ander heeft geïnterpreteerd maar toch. Die volledige vrijheid, hoeveel tijd je daar aan besteedt, dat is niet goed. Ook niet omdat dat voor de leerkracht geen enkel houvast geeft. En dan ga je inderdaad zien: persoonlijke interesses gaan een rol spelen, dat is altijd goed dat dat voor een stukje een rol speelt, maar we moeten wel opletten he, als een leerkracht heel veel tijd aan historische tijd besteedt en veel minder aan kaartvaardigheden en ruimtegebruik, dan krijg je dus de heel slechte situaties en dat is niet oké. Dus ik denk, we moeten 1 goed nadenken over een beetje meer gaan toespitsen van onderwijstijd, daar ben ik echt van overtuigd. En 2 we moeten ook die eindtermen helderder formuleren met een aantal prioriteiten, zodanig dat een leerkracht echt weet: dit zijn nu de belangrijke dingen waarop ik mij moet richten. Want als je ze te vaag houdt dan kan het over vanalles gaan en dan dreig je dat geschiedenis niets méér wordt dan leuke verhaaltjes vertellen. Het verhaal in het verleden, in geschiedenis, is belangrijk, maar het mag niet het enige zijn. Ik bedoel, ze komen wel naar school om te leren, niet louter om verhaaltjes te horen. Dus ook de verhalen moeten worden toegespitst op dat leren.

[00:12:26]

Sien: Als u spreekt over prioriteiten, wat vindt u dan zelf dat er echt zou moeten onderwezen worden? Of welke vaardigheden zouden kinderen nog meer moeten ontwikkelen?

Van Nieuwenhuysse: Ik zie eigenlijk drie grote dingen die voor historische tijd in lager onderwijs van belang zijn.

Een eerste is een historisch referentiekader. Geschiedenis of historische tijd, dat gaat over het menselijke verleden. Dat gaat voor alle duidelijkheid niet over de wereld van de dino's, die dinosaurussen waren al lang weg als de mens verscheen. Dus ik denk dat een historisch referentiekader. Een beetje zicht krijgen op grote lijnen van dat menselijke verleden, en met andere woorden, dat hangt samen met periodisering. Je hebt dat ook gehoord in die webinar: de huidige periodisering in het lager onderwijs, sorry maar die werkt eigenlijk niet. Prehistorie en oudheid

samennemen, allez, zo ga je leerlingen niet zicht laten krijgen op grote lijnen. Als je de prehistorische mens samen met het Romeinse Rijk neemt, waar er toch al verschillen zijn, hoe kan je dan verwachten dat leerlingen en kinderen een klein beetje zicht krijgen op chronologie, op samenlevingen, enz. Idem “de nieuwe tijden”, ja en Columbus die met zeilschepen de oceaan oversteekt, dat zit samen met de Eerste Wereldoorlog en de industriële revolutie, ... dit houdt geen steek. De bedoeling is net van een referentiekader dat je grote lijnen trekt in de grijze brij die dat verleden is. Als je die periodes te groot maakt dan blijft dat een grijze brij. Maar dus in alle geval, dat is een eerste punt wat mij betreft. Historisch referentiekader.

Tweede is leerlingen kritische leren omgaan met bronnen. (...) Waarom moet dat al in het lager zitten? Wel omdat, er bestaat daar veel onderzoek over. Leerlingen op vroege leeftijd, die denken eigenlijk heel naïef over wat geschiedenis is. Zij denken dat verleden en geschiedenis dat dat hetzelfde is. Wel en als je zegt ‘persoon a zegt hier dit over het verleden, persoon b zegt hier iets anders over het verleden, hoe kan je nu dat verschil verklaren?’, dan is dat voor die kinderen in het lager onderwijs heel simpel: de ene is juist, de ander is fout. Die heeft zijn huiswerk gedaan, die niet. Dus dat zijn heel naïeve, wat ze noemen, epistemologische opvattingen over geschiedenis. Het komt eigenlijk neer op heel naïeve kijk op ‘wat is het statuut van historische kennis’. En het probleem is, als we dit laten bestaan in de hoofden van kinderen, dat je dat er nadien in het secundair onderwijs heel moeilijk nog uit krijgt. En vandaar dus mijn tweede belangrijk punt voor dat lager onderwijs is: we moeten echt durven inzetten op dat kritisch leren omgaan met bronnen. Uiteraard rekening houdend met wat kinderen in het lager onderwijs intellectueel aan kunnen hé, en ontwikkelingspsychologisch. We kunnen nog niet vanalles en nog wat daar bij gaan bedenken, maar alleen al leerlingen laten duidelijk maken dat er in bronnen een perspectief zit, dat iemand dat schrijft of tekent of doet met een welbepaald doel, voor een bepaald doelpubliek. Ik denk dat dat al heel belangrijk is. En dat kunnen die kinderen ook begrijpen. Als er een ruit is ingestampt met een bal en je vraagt ‘wat is er daar nu gebeurd?’, in een vijfde en zesde leerjaar gaan leerlingen ook wel begrijpen als je dat moet vertellen aan de directeur of de directrice van de school, dat je dat net wel op een andere manier gaat doen dan dat je dat aan je vriendjes vertelt of dan dat je dat thuis vertelt als mama en papa de rekening moeten betalen, bij wijze van spreken. Dus zij kunnen dat, we moeten die transfer ook maken naar historische tijd. Dat is voor mij echt een tweede. En op die manier kun je ook werken bijvoorbeeld aan het onderscheid feit-mening, aan het goed leren lezen van teksten. Want zolang ze letterlijk iets uit een tekst moeten halen, dan gaat het. Van de minuut dat ze moeten interpreteren, dat blijkt toch ook uit die peilingstoetsen, kunnen ze dat eigenlijk al veel moeilijker. En sommige al helemaal niet. Wel vandaar dat ik zeg: denk eens na over leerlingen perspectief laten zoeken in een tekst, dat is al een vorm van interpreteren. Dus dat zijn voor mij al twee dingen. Het derde is: leerlingen moeten al een klein beetje kunnen staan tegenover het gebruik van het verleden. Maar heel basaal, heel down to earth, heel gewoon hé. Maar door hen alleen al eens te laten nadenken over: waarom staat er hier op het dorpsplein een standbeeld van die persoon? Waarom zijn wij thuis op elf november? Of waarom vind ik dit hier dit verhaal heel tof en een andere in mijn klas iets helemaal anders? Als je daarover laat nadenken, dan denken ze eigenlijk over de betekenis die wordt gegeven aan het verleden. En eigenlijk is dat al voldoende, dat ze dat een beetje snappen, dat is niet helemaal onschuldig. Er zijn wel redenen waarom wij ons dingen herinneren. Dat zijn voor mij de drie dingen in het lager onderwijs die eigenlijk wel van belang zijn.

[00:18:30]

Sien: Mijn hypothese, die nog gestaafd of weerlegd moet worden, gaat er van uit dat leerlingen in het lager onderwijs, op basis van de inhoud van de lessen geschiedenis, een vertekend beeld van het verleden ontwikkelen. Klopt dat volgens u of kan dat toch nog genuanceerd worden?

Van Nieuwenhuysse: Wel in zekere zin wel. Sowieso, op dat epistemologische niveau, omdat er te weinig een onderscheid gemaakt worden tussen verleden en geschiedenis. Op dat vlak krijg je zeker een vertekend beeld. Het tweede, puur inhoudelijk, ja, daar durf ik moeilijk uitspraken over doen. Ik zou dan eigenlijk echt die lessen moeten bekijken, die handboeken moeten gaan bekijken, je zou kunnen zeggen 'ja misschien krijgen ze ook een vertekend beeld in zake agency bijvoorbeeld hé', wie of wat heeft er de kracht om dingen te veranderen. Zijn dat alleen maar grote blanke mannen of zijn dat ook anderen enzovoort. Maar daar durf ik geen uitspraken over doen. Een derde iets denk ik wel, maar goed, dat is niet gestaafd op onderzoek, maar het zou wel kunnen zijn dat leerlingen soms een beetje een te simplistisch beeld van het verleden krijgen. Waarmee ik bedoel, maar nog eens, dat is niet gestaafd op onderzoek, dat is gewoon een puur persoonlijke impressie vanwege mijn kinderen, die dan vertellen als ze thuiskomen over wat ze geleerd hebben over de oorzaken van de Eerste Wereldoorlog. En dan zeg ik 'ja dat interesseert mij eigenlijk wel, hoe komt dat?' 'wel ja dit is juist zoals wij op de speelplaats ruzie hebben met onze vriendinnetjes'. Ja, euh, bon, dat is dus echt wel heel simplistisch hé, een oorlog ontstaat niet net zoals er ruzie is op de speelplaats hé. Dus ik denk, dat zou ik als tweede meegeven, waarom je dus een verstoord beeld krijgt: het eerste dus dat onderscheid verleden-geschiedenis, maar dat zit op een procedureel niveau; op een inhoudelijk niveau dreigt er denk ik, als je geschiedenis of historische tijd, als je dat te veel betreft op de leefwereld van de leerlingen, gaan ze simplistische beelden krijgen. "The past is a foreign country" wordt er wel eens gezegd, en dus we moeten niet altijd dat verleden op die leefwereld willen betrekken. Dat is eigenlijk de essentie van dat voorbeeld rond de Eerste Wereldoorlog dat ik geef, dit houdt eigenlijk geen steek. Ik bedoel, leerlingen kunnen dat niet vanuit hun eigen leefwereld vatten, wat zouden ze, het zijn kindjes, het zijn geen politici en zo voort hé. Wat weten zij van machtsmechanismen die daar spelen? Dus dan moet je dat ook niet altijd willen per se vergelijken met wat er op de speelplaats gebeurt. En dat is voor mij ook wel een tweede iets waarvan ik denk... Dat maakt ook wel een stukje dat er een vertekend beeld ontstaat.

[00:21:43]

Sien: Ik zag bijvoorbeeld een filmpje van de zomerschool van Vlaanderen en dat ging over de evolutie van de fiets. Daar werd mooi afgebeeld hoe de fiets geëvolueerd is tot vandaag, maar wat mij opviel was dat er alleen gepraat werd over de vooruitgang. Er werd nooit iets gezegd over mislukkingen, over mannen die dertig jaar het foute spoor volgden. Dan vraag ik mij af: wat is dan volgens u het verschil tussen een vertekend beeld hebben van iets of echt iets gewoon nog niet weten? Daar is de grens soms moeilijk vind ik.

Van Nieuwenhuysse: Ja maar dat is inderdaad, dat hangt ook weer samen met hetgeen ik kwam te zeggen, het vooruitgangdenken. Ik vrees dat dat er ook een beetje te veel in zit. Dat hangt voor mij samen met... Ik volg jou dat waarschijnlijk in het lager onderwijs een beetje een vertekend beeld wordt gegeven, door teveel de aansluiting bij de leefwereld te gaan zoeken op simplistische wijze. Twee, door te weinig na te denken over welk onderliggend verhaal je eigenlijk biedt. En dat is dan een vooruitgangsverhaal, heel vaak. En een derde iets is dat je lager onderwijs, daar krijg je vaak ook het rood kapje en de boze wolf-syndroom. En wat houdt dat in? Dat als er iets verteld wordt over het verleden en zeker als het over oorlogen en conflicten gaat, dan kom je heel snel uit bij de goeie en de slechte. En dat is, die kinderen vragen dat zelf, 'wie waren nu eigenlijk de goeie? En wie waren nu eigenlijk de slechte?' Eigenlijk mag je daar niet in mee gaan, opnieuw, dat voorbeeld van de Eerste Wereldoorlog, mijn kinderen zeggen 'jaa die Duitsers, ja dat waren de slechteriken.' En dan zeg ik 'ah en waarom is dat?' 'ah omdat wij aan de andere kant waren' Ik zeg: 'hoe wij? Was jij daar bij misschien?' 'ah ja, neen'. Ja en ik was daar ook niet bij he. Dus... Het probleem is dat we moeten proberen, hoe moeilijk dat dat ook is, voor die kinderen van die jonge leeftijd, maar we moeten echt

proberen ons niet in cliché uit te drukken over het verleden. In termen van goed en slecht en wij en zij en alles wordt beter. En dat is eigenlijk de uitdaging. Maar dat is een kwestie van dat mee te geven in de opleiding van leraren, dat ze dat niet mogen doen. Want 'jaja maar hoo en dat is veel te moeilijk voor die kinderen', ja misschien is dat te moeilijk voor die kinderen om te begrijpen, maar als je het als leerkracht mee geeft, dan ontstaan er ook geen misconcepties daar over. Dus je moet het aan de leerkracht meegeven, en daar weet ik ook niet of dat dat altijd gebeurt. Ik hoor toch van een aantal lerarenopleiders vaak zeggen dat er nauwelijks tijd is in die driejarige opleiding om het over historische tijd te hebben, wel ja bon, dan krijg je die clichés die doorleven hé.

[00:24:49]

Sien: Hebt u al zicht op concrete acties of plannen die na de peiling gaan aangevat worden, want ik zag dat er een werkgroep actieplan werd opgestart, wat gaan die precies doen?

Van Nieuwenhuysse: We hebben twee bijeenkomsten gehad met die werkgroep, dus er is nog eens heel grondig naar die peilingsresultaten gekeken en er is daarover gesproken enzovoort. En de bedoeling is nu dat we eigenlijk met de betrokkenen daarin actieplannen gaan voorop stellen. Dus dat je één of twee prioriteiten aangeeft, waarvan je zegt 'kijk, hieruit zou er eigenlijk wel actie moeten ontwikkeld worden naar het lager onderwijs, naar de leerkrachten en de leerlingen toe' en dus om daar dan mee aan de slag te gaan. Materiaal te ontwikkelen, professionalisering te ontwikkelen, enzovoort. Dus dat is de opdracht die we vanuit de laatste vergadering hebben meegekregen, dus voila, dat is work in progress.

Sien: Ja, maar daar is nog geen concreet zicht op wat jullie precies gaan doen?

Van Nieuwenhuysse: Nee we hebben eigenlijk nog maar de opdracht meegekregen dus iedereen moet daar nu voor zichzelf eens over denken, aftoetsen binnen de eigen organisatie, daar is eigenlijk nog geen zicht op.

[00:25:58]

Van Nieuwenhuysse: En daarnaast zijn er natuurlijk de nieuwe eindtermen die ontwikkeld worden hé. Het proces ligt nu wel even stil, maar de bedoeling is dat er ook daar toch aan een aantal pijnpunten wordt tegemoet gekomen hé.

Sien: Wanneer worden die van kracht?

Van Nieuwenhuysse: Ze moeten nog ontwikkeld worden, het proces ligt stil. (...) In principe was het voorzien om in september 2022 van start te gaan met de nieuwe eindtermen lager onderwijs, maar aangezien de vertraging zal dat wel eens een jaar kunnen uitgesteld worden, maar dat weet ik niet.

[00:26:49]

Sien: Tot slot: de onderwerpen van mijn podcast liggen nog niet vast. (...) Welke onderwerpen denkt u, of wat denkt u dat nuttig zou zijn om voor die kinderen aan bod te brengen, of waarvan vindt u dat ze nog meer zouden moeten weten? (...)

Van Nieuwenhuysse: Ik zou vertrekken vanuit heel concrete dingen die je bijvoorbeeld uit leerboeken lager onderwijs haalt. Je begint bijvoorbeeld met dat te beschrijven: 'kijk ik heb hier een boek vast dat sommigen onder jullie waarschijnlijk kennen en dat heeft een titel en ik ben er door aan het bladeren en ik kom hier uit op een hoofdstukje dat over geschiedenis gaat van WO I of iets anders.' En dan vertel je kort zo'n beetje wat je ziet. En dan zeg je: 'Tiens, maar nu dat ik hier begin te denken, ik vind iemand echt niet terug hier. Wie zou dat kunnen zijn?' Dan kom je er eigenlijk gaandeweg op

uit dat je geen enkele vrouw ziet in dat verhaal. En dan zeg je: 'Tiens, bestonden er geen meisjes vroeger? Hoe komt dat hier?' En zo kan je beginnen aan die kinderen uitleggen van 'ja maar kijk, dit is niet oké' en hoe komt dat eigenlijk, dan moet je op hun niveau een beetje die uitleg geven. Idem voor feit-mening hé, stel dat je twee bronnen vindt, en je zou dat eigenlijk heel gemakkelijk kunnen vinden hoor. Ik bedoel, je zou dat kunnen vinden in bronnen die ook voor lager onderwijs gelden. Er bestaan zo twee getuigenissen van soldaten in de Eerste Wereldoorlog, die elk vertellen over de loopgraven. En de ene zegt: 'dat is hier nogal op 't gemak', en de andere zegt: 'jongens dat is hier de hel.' Ja je zou van daaruit kunnen vertrekken en zeggen 'ja maar ja wat is dat hier nu eigenlijk, zit er hier nu een dikke vette leugenaar tussen of hoe komt dat nu eigenlijk dat zij iets anders vertellen?' En dan ben je vertrokken, dan kan je uitleggen dat de ene soldaat was en in de loopgraven zat op een plek waar er en masse gevochten werd, en die andere is een officier, die zat eigenlijk achter de loopgraven, die zat veel meer op zijn gemak en blablabla. Ik zou dat zo doen, echt vanuit heel concrete tastbare dingen en dan zo'n beetje proberen... wat een abstracter inzicht mee te geven. Ik denk dat je daar echt wel mee aan de slag kan.

(...)

[00:30:41]

Van Nieuwenhuysse: Dus ik zou echt wel eens denken over die drie belangrijke zaken die ik daar noem. Eigenlijk kan je rond elk ervan wel een podcast maken of wie weet nog een paar meer, met inderdaad ook die genderdimensie daarin, ik denk wel dat dat moet te doen zijn. Maar altijd vertrekken, nog een keer, vanuit concrete dingen die leerlingen kennen, waar ze zich iets bij kunnen voorstellen. Dus van concreet naar abstract zou ik zeggen.

(afrondding)

Bijlage 2

Interview met Greet Bekaert, leerkracht in de eerste graad van het secundair onderwijs, 10 december 2020

[00:00:00]

(irrelevant)

[00:02:52]

Sien: Wat mij al opgevallen is, is dat er wel eindtermen bepaald zijn voor het lager onderwijs, maar dat er geen vastgelegde inhoud is. (...) Ik vroeg mij af of je dan in het eerste middelbaar een verschil merkt, of er leerlingen zijn die veel meer weten over het ene dan over het andere, of dat dat niet zo opvalt.

Greet: Jawel, dat is absoluut zo. Maar weet je wie dat heel vaak zijn? De kinderen die van thuis uit ook veel zulke dingen doen he. Ik vind dat de kinderen bijvoorbeeld van de Levensboom (Freinetschool in Kortrijk, nvdr.), die weten heel veel. Van dat soort, zo Steiner en zo, die weten heel veel. Maar dat is natuurlijk ook hoe zij op school daar werken he. Als zij geïnteresseerd zijn in iets dan zoeken zij dat helemaal uit, ze zijn daar veel mee bezig. In het gewoon onderwijs is er daar amper tijd voor. Dus wie zijn de kinderen die echt heel veel weten? Ook vaak autistische kinderen, die echt heel veel weten. En dan kinderen die daar in geïnteresseerd zijn. Maar hoe komt dat dat ze daar in geïnteresseerd zijn? Dikwijls is dat een hele goeie leerkracht die veel verteld heeft, ook vaak een mannelijke leerkracht... En dat is een interesseveld waar ze dan veel over weten hé. Bijvoorbeeld over de prehistorie, wat je in het eerste middelbaar ziet, daar heb je amper kinderen die daar iets over weten. (...) En natuurlijk Egypte ook he, sommige zijn al eens op reis geweest naar Egypte of dan gaan ze naar Egypte. Dat zijn dingen waar ze wel meer over weten. Maar zodra ze dan in het tweede middelbaar komen, vermindert dat toch al weer. Als ze een leerkracht hebben waar ze graag les van hebben, dan zijn ze weer vertrokken he. Maar dan doen ze dat eigenlijk graag omwille van die leerkracht of omdat die leerkracht veel vertelt, ze moeten bijvoorbeeld beenmerg eten bij mij, dat vinden ze tof. Maar er was eens een leerling die zei tegen mij: "Mevrouw, met wat gaan we vandaag spelen in de les?" Die dacht dat dat allemaal om te spelen was dat wij dat deden, al dat wetenschappelijk onderzoek. Maar ik vind wel dat kinderen daar wel in geïnteresseerd zijn maar... Je merkt echt dat dat van thuis uit ook komt. Musea bezoeken en op reis gaan en zulke dingen bijvoorbeeld. Als je op reis gaat naar Griekenland, ja, ... Of ouders doen ook dikwijls de omgekeerde beweging: je leert over Egypte en ze gaan naar Egypte. Soms heb je dat ook wel, dat is natuurlijk wel tof dat ouders daar zo in mee gaan. Maar om te zeggen dat kinderen daar bijvoorbeeld veel over weten of daar dingen over weten, nee dat is eigenlijk niet.

[00:06:24]

Greet: Maar ze weten ook niet goed, omdat dat geen vak is in het lager, geschiedenis, wat is dat eigenlijk? Als ze in het eerste komen. Want in het lager is dat zo een gemengd vak he, en ze weten niet goed wat dat inhoudt. En ze kunnen ook niet zien dat dat dan eigenlijk één deel is van wat ze in het lager... Ze vinden dat heel raar.

[00:06:50]

Sien: Als je les geeft over iets, zoals prehistorie in het eerste en de oudheid in het tweede, zijn er dan onderwerpen waar ze meer interesse in hebben of waar ze beter in zijn? Dan bedoel ik op het vlak van politiek, economisch, sociaal, religieus... Merk je daar een duidelijk verschil in dat ze iets moeilijker vinden?

Greet: Ja, wat ze heel moeilijk vinden zijn al die politieke structuren. Dat vinden ze heel moeilijk. Maar ja bijvoorbeeld in de prehistorie komt dat niet naar voor hé. Maar bijvoorbeeld in het tweede jaar vinden ze dat super moeilijk, dat is met heel de organisatie van Rome en Griekenland, dat is ook super ingewikkeld. Wat vinden ze in het eerste jaar moeilijk? Dat zijn de domeinen, dat vinden ze heel moeilijk om dat te zien. Want zij hebben eigenlijk zeer weinig een beeld van politiek wat is dat, economie wat is dat. Zij kunnen dat eigenlijk niet goed bij mekaar plaatsen en wat ze tof vinden zijn de verhalen hé. Dat vinden ze echt tof. En ik vind ook dat dat heel erg afhankelijk is van de leerkracht, bijvoorbeeld ik weet veel over de prehistorie en ik doe dat heel graag en ik leg daar dan de nadruk op. En dan zie ik wel dat er eens iemand in de bibliotheek een boek komt halen van de prehistorie. Maar ja, echt, bijna nooit. Dus bij ons, nee, dat hoort bij die les en dat gaat daar niet meer buiten.

[00:08:28]

Sien: In het vijfde en zesde leerjaar leren ze veel over het koningshuis en hoe België in elkaar zit, maar die structuren kunnen ze niet terugprojecteren op de oudheid? Dat begrijpen ze niet?

Greet: Nee, nee. Maar dat interesseert hen ook helemaal niet. Ze vinden geschiedenis ook écht moeilijk. Zelfs al vertel je veel en heb je in de les het gevoel dat ze het verstaan en mee zijn en mee redeneren en denken, dan nog vinden ze dat echt super moeilijk. Ze kunnen dat niet goed weergeven. En weet je wat ze ook niet goed kunnen? Ze moeten iets aanduiden op de kaart, maar ze zien dat dan niet op die kaart. En dat zijn ook allemaal zo abstracte woorden. Zij vinden dat verhaal tof, maar om daar dan verder iets mee te doen... Ik denk als je aan hen iets zou vragen over de prehistorie, ik denk dat ze zouden afkomen met dinosaurussen. Ik denk van wel.

[00:09:38]

Sien: Het onderscheid in tijdvakken is ook moeilijk hé? Ik vind dat zelf nog altijd een heel dubbel gegeven dat je echt leert van middeleeuwen loopt tot 1453, nieuwe tijd tot rond 1750, ... Wordt dat nog altijd zo gegeven?

Greet: Jajaja, dat wordt echt nog zo gegeven. En ik leg eigenlijk altijd uit dat dat achteraf komt hé. Dat er op een bepaald moment iemand zal zijn die zal zeggen, ja 1945, ik vraag dan aan de kinderen wat er allemaal veranderd is sindsdien. En dan kunnen ze wel een aantal dingen aangeven he, de computer en zo. En dan verzinnen we een nieuwe tijd om dan... bijvoorbeeld het jaar 1980, daarmee te starten. En dan verstaan ze dat eigenlijk wel, dat dat niet zo met een mes wordt afgesneden maar dat dat er achteraf wordt opgezet om te schetsen zo leefden de mensen toen, zo leefden de mensen toen. Eigenlijk verstaan ze dat wel, maar ze gaan dat niet kunnen uitleggen. Dat is iets algemeen: dat kinderen geen woorden hebben om iets uit te leggen. En van geschiedenis is dat alleszins zo. Dat is zo abstract voor hen.

[00:11:04]

Sien: Mijn onderzoeksvraag gaat uit naar een vertekend beeld van het verleden, heb je daar het gevoel dat dat wel klopt, of begrijpen ze het toch? Zijn er dingen die ze denken over de oudheid of de middeleeuwen die echt gewoon fout zijn, waarvan je weet dat ze dat geleerd hebben in het lager, maar dat het helemaal niet klopt?

Greet: In hun hoofd ziet dat er uit als een sprookje denk ik. Wat je niet doet, is aan kinderen vertellen hoe dat sociaal in mekaar zat hé. Bijvoorbeeld als ik over de prehistorie, ik trek dat graag lang uit, maar ik ga nooit iets vertellen over hoe zwaar of hoe lastig dat was. Ik vertel bijvoorbeeld wel over de graven en dat ze achterbleven als ze gewond waren, maar je gaat daar helemaal niet in detail op in.

Als het dan bijvoorbeeld over Egypte gaat, dat is eigenlijk bijna... Ja wat vertel je over Egypte, wat heb je dan nog van tijd over? Want ja, je hebt maar een uur hé. Dus wat heb je dan nog van tijd over om bijvoorbeeld de godenwereld te zien, ja dat is spectaculair hé, dat is ook tof natuurlijk he. En ook je vertelt ook niet hoe dat leven er uit zag, hoe moeilijk dat was, over bijvoorbeeld over armoede. Je vertelt wel rijken leefden zo en armen leefden zo, maar je gaat daar verder niet op in hé. En dat geldt eigenlijk voor heel veel dingen.

[00:12:43]

Sien: Ik las in een handboek van het vierde leerjaar en bijvoorbeeld over de 19e eeuw ging het dan heel sterk over de industrialisering en dat mensen in de fabriek moeten gaan werken, maar daar werd veel meer gefocust op een meisje dat arm is, 's avonds een droge boterham eet en de pluisjes van onder de weefgetouwen moet halen. Maar daar kwam nooit iets aan bod dat er ook een hogere klasse was: een middenklasse van ondernemende mensen en echt een rijkere klasse. Dus dan denk ik wel dat er een vertekend beeld is van heel de 19^e eeuw dat iedereen arm was.

Greet: Ik denk dat dat heel stereotiep is. Ofwel heel rijk, ofwel heel arm. En ook wie dat er rijk was, wat er daar ook stereotiep is: dat dat dan de bazen waren van de fabrieken en dat die dan alle macht in handen hadden en dat dat allemaal pedofielen waren die meisjes misbruikten. Het is echt een beetje een verhaal à la priester Daens. Maar alleen dat he.

[00:13:50]

Sien: Heb je het gevoel dat je dat in het middelbaar al wat kan nuanceren of ook niet?

Greet: Ik gaf natuurlijk alleen in 1 les hé. En in 2 heb ik ook lang geschiedenis gegeven, maar daar is er geen tijd voor hé. Er is geen tijd om dat te doen. Maar bijvoorbeeld ik had van Mia Dendooven geschiedenis zelf, zij deed dat wel hé. Maar dat is heel afhankelijk van hoeveel je leerkracht weet hé. Als je leerkracht van geschiedenis alleen maar weet wat er in zijn handboek staat, dan is dat niet veel, maar je kan daar wel perfect je jaar mee vullen hé. Maar Mia en Renaat, ... Ik vind dat ik zelf ook veel weet over de prehistorie, dan kan je veel doen, dan kan je veel vertellen, maar dan kom je tijd te kort. Maar dan nog neem je uw eigen dingen daar uit he. Je vult dat in zoals je zelf vindt dat je dat moet geven he.

Sien: Ja veel hangt af van de leerkracht, dat heb ik ook wel al ondervonden.

Greet: Ja dat is heel erg... Ja maar dat is van alles zo hé, als ik Nederlands geef (...) En dat is van geschiedenis zeker ook zo. En dan heb je ook nog kinderen die bijvoorbeeld al in Egypte geweest zijn en die al overal geweest zijn; maar je hebt dan kinderen die daar nooit van hun leven gaan komen. Dat is zo'n verschillend publiek... En lezen doen ze niet, en ik denk de boeken die ik had vroeger... Ik weet niet of dat zelfs nog bestaat eigenlijk voor kinderen, of kinderen dat nog lezen of nog lenen of...

[00:15:53]

Sien: Ja er is wel veel alleszins. (...) Maar je moet het wel zelf doen.

Greet: Ja dat zijn dan die paar kinderen die in de les ook al veel weten, die dan ook van thuis uit gestimuleerd worden. Maar dat zijn er echt heel weinig. Maar ik vind dat zelf niet zo vervelend, omdat dat een blanco blad is hé, die kinderen. Soms is dat ook gemakkelijk hé. Je kan heel gemakkelijk als leerkracht geschiedenis iedereen meetrokken, ik vind dat heel gemakkelijk. Alles wat je zegt geloven ze hé. Dus als je een beetje spectaculair vertelt, alles is waar en juist... Ik vind dat eigenlijk heel gemakkelijk. Het is veel moeilijker als er iemand in je klas zit die ik weet niet wat

allemaal weet en heel de tijd vragen stelt. Dat is eigenlijk nog moeilijker dan dat iedereen gewoon meegaat in je verhaal. En van andere vakken vind ik dat ook zo.

[00:17:14]

Sien: Onderzoek heeft aangetoond dat jongens het veel beter doen dan meisjes in het zesde leerjaar wat betreft geschiedenis, is dat ook iets dat je opmerkt?

Greet: Ja, dat is zo! Wie er geïnteresseerd is, dat zijn heel vaak jongens en als het gaat om 'ik heb dat gestudeerd en ik kan dat weergeven' dan zijn de meisjes daar ook oké in. Wie er beter studeert zijn wel heel vaak meisjes. Maar dat is inderdaad raar want dat is ook in de wetenschapsklassen, ik vind geschiedenis een wetenschap, dat zijn ook 20 jongens en 5 meisjes.

Sien: In het verslag van het onderzoek stond er ook dat ze niet echt een verklaring hebben daarvoor, waarom dat is. (...) Ik vind dat wel super interessant dat dat bij jongens misschien meer aantrekt, ik weet het niet?

Greet: Ja laat ons zeggen, je zal bij meisjes hebben dat ze het beter kennen, en dat ze meer details kunnen geven, maar ik ben nog maar zelden een meisje tegengekomen dat ook zegt 'ik ga geschiedenis studeren'. (...) Jongens gaan dat kunnen vertellen, navertellen, ik denk dat zij misschien ook meer fantasie hebben. En weet je wat jongens hebben? Veel meer bluf he. Zij zitten er niet mee in dat ze een detail vergeten zijn, ze onthouden dat verhaal alsof het een film is en ze zitten er ook helemaal niet mee in dat ze een detail vergeten zijn terwijl meisjes denk 'oh hoe heet die en waarover ging dat'. En waar ik denk dat het ook veel om gaat is over zo van die strategieën. Dat meisjes zo iets hebben van 'ja... pf ik weet dat niet, ik versta dat niet, het interesseert mij niet', en jongens zo ja... In geschiedenis gaat het ook wel veel en ook al van vroeg over oorlog en veldslagen en... En dat is natuurlijk wel jongensachtig hé. Eigenlijk veel in de geschiedenis dat je geeft is wreed hé. Maar ik weet dat ook niet hoe dat dat komt eigenlijk. Met hoeveel meisjes zitten jullie?

(...)

[00:21:00]

Greet: Geschiedenis wordt, denk ik, helemaal anders gegeven door mannen dan door vrouwen. Ja dat denk ik wel. En ik denk alleszins in de lagere school. Ik denk dat mannelijke leerkrachten in de lagere school daar veel meer tijd in steken dan dat vrouwelijke leerkrachten doen. Want bijvoorbeeld als wij stagiairs krijgen voor geschiedenis zijn dat ook bijna altijd jongens. Ja in de hogere graad bij ons zijn het ook drie mannen.

[00:21:52]

Sien: De onderwerpen van mijn podcast staan nog niet vast omdat ik eerst nog aan het zoeken ben wat ik precies wil doen. Zijn er onderwerpen waarvan je denkt dat ze dat niet zien in het lager of waar ze eigenlijk veel te weinig over weten, of dat gaan ze zeker interessant vinden?

Greet: Zelf zou ik het heel tof vinden als je podcast niet voor het lager is, want veel van die dingen bestaan al voor het lager en zijn ook voor het lager (...) Bijvoorbeeld over de prehistorie, ik vind dat nu zelf een heel toffe periode, waar er heel veel onderzoek naar is, waar er héél veel nieuwe dingen over komen, maar ik vind dat veel dingen voor kinderen zijn die jonger zijn (dan 12 jaar). (...) Er gaat niet zo veel over geschiedenis, terwijl ik denk dat kinderen in het lager daar wel vaak voor openstaan, zoals die dingen van het Geluidshuis die zijn super tof, als je zo iets nog even zou kunnen doortrekken... (...) Er is een heel groot verschil tussen wie er dat graag doet en wie er het niet graag doet, dat is echt een heel groot verschil.

(...)